

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 98/2020 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan, ulkoasiainvaliokuntaan ja sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunnot

Asiasta on annettu seuraavat lausunnot:

- perustuslakivaliokunta PeVL 35/2020 vp
- ulkoasiainvaliokunta UaVL 6/2020 vp
- sivistysvaliokunta SiVL 10/2020 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- osastopäällikkö Laura Vilkkonen, liikenne- ja viestintäministeriö (etäkuuleminen)
- yksikön johtaja, hallitusneuvos Elina Immonen, liikenne- ja viestintäministeriö
- yksikön johtaja Sini Wirén, liikenne- ja viestintäministeriö
- johtava asiantuntija Päivi-Maria Virta, liikenne- ja viestintäministeriö
- viestintäneuvos Emil Asp, liikenne- ja viestintäministeriö
- viestintäneuvos Kaisa Laitinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- lainsäädäntöneuvos Piia Nyström, liikenne- ja viestintäministeriö
- neuvotteleva virkamies Olli Lehtilä, liikenne- ja viestintäministeriö
- neuvotteleva virkamies Katariina Vuorela, liikenne- ja viestintäministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Kosti Honkanen, puolustusministeriö (etäkuuleminen)
- tietohallintojohtaja Mikko Soikkeli, puolustusministeriö (etäkuuleminen)
- lainsäädäntöneuvos Tiina Ferm, sisäministeriö (etäkuuleminen)
- erityisasiantuntija Mikko Jääskeläinen, sisäministeriö (etäkuuleminen)
- neuvotteleva virkamies Juha Vehmaskoski, sisäministeriö (etäkuuleminen)
- johtaja Miina Ojajärvi, Kilpailu- ja kuluttajavirasto (etäkuuleminen)
- johtaja Sauli Pahlman, Liikenne- ja viestintävirasto (etäkuuleminen)
- päällikkö Mari Österberg, Liikenne- ja viestintävirasto (etäkuuleminen)

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

- hätäkeskuspalveluiden johtaja Marko Nieminen, Hätäkeskuslaitos (etäkuuleminen)
- poliisitarkastaja Kimmo Ulkuniemi, Poliisihallitus (etäkuuleminen)
- päällikkö, poliisineuvos Antti Pelttari, suojelupoliisi (etäkuuleminen)
- erityisasiantuntija Leena Karjalainen, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (etäkuuleminen)
- apulaisjohtaja Saara Salomaa, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (etäkuuleminen)
- pääsihteeri Merja Heikkonen, Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta (etäkuuleminen)
- johtaja Ismo Silvo, Yleisradio (etäkuuleminen)
- johtaja, Laki ja Regulaatio Sanna Tuominen, Digita Oy (etäkuuleminen)
- Senior Advisor Markku Lamminluoto, DNA Oy (etäkuuleminen)
- lakimies Rami Peltosaari, Elisa Oyj (etäkuuleminen)
- turvallisuusjohtaja Jaakko Wallenius, Elisa Oyj (etäkuuleminen)
- Chief Product Security Officer Mikko Karikytö, Ericsson (etäkuuleminen)
- Communications Manager Milla Nummenpää, Ericsson (etäkuuleminen)
- Vice President Mika Lauhde, Huawei Technologies Finland Co. Ltd. (etäkuuleminen)
- Vice President Marko Hautakangas, Insta DefSec Oy (etäkuuleminen)
- yhteiskuntasuhdejohtaja Karol Mattila, Nokia Oyj (etäkuuleminen)
- viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Marcus Wiklund, Sanoma Media Finland Oy (etäkuuleminen)
- Senior Advisor Tapio Haapanen, Telia Finland Oyj (etäkuuleminen)
- asiantuntija Sanna-Maria Bertell, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry (etäkuuleminen)
- toimitusjohtaja Jarmo Matilainen, Finnet-liitto ry (etäkuuleminen)
- toiminnanjohtaja Hanna Gorschnik, Kieliasiantuntijat ry (etäkuuleminen)
- erityisasiantuntija Sami Virtanen, Kuuloliitto ry
- johtava asiantuntija Johanna Halkola, Medialiitto ry (etäkuuleminen)
- palvelupäällikkö Iiro Nummela, Näkövammaisten liitto ry (etäkuuleminen)
- lakiasioiden päällikkö Marko Lahtinen, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry (etäkuuleminen)

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- opetus- ja kulttuuriministeriö
- puolustusministeriö
- sisäministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- ympäristöministeriö
- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- DIGITALEUROPE
- Liikenne- ja viestintävirasto
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- Lapsiasiavaltuutetun toimisto
- Tietosuojavaltuutetun toimisto
- Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta
- Hätäkeskuslaitos
- Poliisihallitus

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

- suojelupoliisi
- Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
- Säteilyturvakeskus
- Tampereen yliopisto
- Yleisradio
- Suomen Kuntaliitto
- BaseN Corporation
- Digita Oy
- Discovery Networks Finland Oy
- DNA Oy
- Elisa Oyj
- F-Secure Oyj
- Sanoma Media Finland Oy
- Suomen Erillisverkot Oy
- Telia Finland Oyj
- Autotuojat ja -teollisuus ry
- Electronic Frontier Finland - Effi ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys GRAMEX ry
- Finnet-liitto ry
- Kieliasiantuntijat ry
- Kuuloliitto ry
- Kuurojen Liitto ry
- Medialiitto ry
- Näkövammaisten liitto ry
- RadioMedia
- Suomen Kiinteistöliitto ry
- Sähköherkät ry
- Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry
- Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- valtiovarainministeriö
- Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia, ajoneuvolakia, kuvaohjelmalakia, vaaratiedotteesta annettua lakia, maankäyttö- ja rakennuslakia sekä kuluttajansuojalakia. Esitys liittyy pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman strategiseen kokonaisuuteen elinvoimainen Suomi. Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on toimiva viestintä ja tiedonvälitys sekä kuluttajansuojan korkean tason turvaaminen. Ehdotuksella pannaan täytäntöön sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja koskeva niin sanottu ”teledirektiivi” sekä televisio- ja radiotoimintaa ja muita audiovisuaalisia sisältöjä koskeva niin sanottu ”AVMS-direktiivi”.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

vi”. Direktiivien täytäntöönpanon yhteydessä ehdotetaan myös yksittäisiä muista EU:n säädöksistä sekä kansallisista tarpeista johtuvia muutoksia lainsäädäntöön.

Viestintäverkkojen käyttöä koskeviin säännöksiin ehdotettavat muutokset koskisivat pääasiallisesti matkaviestinverkkoja, jotka toimivat EU:ssa tähän käyttötarkoitukseen yhdenmukaistetuilla taajuusalueilla. Laissa ehdotetaan säädettäväksi muun muassa vertaisarviointimenettelystä, uusista verkkotoimilupamenettelyistä sekä matkaviestintaajuuksien kansalliseen käyttöön ottoon liittyvistä määräajoista. Taajuuksien käyttöön liittyvää sääntelyä muutettaisiin lisäksi kansallisista tarpeista johtuen. Laajakaistan ja puhelinpalveluiden yleispalvelua parannettaisiin. Määräaikaisten viestintäpalvelusopimusten kestoa rajoitettaisiin matkapuhelinverkon puhelinliittymien osalta ja kuluttajien tiedonsaantia parannettaisiin. Valtakunnallisten tilaajanumeroiden erityishinnoittelusta luovuttaisiin. Käyttöoikeuden luovutusta ja yhteenliittämistä koskeviin säännöksiin tehtäisiin lukuisia muutoksia, mutta sääntelyn pääperiaatteet säilyvät samoina. Keskeisimmät muutokset liittyvät uusiin huomattavan markkinavoiman yrityksiä koskeviin teledirektiivin säännöksiin, kuten olemassa olevan infrastruktuurin käytöstä poistamista ja korvaamista sekä yhteisinvestointeja koskeviin säännöksiin.

Audiovisuaalisia sisältöpalveluja koskevaa sääntelyä ehdotetaan laajennettavaksi perinteisten televisiolähetysten ja tilattavien audiovisuaalisten sisältöpalvelujen ohella videonjakoalustoihin. Myös kuvaohjelmalain soveltamisalaa laajennettaisiin videonjakoalustoihin. Ehdotettu uusi sääntely sisältää erityisesti alaikäisten sekä yleisön suojeluun tähtäviä velvoitteita. Ehdotuksella parannettaisiin myös audiovisuaalisten sisältöpalvelujen esteettömyyttä lisäämällä ääni- ja tekstityspalveluihin ja niiden laatuun liittyviä velvoitteita. Ehdotuksella joustavoitettaisiin mainonnan sääntelyä perinteisten televisiolähetysten osalta. Lisäksi tilausohjelmalvelun tarjoajille asetettaisiin uusia velvoitteita eurooppalaisten teosten edistämiseksi ja näkyvyyden varmistamiseksi.

Sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin ehdotetaan muutoksia, jotka ajantasaistavat vaaratiedottamista koskevia säännöksiä. Vaaratiedotteesta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset sovelluspohjaisesta välittämistavasta. Esitykset parantavat kansalaisten tiedonsaantia hätätilanteissa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 21.12.2020, kuitenkin niin, että AVMS-direktiivin edellyttämät muutokset tulisivat voimaan viimeistään 19.9.2020.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Esityksellä saatetaan kansallisesti täytäntöön eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä annettu niin sanottu teledirektiivi (2018/1972/EU) ja audiovisuaalisia mediapalveluja koskevaan direktiiviin (2010/13/EU, AVMS-direktiivi) tehdyt muutokset. Esitykseen sisältyy kuitenkin myös merkittäviä kansallisia viestinnän toimivuuteen, turvallisuuteen ja muun muassa kuluttajansuojaan liittyviä lakimuutoksia. Erityisen merkittävänä valiokunta näkee verkon kriittisiä osia

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

ja niissä käytettäviä viestintäverkkolaitteita koskevan kansallista turvallisuutta edistävän sääntelyn.

Liikenne- ja viestintävaliokunta pitää esitystä hyvin valmisteltuna ja esityksessä tehtyjä ehdotuksia hyvin perusteltuina. Valiokunta on myös saanut esittelevältä ministeriöltä kattavan vastineen perusteluineen asiantuntijakuulemisessa esille tuotuihin muutosehdotuksiin ja muihin esityksessä asian käsittelyssä esille nousseisiin kysymyksiin.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta ehdottaa lakiehdotusten hyväksymistä osin muutettuina.

Kansallisen turvallisuuden suojaaminen kyberympäristössä

Kyberturvallisuus on yhteiskunnalliselta merkitykseltään kasvava ilmiö, josta huolehtimiseen tulee varata ja käyttää riittävästi resursseja. Myös lainsäädännön on mahdollistettava ongelmien ehkäisemiseksi ja ongelmista toipumiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Nyky-yhteiskunta on lähes kaikilta keskeisiltä ja elintärkeiltä toiminnoiltaan riippuvainen tietojärjestelmien ja viestintäverkkojen toiminnasta. Tietojärjestelmiä toisiinsa yhdistävillä avoimilla viestintäverkoilla on avainasema kyberturvallisuuden saavuttamisessa. Viestintäverkkojen toiminnan häiriöillä voi olla hyvin laajoja ja vakavia vaikutuksia koko muuhun kyberympäristöön ja siitä riippuvaisiin yhteiskunnan toimintoihin. Tämän riippuvuuden vuoksi viestintäverkot ja -palvelut ovat myös entistä houkuttelevampia erilaisten hyökkäysten kohteita ja erilaisiin toimintoihin vaikuttamisen välineitä. Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella todennäköisenä, että yhteiskunnan riippuvuus kyberympäristöstä syvenee lähivuosina edelleen muun muassa 5G-viestintäverkkojen käyttöönoton myötä. 5G-teknologiaan liittyy paljon mahdollisuuksia, mutta sen käyttöön liittyvän yhtenä riskinä on myös asiantuntijakuulemisessa tunnistettu tiedustelun ja mahdollisen vihamielisen vaikuttamisen toteuttaminen muun muassa laitetoimittajien ja ulkoistusten kautta.

Kybertoimintaympäristön toimintaan ja käyttöön liittyvä teknologia kehittyy nopeasti, ja sen kehityssuuntaa on hyvin vaikeaa arvioida useita vuosia eteenpäin. Mahdollisiin hyökkäyksiin ja vihamieliseen vaikuttamiseen käytettävät menetelmät seuraavat ja pyrkivät ennakoimaan teknii-kan kehittymistä, ja myös lainsäädännön tulee kyetä ennakoimaan tätä kehitystä.

Esityksellä pannaan täytäntöön Euroopan unionin 5G-verkkojen turvallisuuteen liittyvän yhteisen keinovalikoiman toimenpide, joka koskee verkon kriittisten osien suojaamista. Ehdotettu 244 a §:n sääntely koskee kuitenkin kaikkia yleisiä viestintäverkkoja ja myös eräitä yhteiskunnan toimintojen kannalta keskeisiä erillisverkkoja. Esityksen mukaan viestintäverkkolaitetta ei saa käyttää viestintäverkon kriittisissä osissa, jos on painavia perusteita epäillä, että kyseisen laitteen käyttäminen vaarantaisi kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta. Liikenne- ja viestintävirasto voi tietyin edellytyksin määrätä tällaisen laitteen poistettavaksi.

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että viestintäverkon kriittisissä osissa käytettäviä laitteita koskeva sääntely on muotoiltu liian laveasti, koska ehdotuksessa ei edellytetä konkreettista

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

uhkaa kansalliselle turvallisuudelle eikä edellytetä, että kansallisen turvallisuuden vaarantumisen tulee olla ilmeistä.

Viestintäverkkolaitteella tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa laitetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi viestien siirtoon tai ohjaamiseen viestintäverkoissa. Esityksen perustelujen mukaan viestintäverkkolaitte on viestintäverkon osa, kuten esimerkiksi keskus, keskitin ja reititin. Laitteen käyttämisellä tarkoitetaan myös laitteen ylläpitoa, hallintaa ja seuranta.

Valiokunta katsoo, että viestintäverkkojen ja viestintäpalveluiden luotettavuus ja turvallisuus ovat ehdottomia edellytyksiä yhteiskunnan elintärkeille toiminnoille ja kansalliselle turvallisuudelle. Valiokunta pitää hyvänä, että ehdotuksen myötä kansallinen turvallisuus ja maanpuolustus nousevat keskeisiksi näkökohdiksi verkkolaitteiden turvallisuuden arvioinnissa.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että kansallista turvallisuutta vaarantaviin viestintäverkkolaitteisiin pystytään puuttumaan ennen kuin kansallisen turvallisuuden vaarantumisesta on aiheutunut vahinkoa yhteiskunnalle ja sen elintärkeille toiminnoille. Tästä syystä valiokunta pitää perusteltuna, että ehdotettu sääntely tulee sovellettavaksi kaikissa sellaisissa tilanteissa, joissa on painavia perusteita epäillä, että viestintäverkkolaitte vaarantaa kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta.

Osa lausunnonantajista on katsonut, että viestintäverkon kriittiset osat tulisi määrittellä tarkkarajaisemmin ja siten, että turvallisuutta koskeva arviointi koskisi mahdollisimman pientä osaa verkosta. Toisaalta on esitetty, että lakiehdotuksen mahdollistamien viestintäverkkolaitteita koskevien toimien tulisi olla mahdollista koko viestintäverkossa ilman siihen tehtäviä rajoituksia.

Valiokunta pitää tärkeänä, että esityksessä ehdotettujen kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi toteutettavien viestintäverkkolaitteita koskevien toimenpiteiden tulee olla mahdollisia kaikkiin viestintäverkkojen keskeisiin toimintoihin ja niihin toimenpiteisiin, joilla verkkoon pääsyä ja verkossa kulkevaa liikennettä olennaisella tavalla ohjataan tai kontrolloidaan. Valiokunta katsoo, että esityksessä on noudatettu suhteellisuusperiaatetta asianmukaisesti kohdistuen sääntely niihin verkon osiin ja toimintoihin, joissa käytettävät viestintäverkkolaitteet voivat johtaa kansallisen turvallisuuden tai maanpuolustuksen vaarantumiseen. Jotta sääntely kestäisi kohtuullisessa määrin aikaa, lain tasoiseen sääntelyyn ei ole käytännössä mahdollista kirjata teknisin määrittelyin viestintäverkon eri osia, joiden merkitys turvallisuuden kannalta todennäköisesti muuttuu nopeasti kehittyvässä toimintaympäristössä. Valiokunta painottaa, että teknologian kehittymisestä ja verkkojen rakenteen muuttumisesta johtuen on käytännössä välttämätöntä, että Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä verkon kriittisten osien teknisestä määrittelystä.

Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt lausunnossaan (PeVL 35/2020 vp — HE 98/2020 vp), että viestintäverkon kriittiset osat on perustuslain 15 ja 80 §:stä johtuvista syistä määriteltävä laissa ehdotettua täsmällisemmin. Lisäksi siitä, milloin laitteen käyttäminen vaarantaa sillä tavalla kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta, että verkkolaitteen käyttö ei ole sallittu tai se voidaan poistaa viestintäverkosta, on säädettävä täsmällisemmin. Valiokunta on täsmentänyt mainittuja säännöksiä perustuslakivaliokunnan lausunnon edellyttämällä tavalla. Valiokunta kuitenkin toteaa, että sääntelyn täsmällisyys ei kaikilta osin sovi ongelmattomasti yhteen nopeasti kehittyvä-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

lä alalla välttämättä tarvittavan teknologianeutraalisuuden ja sääntelyn joustavuuden tarpeen kanssa.

Lisäksi valiokunta on perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta täsmentänyt verkkolaitteen poistamisesta maksettavia korvauksia koskevaa sääntelyä siten, että myös suoraan 244 a §:n 1 momentin nojalla seuraavan käyttökiellon perusteella oma-aloitteisesti verkkolaitteen käytöstä pidättäytyvä verkon omistaja tai haltija on oikeutettu korvaukseen vastaavin edellytyksin kuin Liikenne- ja viestintäviraston poistomääräyksen perusteella toimiva teleyritys. Valiokunta painottaa, että kaikissa tilanteissa on tarpeen käydä keskustelua ja tehdä tiivistä yhteistyötä verkon omistajan tai haltijan ja Liikenne- ja viestintäviraston välillä toimenpiteiden toteuttamisesta.

Asiantuntijalausunnossa on myös tuotu esille, että viestintäverkon kriittisissä osissa olevat laitteet eivät saisi olla sellaisten kolmansien osapuolten tai maiden kontrollissa, jotka eivät ole Suomen lainsäädännön alaisia. Tämä koskee myös laitteiden ohjelmistojen hallintaa. Valiokunta katsoo, että asiaa ja sen sääntelytarvetta on syytä arvioida ja selvittää jatkossa myös normaaliaikojen käytäntöjen osalta.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että asiantuntijakuulemisessa osin kritisoiitiin esityksessä tehtyjä linjauksia ja katsottiin, että verkon kriittiset osat on määritelty liian kapea-alaisesti. Teknisten laitteiden lisäksi myös ohjelmistot ja niiden päivitykset ja muut ei-fyysiset verkon osat voivat olla tietoturvallisuuteen liittyvien uhkien kannalta merkityksellisiä, ja ydinverkkoa ja verkon muita osia on turvallisuushkien kannalta vaikeaa erottaa tarkkarajaisesti toisistaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että jatkossa seurataan muiden Euroopan unionin jäsenmaiden toimenpiteitä yhteisen keinovalikoiman toimeenpanossa ja varmistetaan, että Suomen omaksuma sääntely ja toimintatavat ovat riittävän yhtenäiset, kattavat ja tehokkaat yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Verkkoturvallisuuden neuvottelukunta

Esityksen 244 b §:n mukaisen uuden verkkoturvallisuuden neuvottelukunnan tehtävänä on arvioida kokonaisvaltaisesti kansallisen turvallisuuden toteutumista viestintäverkoissa. Neuvottelukunta voi muun muassa antaa viestintäverkkojen turvallisuutta koskevia suosituksia.

Liikenne- ja viestintävaliokunta pitää ulkoasiainvaliokunnan (UaVL 6/2020 vp — HE 98/2020 vp) tavoin perustettavan verkkoturvallisuuden neuvottelukunnan tehtävää tärkeänä ja toteaa, että myös eduskuntaa on syytä jatkossa pitää riittävästi informoituna neuvottelukunnan työskentelystä ja merkittävistä linjauksista. Liikenne- ja viestintävaliokunta painottaa, että neuvottelukunnan kokoonpanon tulee olla tasapainoinen ja riittävän kattava eri näkökulmia koskevan asiantunteumuksen varmistamiseksi.

Tiedon saannin estoa koskeva määräys

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotettu 185 §:n 2 momentin mukainen teleyritykseen kohdistettava estomääräys on tarkoitettu viimesijaiseksi keinoksi puuttua verkossa olevaan laittomaan sisältöön silloin, kun nykyisen sääntelyn soveltamisalassa oleva tallennuspalvelun tarjoaja on tuntematon tai Suomen lainkäyttövallan ulottumattomissa. Ehdotetulla sääntelyllä mah-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

dollistetaan siten lainvalvontaviranomaisille uusia keinoja puuttua verkossa tapahtuvaan rikollisuuteen.

Asiantuntijakuulemisessa on osin kritisoitu sitä, että ehdotettu vähintään kahden vuoden ankarimman rangaistuksen raja jättää sääntelyn avoimeksi hyvin monille rikostunnusmerkistöille. Valiokunta painottaa kuitenkin, että sääntelyyn sisältyvä edellytys, jonka mukaan nimenomaan tiedon pitäminen yleisön saatavilla tai sen välittäminen tulee olla säädetty rangaistavaksi, rajaa merkittävästi estomääräyksen perustaksi soveltuvia rikostunnusmerkistöjä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan rikostunnusmerkistöistä tulevat kyseeseen lähinnä soitaan yllyttäminen (RL 12:2), turvallisuussalaisuuden paljastaminen (RL 12:7), julkinen kehottaminen rikokseen (RL 17:1), terroristisessa tarkoituksessa tehty julkinen kehottaminen rikokseen (RL 34a:1 §:n 1 mom. 2 kohta), alkoholirikokset (RL 50a), kiihottaminen kansanryhmää vastaan (RL 11:10), lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö (RL 20:6 ja 7), törkeä ja perusmuotoinen sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittäminen (RL 17:18 ja 18a), törkeä ja tavallinen petos (RL 36:1 ja 2), tietoliikenteen häirintä (RL 38:6 ja 7), tietomurto ja törkeä tietomurto (RL 38:8 ja 8a), törkeä huumausainerikos (RL 50:2) ja törkeä huumausainerikoksen edistäminen (RL 50:4a). Lista ei kuitenkaan ole tyhjentävä, ja uudenlaisten viestintäverkkoja hyödyntävien tekemuotojen myötä myös uudentyypiset rikostunnusmerkistöt saattavat tulla tulevaisuudessa kyseeseen. Joka tapauksessa valiokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että rikostyytit luettelaisiin säännöksessä tyhjentävästi, koska rikosten tekotavat muuttuvat ja kehittyvät ja teknologisen kehityksen myötä siirtyvät kasvavassa määrin fyysisestä maailmasta viestintäverkkoympäristöön.

Valiokunta korostaa, että estomääräys voidaan ehdotuksen mukaan antaa ainoastaan tilanteissa, joissa tiedon saannin estoa koskevien hyötyjen voidaan katsoa olevan merkittävästi suuremmat kuin verkon käyttäjien sananvapauteen ja muihin perusoikeuksiin kohdistuvat rajoitukset. Valiokunnan käsityksen mukaan esimerkiksi kynnys asettaa estomääräys, jolla olisi laajempia vaikutuksia esimerkiksi tietyn sosiaalisen median palvelun käyttäjiin ja tätä kautta estyviin sisältöihin, on siten asetettu varsin korkealle.

Valiokunta pitää sääntelyn tarkoituksen toteutumisen kannalta tärkeänä, että estomääräyksiä koskevat hakemukset ovat riittävän tarkkarajaisia muun muassa IP-osoitteiden ja muiden teknisten tunnisteiden osalta ja että teleyrityksille varataan määräyksissä riittävästi aikaa määräyksen toimeenpanoon.

Vähäinen paikallinen verkkopalvelu

Esityksen 6 §:n 4 momentin mukaan vähäisen paikallisen verkkopalvelun tarjoaminen rajatulla alueella toimivassa matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa, ei edellytä valtioneuvoston myöntämää verkkotoimilupaa, jos verkkopalvelua tarjotaan valtioneuvoston taajuusasetuksessa tällaiseen käyttöön osoitetulla taajuusalueella. Tämänkaltaisessa toiminnassa toimijoilla tulisi valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuitenkin olla Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä radiolupa.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

Ehdotuksella pyritään pienimuotoisen toiminnan kohdalla kevyempään toimintamalliin lupamennettelyjen osalta ja uusien liiketoimintamallien ja innovaatioiden edistämiseen. Esityksen perustelujen mukaan tällaista verkkopalvelua voitaisiin tarjota esimerkiksi satamassa, oppilaitoksessa, tehdasalueella, kylässä tai kaupunginosassa, jos toiminta voidaan katsoa paikalliseksi ja vähäiseksi. Säännöksessä tarkoitettua toiminnan vähäisyyttä arvioitaessa merkityksellistä on muun muassa käyttäjien määrä, maantieteellisen alueen koko sekä verkon käyttötarkoitus ja tarjottavan viestintäpalvelun laajuus ja luonne. Esityksen perustelujen mukaan vähäisyydellä tarkoitetaan muun muassa melko vähäistä käyttäjämäärää.

Asiantuntijakuulemisessa ehdotusta on osin vastustettu ja on tuotu esille, että taajuuksien käyttö yleiseen teletoimintaan tulisi aina vaatia verkkotoimilupaa. Kritiikkiä on perusteltu kilpailun ja sääntelyn tasapuolisuudella, taajuuksien käytön tehokkuudella ja turvallisuusnäkökohdilla. Turvallisuusviranomaisten arvioiden mukaan esimerkiksi satama-alueiden ja viranomaiskohteiden, kuten ministeriöiden tai Puolustusvoimien kohteiden, läheisyydessä voitaisiin ehdotetun säännöksen mukaan ilman verkkotoimilupaa harjoittaa verkkopalvelutoimintaa, jonka valvonta saataisi olla puutteellista ja muodostaa siksi riskin tietoturvalle. Tästä syystä ehdotus tulisi näiden lausuntojen mukaan poistaa.

Valiokunta kiinnittää sekä sääntelyn tasapuolisuuden että turvallisuusnäkökohtien kannalta huomiota siihen, että säännöksessä on sen sanamuodon mukaan kyse yleisestä teletoiminnasta, joten säännöksessä tarkoitettua toimintaa harjoittavat toimijat ovat siten sähköisen viestinnän palveluista annetun lain näkökulmasta yksiselitteisesti teleyrityksiä. Näin ollen näitä toimijoita koskevat kaikki laissa säädetyt teleyrityksen velvollisuudet ja oikeudet. Tietoturvan ja verkkojen laadun sekä toiminnan turvaamisen osalta näitä säännöksiä ovat muun muassa 243, 244, 244 a, 247, 272 ja 273 §.

Valiokunta korostaa, että säännöksessä tarkoitettua toiminnan valvontaan ja sen riittävyteen tulee kiinnittää painavaa huomiota, ja erityisesti, jos toimintaa harjoitetaan edellä mainittujen viranomais- ynnä muiden vastaavien kohteiden läheisyydessä. Valiokunnan näkemyksen mukaan lain noudattamista valvovalla viranomaisella on sinänsä käytettävissään tehokkaita keinoja puuttua esille tulleeseen lainvastaiseen toimintaan. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 330 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä valvontapäätöksen eli antaa huomautuksen sille, joka rikkoo lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä, päätöksiä ja lupaehtoja, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Jos lakia tai sen nojalla annettua säännöstä, määräystä, päätöstä tai lupaehtoa koskeva virhe tai laiminlyönti aiheuttaa välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle taikka vakavaa taloudellista tai toiminnallista haittaa muille yrityksille, tilaajille tai käyttäjille taikka viestintäverkkojen tai viestintäpalvelujen toiminnalle, Liikenne- ja viestintävirasto voi lain 331 §:n nojalla viipymättä päättää tarvittavista väliaikaisista toimista 330 §:ssä säädetyistä kohtuullisesta määräajasta riippumatta. Väliaikaisena toimena Liikenne- ja viestintävirasto voi keskeyttää vaaraa tai vakavaa haittaa aiheuttavan toiminnan. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi rajoittaa taajuuksien käyttöä tai määrätä muusta näihin verrattavasta toimenpiteestä.

Edellä mainitun valvontapäätöksen tehosteeksi Liikenne- ja viestintävirasto voi 332 §:n nojalla määrätä pakkokeinoja kuten uhkasakon ja teettämisuhan. Lisäksi 340 §:n nojalla Liikenne- ja

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

viestintävirasto voi kieltää teleyritykseltä teletoiminnan harjoittamisen, jos teleyritys määräytyistä seuraamuksista huolimatta vakavasti ja olennaisella tavalla rikkoo tai jättää noudattamatta lain säännöksiä, sen nojalla annettuja määräyksiä tai päätöksiä. Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää teleyrityksen toiminnan kokonaan tai osittain.

Valiokunta korostaa, että olennaista on kuitenkin varmistaa toiminnan valvonnan kattavuus ja tehokkuus, jotta valvontaviranomainen pystyy tarvittaessa käyttämään toimivaltuuksiaan.

Valiokunta toteaa, että turvallisuusnäkökohtien varmistamiseksi on tarpeen kiinnittää huomiota myös radiolupaan liitettäviin lupaehtoihin ja arvioida, voidaanko niiden avulla ehkäistä mahdollisten turvallisuusuhkien toteutumista. Valiokunta painottaa, että jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen tai kansalliseen turvallisuuteen, valtioneuvoston tulee ottaa radioluvan myöntäminen päätettäväkseen.

Esteettömyys

Valiokunta pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että esityksellä kehitetään monin paikoin palvelujen esteettömyyttä. Asiantuntijakuulemisissa on kuitenkin tuotu esille, että esityksen ääni- ja tekstitysvaativuudet sekä tekstityksen laatuvaatimus aiheuttavat alan toimijoille kohtuuttomia kustannuksia. Valiokunta toteaa, että esityksen 211 §:ään ehdotetut muutokset perustuvat AVMS-direktiivin 7 artiklaan, jota sovelletaan sekä televisioiminnan harjoittajiin että tilausohjelmopalvelun tarjoajiin. Valiokunta pitää hyvänä, että sääntelyllä parannetaan erityisryhmien mahdollisuuksia käyttää myös audiovisuaalisia mediapalveluita.

Tekstityksen laatuvaatimuksen täyttäminen edellyttää, että tekstitysvolvollisuuden alaisissa ohjelmissa tekstitys toteutetaan katsojan kannalta riittävän selkeästi ja ymmärrettävästi, ja arvioinnissa otetaan huomioon tekstityksen laatuun liittyvät standardit sekä tekninen kehitys. Tekstityspalvelu voidaan valiokunnan saaman selvityksen mukaan toteuttaa ihmistyövoimin tai hyödyntämällä automaattista puheentunnistustekniikkaa. Saadun selvityksen mukaan automaattinen puheentunnistustekniikka voi sen nykyisellä kehitystasolla aiheuttaa kuitenkin haasteita laatuvaatimusten täyttämiseksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että laatuvaatimuksen tasoa jatkossa määritettäessä otetaan huomioon myös tekniikan toimivuus ja sen kehitystaso.

Ehdotettu ääni- ja tekstitysvolvollisuus rajoittuisi tilausohjelmopalveluissa ainoastaan niihin ohjelmistoihin, joihin jo sovelletaan ääni- ja tekstitysvolvollisuutta televisiossa esitettäessä. Ääni- ja tekstitysvolvollisuuden määrä on lisäksi rajattu 30 prosenttiin kyseisistä tilausohjelmopalveluissa esitettävistä ohjelmista. Ääni- ja tekstitysvolvollisuudesta aiheutuvat kustannukset eivät voimassa olevan lain mukaan saa ylittää yhtä prosenttia kaupallisen televisioiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta. Säännöksellä pyritään turvaamaan televisioiminnan harjoittajien asemaa ja estämään ääni- ja tekstityspalvelusta aiheutuvien kustannusten nouseminen kohtuuttomiksi.

Asiantuntijakuulemisissa on osin myös katsottu, että esteettömyyden turvaamiseksi ehdotetut säännökset ovat riittämättömiä; muun muassa tilausohjelmopalveluille ehdotettua 30 prosentin tekstitysvolvollisuutta pidettiin eräissä lausunnoissa riittämättömänä. Lisäksi on ehdotettu, että tekstitysvolvollisuuden tulisi nousta vuosittain portaittain, ehdotettu tekstitysvolvollisuuden laa-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

jentamista myös muille merkittävillä televisiokanaville ja suoratoistopalveluille sekä tuotu esille myös suorien lähetyksen tekstityksen tarve ja muun muassa tarve viittomakielisen ohjelmatarjonnan lisäämiseen.

Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella nyt ehdotettuja säännöksiä tässä vaiheessa oikeasuhtaisina ja perusteltuina, kun asiaa arvioidaan sekä kuluttajien että velvoitteiden kohteiden kannalta. Edellä mainitut toimijoiden kustannuksia rajoittavat säännökset ja toisaalta EU-säätelyä johtuvat velvoitteet huomioon ottaen valiokunta pitää ehdotettua sääntelyä näin ollen perusteltuna. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan suorien lähetyksen tekstittämistä arvioidaan erikseen jo käynnissä olevassa säädöshankkeessa. Laatuvaatimuksen asettaminen on tärkeää, jotta esteettömyys toteutuu sääntelyn tarkoituksen mukaisesti myös käytännössä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että AVMS-direktiivin 7 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava ilman aiheutonta viivytystä, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvien mediapalvelun tarjoajien tarjoamia palveluja saatetaan jatkuvasti ja asteittain esteettömämmiksi vammaisille henkilöille toteuttamalla oikeasuhteisia toimenpiteitä. Sääntelystä seuraa siten, nyt ehdotetun sääntelyn lisäksi, jäsenvaltioille myös velvollisuus kehittää esteettömyyttä edelleen. Valiokunta painottaa sääntelyn toteutumisen ja tilanteen seuraamisen tarvetta. Valiokunta pitää tärkeänä, että esteettömyyttä kehitetään edelleen sekä käytännön toimenpitein että arvioimalla jatkuvaluonteisesti, voidaanko lainsäädännöllä edistää tätä kehitystä. Valiokunta yhtyy sivistysvaliokunnan lausunnossaan (SiVL 10/2020 vp — HE 98/2020 vp) esille tuomaan näkemykseen, jonka mukaan televisio-ohjelmien esteettömyyden edistämisessä on tarpeellista edetä jatkossa monipuolisella ja erilaiset erityisryhmät huomioon ottavalla tavalla.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että vaaratiedottamisen esteettömyydestä huolehditaan ja että sitä myös kehitetään jatkossa.

Määräaikaisen viestintäpalvelusopimuksen enimmäiskesto

Esityksen 109 §:n mukaan teleyritys voi tehdä kuluttajan kanssa enintään 12 kuukauden pituisen määräaikaisen viestintäpalvelusopimuksen, kun nykyisin enimmäiskesto on 24 kuukautta.

Asiantuntijakuulemisessa asiasta on esitetty selkeästi toisistaan eroavia näkemyksiä. Osassa lausunnoista on ehdotettu, että enimmäiskesto ei muutettaisi nykyisestä, ja toisissa taas ehdotettu enimmäiskestoksi 6 kuukautta.

Valiokunta pitää ehdotettua enimmäiskesto saamansa selvityksen mukaan tarkoituksenmukaisena kompromissina, jolla parannetaan kuluttajan asemaa ja mahdollisuuksia vaihtaa halutessaan liittymää ja jonka muutoskustannukset ovat alan toimijoille kuitenkin kohtuullisia. Esitetty enimmäiskesto voidaan nähdä tarkoituksenmukaisena kompromissina myös siinä mielessä, että alan toimijoilla on varsin erilaisia käytäntöjä määräaikaisten sopimusten hyödyntämisen osalta.

Esityksen 109 §:n 5 momentin mukaan kuluttajalle tulee tarjota maksuton ja helppokäyttöinen mahdollisuus tarkastaa välittömästi matkaviestinverkon määräaikaisen puhelinliittymäsopimuksensa päättämispäivämäärä. Valiokunta on täsmentänyt ehdotettua säännöstä sen teknisen toteuttamistavan osalta. Valiokunta painottaa, että palvelu tulee toteuttaa mahdollisimman helppokäyt-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

töisenä ja yksinkertaisena, jotta se tosiasiallisesti helpottaa esimerkiksi palveluntarjoajan vaihtamista kuluttajan niin halutessa.

Yleispalvelunopeus

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että internetyhteyspalvelun yleispalvelunopeutta ei tulisi nostaa 87 §:ssä tarkoitettulla valtioneuvoston asetuksella ja jos nosto tehtäisiin, sen tulisi joka tapauksessa olla enintään 50 % nykyisestä 2 Mbit/s nopeudesta. Yhteydelle ei myöskään kyseisten lausuntojen mukaan tulisi määritellä asetuksella laatuvaatimuksia. Esitetyn nopeuden noston on lausunnoissa arvioitu aiheuttavan teleyrityksille 10—22 miljoonan euron kustannukset, ja eräissä lausunnoissa on pidetty todennäköisenä, että kustannukset tulisi korvata valtion varoista voimassa olevan sääntelyn nettokustannusten korvaamista koskevan mekanismin mukaisesti. Eräissä asiantuntijalausunnoissa on toisaalta ehdotettu, että nopeus tulisi jo tässä vaiheessa nostaa 10 Mbit/s nopeuteen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan valtioneuvoston asetuksessa tarkoituksenmukaisen internetyhteyden vähimmäisnopeudesta yleispalvelussa ja erityisryhmille tarjottavien palveluiden vähimmäisvaatimuksista määriteltäisiin nopeuden lisäksi myös yhteyden laatuvaatimuksista.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan nykyinen yleispalvelunopeus riittää pääosin teledirektiivin liitteessä V määriteltyjen vähimmäispalvelujen käyttöön. Erityisesti matkaviestinverkkojen kohdalla tulee kuitenkin huomioida, että yleispalvelunopeudessa on kyse tiedonsiirron enimmäisnopeudesta. Esimerkiksi tilanteissa, joissa samassa taloudessa on useampi yleispalveluyhteyden käyttäjä samanaikaisesti, nykyinen vähimmäisnopeus ei välttämättä riitä kaikille käyttäjille.

Valiokunta katsoo, että myös covid-19-pandemia on osoittanut, että muun muassa etätyöskentelyn mahdollistaminen edellyttää riittävän nopeita internetyhteyksiä, ja katsoo, että yleispalvelunopeuden lisääminen voi edistää kansalaisten tasa-arvoisuutta palvelujen käyttäjinä ja tasavertaisina yhteiskunnan toimintaan osallistujina. Näin ollen valiokunta pitää yleispalvelunopeuden nostoa 5 Mbit/s nopeuteen tässä vaiheessa perusteltuna ja tarpeellisenä sekä markkinakehityksen että käyttäjien tarpeiden kannalta arvioituna. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esityksessä arvioidut kustannukset eivät todennäköisesti vielä aiheuta valtiolle korvausvelvollisuutta nettokustannuksista. Valiokunta toteaa, että edellä mainitun asetuksen valmistelussa on tärkeää huomioida mahdollinen valtion korvausvelvollisuus laatuvaatimusten tason määrittelyssä.

Valtakunnalliset tilaajanumerot

Esityksen 65 §:n mukaan teleyritykset eivät voi jatkossa hinnoitella erikseen puhelinverkon nousvaa liikennettä valtakunnallisten tilaajanumeroiden osalta. Asiantuntijakuulemisessa ehdotusta on vastustettu, koska se heikentäisi yritysten valinnanmahdollisuuksia ja saattaisi jopa johtaa asiakkaiden aseman heikentymiseen, puhelinpalveluiden saatavuuden vähentymiseen tai palvelujen siirtymiseen palvelunumeroiden taakse. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esimerkiksi kuluttajansuojalaki (38/1978) ja hallintolaki (434/2003) suojaavat kuitenkin osaltaan kuluttajien ja kansalaisten mahdollisuutta neuvontapalveluiden vähimmäistasoon. Esimerkiksi sopimusasiakkaille tulee kuluttajansuojalain perusteella tarjota perushintaista asiointinumeroa. Li-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

säksi asiantuntijalausunnoissa on tuotu esille, että ehdotus vähentää tilaajanumeroista teleyrityksille kertyvää liikevaihtoa. Toisaalta ehdotusta on asiantuntijakuulemisessa kannatettu kuluttajan asemaa parantavana. Asian käsittelyssä on myös ehdotettu sääntelyä koskevan siirtymäajan pidentämistä yhdellä vuodella, muun muassa koska säännöksen noudattaminen alkaisi esityksen siirtymäajan perusteella kesken nykyisiä sopimuskausia.

Valiokunta katsoo, että ehdotus lisää hinnoittelun läpinäkyvyyttä sekä kuluttajille että puhelinpalveluita ostaville muille toimijoille. Valiokunta pitää ehdotusta saamansa selvityksen perusteella tarkoituksenmukaisena, mutta katsoo, että teleyritykset tarvitsevat lisää aikaa sen aiheuttamien muutosten toteuttamiseen. Näin ollen valiokunta on pidentänyt esityksen siirtymäaikaa noin yhdellä vuodella 31.12.2023 saakka.

Haja-asutusalueiden ja saaristoalueiden viestintäyhteydet

Valiokunta pitää hyvänä, että esitykseen sisältyy useita pieniä lainsäädännön muutoksia, joilla voi jossain määrin olla positiivista vaikutusta harvaan asutumpien alueiden viestintäyhteyksien toimivuuteen.

Saadun selvityksen mukaan erityisesti covid-19-pandemia ja muun muassa etätöiden lisääntyminen on kuitenkin tuonut hyvin konkreettisesti esille viestintäverkkojen kattavuuteen ja toimivuuteen liittyviä puutteita harvaan asutummilla alueilla ja muun muassa saaristoseuduilla. Etätöitä tehdään monilla alueilla varsin yleisesti myös vapaa-ajan asunnoissa, joihin myöskään nykyinen internetyhteyspalvelun yleispalveluvollisuus ei takaa riittävien yhteyksien toimivuutta, koska yleispalveluvollisuuksien mukainen oikeus tarkoituksenmukaiseen internetyhteyteen koskee vain kansalaisten vakinaista asuinpaikkaa.

Internetyhteyksien lisäksi myös puhelinten kuuluvuudessa on edelleen monilla alueilla selkeitä puutteita. Paikoittain vapaa-ajan asuntojen käytön lisääntyminen heikentää mobiiliyhteyksien osalta merkittävästi myös samalla alueella olevien vakituisten asukkaiden viestintäyhteyksiä. Myös erilaiset tavanomaiset kodin, vapaa-ajan asuntojen ja yritystilojen laitteet ja muun muassa kotien ja vapaa-ajan asuntojen turvallisuusjärjestelmät vaativat nykyään toimivia viestintäyhteyksiä.

Saadun selvityksen mukaan internetyhteyspalvelun yleispalveluvollisuuden laajentaminen myös vapaa-ajan asuntoihin tarkoittaisi kuitenkin teleyrityksille kokonaisuutena eri tekijöistä riippuen useiden kymmenien miljoonien tai jopa satojen miljoonien eurojen lisäkustannuksia. Valtio olisi voimassaolevan lainsäädännön mukaan yleispalveluyrityksille korvausvelvollinen siltä osin kuin yleispalvelun tarjoamisen katsotaan aiheuttavan kohtuuttoman taloudellisen rasitteen yritykselle.

Erityisesti joillakin saaristoalueilla myös televisiolähetysten näkyminen on saadun selvityksen mukaan viime vuosina osin heikentynyt, mikä korostaa entisestään internetyhteyksien toimivuuden tarvetta. Koska samanaikaisesti kehitys kulkee laajasti erilaisten sisältöjen ja palvelujen siirtymiseen laajakaistaverkkojen kautta kulutettaviksi, valiokunta näkee viestintäyhteyksien toimivuuden hyvin pitkälle kansalaisten yhdenvertaisuuteen liittyvänä kysymyksenä. Toimivien ja riittävän nopeiden viestintäyhteyksien tarve korostuu erityisesti harvaan asutuilla alueilla ja muun

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

muassa saaristoalueilla, joissa etäisyydet ovat pitkiä tai liikkuminen on muutoin vaikeampaa ja fyysisiä palveluita on vähemmän saatavilla. Asian voi nykypäivänä nähdä myös turvallisuusky-symyksenä.

Valiokunta korostaa, että viestintäyhteyksien merkitys ja niiden toimivuuden tarve tulee lähivuo-sina olemaan kansalaisille ja myös yrityksille yhä tärkeämpää. Erityisesti kansalaisten kannalta välttämättömien palveluiden saatavuus laajakaistaverkkojen kautta tulee voida turvata jatkossa tasapuolisesti koko maahan ja myös harvaan asutummille alueille. Valiokunnan näkemyksen mu-kaan tähän tarvitaan sekä kiinteiden verkkojen että langattomien verkkojen hyödyntämistä ja ke-hittämistä.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta on muuttanut lain johtolauseetta voimassa olevan lain 253, 253 b ja 260 §:ään tehdyistä muutoksista johtuen.

3 §. Määritelmät. Valiokunta on korjannut loppukäyttäjän määritelmää siten, että määritelmään sisältyy kyseisen määritelmän kannalta keskeinen näkökohta loppukäyttäjän omasta palvelujen käytöstä tai käyttöä koskevasta pyynnöstä. Lisäksi valiokunta on muuttanut määritelmän kor-jauksesta johtuen voimassa olevan lain 253, 253 b ja 260 §:ää, joissa loppukäyttäjä-termiä on käytetty hieman toisessa merkityksessä. Kyseiset pykälät eivät sisälly hallituksen esitykseen.

40 §. Radioluvan myöntäminen. Valiokunta on saamansa selvityksen perusteella lisännyt py-kälän 8 momenttiin radioluvan myöntämisen esteeksi rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun terroristisessa tarkoituksessa tehdyn julkisen kehottamisen rikokseen. Muutoksen myötä lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen radiotoiminnan edellytykset vastaavat tältä osin toisiaan.

65 §. Puhelinverkon käytöstä perittävä korvaus. Valiokunta katsoo, että teleyritykset tarvitse-vat lisää aikaa ehdotuksen muutosten toteuttamiseen. Saadun selvityksen mukaan säännöksen noudattaminen alkaisi ainakin osalla toimijoista esityksen siirtymäajan perusteella kesken nykyi-siä sopimuskausia. Näin ollen valiokunta on pidentänyt siirtymäaikaa noin yhdellä vuodella.

106 b §. Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot ja sopimustiivistelmä. Perustusla-kivaliokunta katsoi lausunnossaan, että ehdotetut viittaukset esteettömyysdirektiiviin 106 b ja 107 §:ssä eivät ole asianmukaista unionin oikeuden täytäntöönpanosääntelyä. Viittaus direktii-viin tulisi näin ollen poistaa tai sääntelyä muuten muuttaa niin, että siitä käyvät ilmi perustuslain 80 §:ssä edellytetyt yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteet. Esteettömyysdirektiiviä (EU) 2019/882 sovelletaan sen 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti myös sähköisiin viestintäpalvelui-hin. Direktiiviä sovelletaan kuitenkin palveluihin, joita tarjotaan kuluttajille 28 kesäkuuta 2025 jälkeen. Esteettömyysdirektiiviä ei myöskään ole kansallisesti vielä voimaansaatettu, ja saadun selvityksen mukaan valmisteluhanketta ei ole vielä valtioneuvostossa aloitettu.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

Tietojen esteettömyyttä direktiivissä koskee sen liitteen I osio 3 ja liite V, joissa esitetään varsin yksityiskohtaisia ja teknisluonteisia vaatimuksia. Esityksen 106 b §:n perusteluissa on tiiviisti kuvattu esteettömyysdirektiivin I liitteen III jakson sisältämiä sähköisiä viestintäpalveluja koskevia yleisiä esteettömyysvaatimuksia. Jakson mukaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot olisi annettava useamman kuin yhden aistikanavan kautta. Esimerkkinä vaatimuksen noudattamisesta esteettömyysdirektiivissä mainitaan tilanne, jossa teleyritys toimittaa näkövammaiselle henkilölle tiedot sellaisena sähköisenä tiedostona, joita tietokone voi lukea ääneen. Tiedot olisi myös esitettävä ymmärrettävässä muodossa ja tavoilla, jotka käyttäjä voi havaita. Edelleen tiedot tulisi saattaa saataville tekstimuodoissa, jotka soveltuvat sellaisten vaihtoehtoisten avustavien muotojen tuottamiseen, jotka voidaan esittää eri tavoin ja useamman kuin yhden aistikanavan kautta. Tiedot tulisi myös esittää käyttäen riittävän suurta kirjaskokoa, asianmukaista kirjasinlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä.

Valiokunta pitää tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena lakiteknisenä ratkaisuna, että viittaukset direktiiviin poistetaan. Edellä mainitut esteettömyysdirektiivin säännökset ovat teleyrityksille hyvänä esimerkkinä siitä, mitä muutetussa säännöksessä tarkoitetaan vammaisille henkilöille soveltuvalla tietojen muodolla.

107 §. Sopimusehdot ja tietojen julkaiseminen. Valiokunta on poistanut esteettömyysdirektiiviä koskevan viittauksen edellä 106 b §:n perusteluissa esille tuoduista syistä.

109 §. Viestintäpalvelusopimuksen kesto. Valiokunta on täsmentänyt pykälän 5 momentin säännöstä sääntelyn tarkoituksen mukaisesti siten, että mahdollisuus tarkastaa puhelinliittymäsovimuksen päättymispäivämäärä tulee tarjota tekstiviestillä tai muulla vastaavalla helppokäyttöisellä ja välittömän tarkastamisen mahdollistavalla tavalla. Valiokunta katsoo, että tiedon saatavillaolo esimerkiksi verkkosivustolla tai sovelluksessa, johon kirjautumalla tieto on saatavissa, ei vielä tänä päivänä täytä kaikkien kuluttajien osalta tarkastamismahdollisuuden välittömyyden ja helppokäyttöisyyden vaatimuksia. Täsmennetty säännös mahdollistaa teknologianeutraalisti tarkastamismahdollisuuden kehittämisen teknologian kehittyessä.

167 §. Tietojen merkitseminen verkkotunnusrekisteriin ja tietojen julkaiseminen. Perustuslakivaliokunta kiinnitti lausunnossaan huomiota lakiehdotuksen 167 §:n 2 momentin muutokseen, jossa 167 §:stä poistettaisiin säännös, jonka mukaisesti luonnollisista henkilöistä voidaan internetsivuilla julkaista verkkotunnus ja käyttäjän nimi. Muutos on ehdotettu poistettavaksi, koska sen on esityksen perustelujen mukaan nähty olevan ristiriidassa suhteessa yleiseen tietosuojasetukseen (EU) 2016/679 ja sitä täydentävään tietosuojalakiin (1050/2018). Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan säännöksen poistamisesta voisi kuitenkin saada käsityksen, että muutoksella olisi tarkoitus poistaa tietoja koskeva rajausta eikä rajoittaa luonnollisen henkilön tietojen julkaisemista. Perustuslakivaliokunta piti sen vuoksi perusteltuna, että nimenomainen rajausta säilytettäisiin laissa.

Valiokunta katsoo, että säännöksen poistamisen tarkoituksena ei ole ollut poistaa tietoja koskevaa rajausta vaan suojata luonnollisten henkilöiden oikeuksia tietojen julkaisemisessa. Saadun selvityksen mukaan verkkotunnusrekisteriä ylläpitävä Liikenne- ja viestintävirasto ei myöskään nykyisin enää julkaise luonnollisten henkilöiden tietoja verkkotunnusrekisterissä johtuen yleisen tietosuojasetuksen vaatimuksista. Perustuslakivaliokunnan lausunnossaan esille tuoman huo-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

len ja virheellisten tulkintojen välttämiseksi valiokunta on kuitenkin lisännyt kyseessä olevaan pykälään informatiivisen viittauksen yleiseen tietosuoja-asetukseen ja sitä täydentävään tietosuojalakiin. Valiokunta toteaa, että viittauksen myötä on selvää, että luonnollisten henkilöiden tietojen julkaiseminen tulee arvioitavaksi yleisen tietosuoja-asetuksen ja sitä täydentävän tietosuojalain mukaisesti. Tietojen luovuttamiseen sovelletaan muutoin julkisuuslain 16 §:ää.

216 §. Eräiden audiovisuaalisten ohjelmien keskeyttäminen mainoksilla. Liikenne- ja viestintävaliokunta on arvioinut sivistysvaliokunnan lausunnossa tehtyä ehdotusta nyt implementoitavan AVMS-direktiivin edellyttämää lastenohjelmien keskeyttämistä teleostoslähetyksellä koskevan nimenomaisen kiellon ottamisesta pykälään. Valiokunta on lisännyt mainitun kiellon pykälän 2 momenttiin sääntelyä selkeyttävänä. Lisäksi valiokunta on tehnyt pykälän 3 momenttiin teknisen korjauksen.

244 a §. Viestintäverkon kriittisissä osissa käytettävät laitteet. Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt lausunnossaan (PeVL 35/2020 vp — HE 98/2020 vp), että viestintäverkon kriittiset osat on perustuslain 15 ja 80 §:stä johtuvista syistä määriteltävä laissa ehdotettua täsmällisemmin. Lisäksi siitä, milloin laitteen käyttäminen vaarantaa sillä tavalla kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta, että verkkolaitteen käyttö ei ole sallittu tai se voidaan poistaa viestintäverkosta, on säädettävä täsmällisemmin.

Valiokunta on täsmentänyt pykälää perustuslakivaliokunnan lausunnon edellyttämällä tavalla. Pykälää on täsmennetty siltä osin, missä tilanteissa viestintäverkkolaitteen käyttäminen vaarantaa sillä tavoin kansallista turvallisuutta ja maanpuolustusta, että sen käyttö on kielletty ja se voidaan määrätä poistettavaksi. Täsmennyksen mukaan edellytyksenä on, että on painavia perusteita epäillä, että laitteen käyttäminen vaarantaa kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta siten, että käytöllä mahdollistettaisiin ulkomainen tiedustelutoiminta tai toiminta, jolla häiritäisiin, laimautettaisiin tai muuten vahingollisella tavalla vaikutettaisiin Suomen tärkeisiin etuihin, yhteiskunnan perustoimintoihin tai kansanvaltaiseen yhteiskuntajärjestykseen. Täsmennyksessä käytettyjä termejä on käytetty ja niiden sisältöä on käsitelty muun muassa tiedustelulainsäädäntöä koskevassa hallituksen esityksessä HE 202/2017 vp ja perustuslain 10 pykälän muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä HE 198/2017 vp. Eri ministeriöiden välisessä keskustelussa laaditussa täsmennyksessä termejä on käytetty samassa merkityksessä.

Lisäksi valiokunta on täsmentänyt viestintäverkon kriittisen osan määrittelyä perustuslakivaliokunnan lausunnosta johtuen siten, että viestintäverkon kriittisenä osana pidetään vain verkon keskeisiä toimintoja ja toimenpiteitä, joilla kontrolloidaan tai ohjataan olennaisella tavalla verkkoon pääsyä ja verkossa kulkevaa liikennettä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan täsmennys on laadittu eri ministeriöiden välisissä keskusteluissa. Valiokunta on kuitenkin lisännyt muutokseen täsmennyksenä sanan "keskeisiä" perustuslakivaliokunnan lausunnosta johtuen. Viestintäverkon kriittisillä osilla on keskeinen merkitys verkon toimivuuden, ylläpitämisen sekä viestinnän luotamuksellisuuden ja verkon tietoturvallisuuden kannalta. Viestintäverkon kriittisiä osia koskeva sääntely ei koske nykyisen 3 §:n 1 momentin 25 kohdassa tarkoitettuja telepäätelaitteita, kuten loppukäyttäjän käytössä olevia matkapuhelimia, modeemeja tai muita viestintäverkon liittymään liitettviä ja viestintäverkkoa toiminnassaan hyödyntäviä laitteita.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

Valiokunta painottaa, että sääntely vaatii välttämättä jossain määrin joustavuutta, jotta verkon kriittiset osat voidaan teknologian kehityksen myötä arvioida kunkin hetkisen tilanteen mukaisesti kansallisen turvallisuuden ja maanpuolustuksen turvaamiseksi.

Perustuslakivaliokunta toi lausunnossaan myös esille, että verkkolaitteen haltijan oikeusturvaa parantaisi myös se, että verkon haltija voisi ennen investointipäätöstään saada asiasta ennakkopäätöksen. Valiokunta katsoo, että käytännössä säännöksen soveltamistilanteissa tarvitaan alusta lähtien väistämättä keskustelua ja tiivistä yhteistyötä verkon omistajan tai haltijan ja Liikenne- ja viestintäviraston välillä. Valiokunta ei siten näe varsinaista ennakkopäätöstä tarpeellisena. Valiokunta on kuitenkin lisännyt pykälään uuden 4 momentin, jonka mukaan Liikenne- ja viestintäviraston tulee antaa viestintäverkon omistajalle tai muulle haltijalle neuvontaa tämän pykälän tulokinnasta hallintolain 8 §:n mukaisesti. Uuden momentin myötä esityksen 4 ja 5 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi.

244 b §. Verkkoturvallisuuden neuvottelukunta. Valiokunta on muuttanut pykälän 3 momenttia siten, että Liikenne- ja viestintäviraston oikeus luovuttaa tietoja koskee neuvottelukuntaa eikä yksittäistä neuvottelukunnan jäsentä. Lisäksi valiokunta on korjannut 4 momentin viittausta julkisuuslakiin (621/1999) lakiteknisesti siten, että sääntelyn tarkoitus vaitiolo- ja velvollisuuden ja hyväksikäyttökiellon soveltamisesta neuvottelukunnan jäseniin toteutuu.

253 §. Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet. Valiokunta on muuttanut pykälän 8 ja 10 kohtaa 3 §:n loppukäyttäjän määritelmään tehdystä muutoksesta johtuen. Loppukäyttäjän sijasta pykälässä käytetään termiä ”radiolaitteen käyttäjä”. Muutoksella ei muuteta voimassa olevan sääntelyn oikeudellista merkitystä, ja muutos vastaa sääntelyn tarkoitusta. Pykälä ei sisällynyt hallituksen esitykseen.

253 b §. Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet. Valiokunta on muuttanut pykälän 5 ja 7 kohtaa 3 §:n loppukäyttäjän määritelmään tehdystä muutoksesta johtuen. Loppukäyttäjän sijasta pykälässä käytetään termiä ”radiolaitteen käyttäjä”. Muutoksella ei muuteta voimassa olevan sääntelyn oikeudellista merkitystä, ja muutos vastaa sääntelyn tarkoitusta. Pykälä ei sisällynyt hallituksen esitykseen.

260 §. Riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely. Valiokunta on muuttanut pykälän 2 ja 7 momenttia 3 §:n loppukäyttäjän määritelmään tehdystä muutoksesta johtuen. Loppukäyttäjän sijasta pykälässä käytetään termiä ”radiolaitteen käyttäjä”. Muutoksella ei muuteta voimassa olevan sääntelyn oikeudellista merkitystä, ja muutos vastaa sääntelyn tarkoitusta. Pykälä ei sisällynyt hallituksen esitykseen.

278 §. Yleinen hätänumero. Valiokunta on korvannut pykälässä mainitun Häätäkeskuslaitoksen hätäkeskuksella. Muutoksen myötä teleyrityksellä on velvollisuus toimittaa pykälässä tarkoitetut tiedot myös Ahvenanmaan hätäkeskukselle. Muutos vastaa esityksen tarkoitusta ja voimassa olevaa sääntelyä.

280 §. Teleyrityksen velvollisuus välittää kohdennettu viranomaistiedote. Valiokunta on tehnyt pykälän 2 momenttiin teknisen korjauksen.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

301 a §. Korvaus poistettavaksi määräyistä viestintäverkkolaitteista. Valiokunta on muuttanut pykälän otsikkoa vastaamaan paremmin sen sisältöä.

Ehdotetun 244 a §:n 1 momentin mukainen viestintäverkkolaitteen käyttökielto seuraa suoraan laista ja alkaa jo ennen mahdollista viestintäverkkolaitteen poistamismääräystä. Perustuslakivaliokunta kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että ehdotettu 301 a §:n mukainen korvaussäntely mahdollistaa korvauksen vain, jos Liikenne- ja viestintävirasto on antanut määräyksen laitteen poistamisesta. Perustuslakivaliokunta totesi, että sääntelyä on tästä syystä perusteltua täsmentää siten, että käyttökiellon alkaminen edellyttää aina Liikenne- ja viestintäviraston erikseen tekemää päätöstä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sääntelyn tavoitteiden toteutumisen kannalta on kuitenkin tärkeää, että teleyrityksillä on mahdollisen viestintäverkkolaitteen poistomääräyksen lisäksi myös suoraan laista niihin kohdistuva verkkolaitteen käyttökieltoa koskeva velvoite. Näin ollen valiokunta on ratkaissut perustuslakivaliokunnan korvaussäntelyn kattavuutta koskevan huomion siten, että valiokunta on täsmentänyt verkkolaitteen poistamisesta maksettavia korvauksia koskevaa 301 a §:n sääntelyä. Muutoksen myötä myös suoraan 244 a §:n 1 momentin nojalla seuraavan käyttökiellon perusteella oma-aloitteisesti verkkolaitteen käytöstä pidättäytyvä verkon omistaja tai haltija on oikeutettu korvaukseen vastaavin edellytyksin kuin Liikenne- ja viestintäviraston poistomääräyksen perusteella toimiva toimija. Valiokunta painottaa, että kaikissa esille tulevilla tilanteilla on käytännössä tarpeen käydä keskustelua ja tehdä tiivistä yhteistyötä verkon omistajan tai haltijan ja Liikenne- ja viestintäviraston välillä.

321 §. Häätäilmoituksia vastaanottavien viranomaisten tiedonsaantioikeus. Valiokunta on korvannut pykälässä mainitun Häätäkeskuslaitoksen häätäkeskuksella. Muutoksen myötä teleyrityksellä on velvollisuus toimittaa pykälässä tarkoitettut tiedot myös Ahvenanmaan häätäkeskukselle. Muutos vastaa esityksen tarkoitusta ja voimassa olevaa sääntelyä.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset. Valiokunta on muuttanut 6 momentin siirtymäsäännöstä siten, että 65 §:n 1 momenttia sovelletaan vasta 31. päivästä joulukuuta 2023 alkaen eli esitykseen verrattuna noin vuotta myöhemmin. Lisäksi valiokunta on muuttanut 11 momentin lain soveltamisen alkamispäivämäärää ja tehnyt voimaantulosäännöksiin lakitekniisiä korjauksia.

2. Laki ajoneuvolain 25 §:n muuttamisesta

25 §. Ajoneuvon rakenne, hallintalaitteet ja varusteet. Valiokunta on muuttanut pykälän 7 momentin sanamuodon ”markkinoille saataville asetettuun” muotoon ”markkinoille saatettuun”. Saadun selvityksen mukaan tämä vastaa vakiintunutta tulkintaa markkinoille saattamisesta ja selkeyttää velvoitteen sisältöä.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset. Valiokunta on muuttanut siirtymäsäännöksen sanamuodon vastaamaan 25 §:ään tehtyä muutosta ja muuttanut lain soveltamisen alkamispäivämäärää.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

4. Laki vaaratiedotteesta annetun lain muuttamisesta

7 §. Vaaratiedottamisprosessin kulku. Valiokunta on muuttanut pykälän 2 ja 3 momentin sanamuotoja monikkomuodosta yksikkömuotoon vaaratiedotelain (466/2012) sääntelytavan yhtenäistämiseksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 98/2020 vp sisältyvät 3., 5. ja 6. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 98/2020 vp sisältyvät 1., 2. ja 4. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 14 §:n 1 momentti, 39 §:n 2 momentti, 57, 58, 62 ja 72 §, 75 §:n 3 momentti, 91 ja 133 §, sellaisina kuin niistä ovat 14 §:n 1 momentti, 39 §:n 2 momentti, 57, 58, 62, 72 § ja 75 §:n 3 momentti laissa 1003/2018,

muutetaan 2 §, 3 §:n 1, 2 ja 37 kohta, 4, 11, 12 ja 16 §, 18 §:n 5 ja 6 momentti, 20 §, 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 26 §:n 3 momentin 6 ja 7 kohta, 28 §:n 1 momentti, 30 §:n 5 momentti, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 39 §:n 3 ja 7 momentti, 40 §, 41 §:n 1 momentti, 42 §:n 2 momentti, 45 §:n 2 ja 3 momentti, 51—53, 55, 56, 59 ja 61 §, 65 §:n 1 momentti, 67—69 §, 71 §:n 4 momentti ja 5 momentin 5 kohta, 74 §, 75 §:n 1 momentti, 77 §, 80 §:n 1 momentti, 82—84 §, 85 §:n 2 momentti, 86—88 §, 93 ja 95 §, 96 §:n 6 momentti, 100 §:n 3 momentti, 103 §:n 2 momentti, 106—109 §, 112 §:n 1 momentti, 114 §:n 4 momentti, 116 §, 117 §:n 2 momentti, 118 §:n 2 momentti, 119, 121—124, 129 ja 130 §, 16 luvun otsikko, 157 §:n 1 momentti, 167 §:n 2 ja 4 momentti, 171 §:n 1 momentti, 185 ja 186 §, 206 §:n 4 momentin 2 kohta, 209 §:n 4 momentti, 211, 216 ja 220 §, 221 §:n 1 momentin 1 kohta, 222, 228 ja 229 §, 234 §:n 3 momentti, 237 §:n 2 momentti, 244 §, 253 §:n 8 ja 10 kohta, 253 b §:n 5 ja 7 kohta, 260 §:n 2 ja 7

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

momentti ja 264 §, 265 §:n 3 momentti, 266 §:n 3 momentti, 270 §:n 2 momentti, 275, 278 ja 279 §, 280 §:n 1—3 ja 5 momentti, 283 §, 287 §:n 2 momentti, 288 §:n 1 momentti, 289 §:n 3 momentti, 293 §, 304 §:n 1 momentin 13 kohta, 308 §:n 1 momentti, 310 ja 311 §, 314 §:n 1 ja 5 momentti, 315 §:n 6 momentti, 318 §:n 1 ja 4 momentti, 321 §:n 1 momentti, 325 §:n 3 momentti, 333 §:n 1 momentti, 336 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto, sekä 339, 344 § ja 345 §, sellaisina kuin niistä ovat, 4, 11, 12 ja 16 §, 18 §:n 5 ja 6 momentti, 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 26 §:n 3 momentin 6 ja 7 kohta, 28 §:n 1 momentti, 30 §:n 5 momentti, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 39 §:n 3 ja 7 momentti, 40 §, 41 §:n 1 momentti, 42 §:n 2 momentti, 45 §:n 2 ja 3 momentti, 51—53, 55, 56 ja 61 §, 65 §:n 1 momentti, 67—69 §, 71 §:n 4 momentti ja 5 momentin 5 kohta, 74 §, 75 §:n 1 momentti, 82—84 §, 85 §:n 2 momentti, 86, 87 ja 93 §, 96 §:n 6 momentti, 100 §:n 3 momentti, 103 §:n 2 momentti, 124 ja 130 §, 157 §:n 1 momentti, 167 §:n 2 ja 4 momentti, 171 §:n 1 momentti, 209 §:n 4 momentti, 228 ja 244 §, 265 §:n 3 momentti, 266 §:n 3 momentti, 270 §:n 2 momentti, 275 ja 278 §, 287 §:n 2 momentti, 288 §:n 1 momentti, 289 §:n 3 momentti, 308 §:n 1 momentti, 311 §, 314 §:n 1 ja 5 momentti, 315 §:n 6 momentti, 318 §:n 1 ja 4 momentti, 325 §:n 3 momentti, 333 §:n 1 momentti, 336 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto, sekä **253 §:n 8 ja 10 kohta, 253 b §:n 5 ja 7 kohta, 260 §:n 2 ja 7 momentti**, 344 ja 345 § ovat laissa 1003/2018, 32 §:n 1 momentin 1 kohta ja 211 § laissa 68/2018, 108 § osaksi laissa 456/2018, 116 § osaksi laissa 68/2018, 264 § laissa 456/2016 sekä 304 §:n 1 momentin 13 kohta laissa 350/2019 *sekä*

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 456/2016 ja 52/2019, uusi 2 b, 7 a, 10 a, 11 a, 11 b, 12 a, 27 a, 32 a, 36 a ja 36 b kohta, lakiin uusi 4 a §, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1003/2018, uusi 3 momentti, 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 52/2019, uusi 4 momentti, lakiin uusi 7 a §, 8 §:ään, uusi 3 momentti, lakiin uusi 17 a ja 17 b §, 18 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1003/2018, uusi 9 momentti, 20 §:ään uusi 3 momentti, 26 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1003/2018, uusi 8 kohta, 30 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1003/2018, uusi 6 momentti, lakiin uusi 51 a, 53 a §, 54 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1003/2018, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, lakiin uusi 7 a § luku, 60 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 81 a—81 c ja 91 a §, 99 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1003/2018, uusi 4 momentti, 100 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1003/2018, uusi 6 momentti, 102 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1003/2018, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi, lakiin uusi 106 a, 106 b, 108 a ja 110 a §, lakiin siitä lailla 68/2018 kumotun 113 §:n tilalle uusi 113 §, lakiin uusi 134 a §, lakiin uusi 217 a §, 222 §:n 2 momenttiin uusi 7 kohta, lakiin uusi 26 a luku, 244 a § ja 244 b §, 270 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1003/2018, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4—7 momentti siirtyvät 5—8 momentiksi, lakiin uusi 301 a §, 304 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1003/2018 ja 350/2019 uusi 14—17 kohta, seuraavasti:

2 §

Eräiden säännösten soveltaminen

Mitä 136—145 ja 247 §:ssä säädetään, sovelletaan mainituissa säännöksissä tarkoitettuihin toiminnan harjoittajiin, jos:

1) toiminnan harjoittajan toimipaikka on Suomessa tai muuten Suomen oikeudenkäytön piirissä;

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

2) toiminnan harjoittajalla ei ole toimipaikkaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella, mutta palveluun sisältyvässä viestinnän välittämisessä käytettävät toiminnan harjoittajan keskeiset laitteet ovat Suomessa taikka niitä ylläpidetään Suomessa; tai

3) toiminnan harjoittajalla ei ole toimipaikkaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella, mutta palvelun käyttäjä on Suomessa ja tarjottavan palvelun sisällön tai sen markkinoinnin perusteella on ilmeistä, että palvelu on suunnattu Suomeen.

Jäljempänä 247 a §:ssä tarkoitetun verkossa toimivan markkinapaikan, hakukonepalvelun ja pilvipalvelun tarjoajan katsotaan kuuluvan sen jäsenvaltion lainkäyttövallan piiriin, jossa sen tosiasiallinen toimipaikka sijaitsee. Mainitussa pykälässä tarkoitetun toimijan, joka ei ole sijoittautunut Euroopan unioniin, on nimettävä edustaja Euroopan unionin aluetta varten. Edustajan on oltava sijoittautunut johonkin niistä jäsenvaltioista, joissa palveluja tarjotaan. Toimijan katsotaan kuuluvan sen jäsenvaltion lainkäyttövallan piiriin, johon edustaja on sijoittautunut.

Tällä pykälällä ei rajoiteta Suomen lain kansainvälisyksityisoikeudellisten säännösten soveltamista.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *audiovisuaalisella ohjelmalla* elokuvaa, televisio-ohjelmaa, videoklippä, tapahtuman välittämistä yleisölle sekä muuta vastaavaa pääasiassa liikkuvista kuvista ja niihin liitetystä äänestä muodostuvaa kokonaisuutta;

2) *audiovisuaalisella sisältöpalvelulla* palvelua tai siitä erotettavissa olevaa osaa, jonka pääasiallinen tarkoitus on tarjota yleisölle televisiolähetysä tai tilausohjelmalveluja elinkeinotoiminnassa ja joista audiovisuaalisen sisältöpalvelun tarjoaja on toimituksellisessa vastuussa;

2 b) *erittäin suuren kapasiteetin verkolla* viestintäverkkoa, joka koostuu kokonaan valokuituelementeistä tai joka pystyy tarjoamaan vastaavan verkon suorituskyvyn tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa; Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin antaa suuntaviivat vaatimuksista, jotka verkon on täytettävä, jotta sitä pidetään erittäin suuren kapasiteetin verkkona;

7a) *käyttäjän tuottamalla videolla* pääasiassa liikkuvista kuvista ja niihin liitetystä äänestä muodostuvaa kokonaisuutta, joka on käyttäjän luoma ja jonka käyttäjä tai joku muu lataa videonjakoalustalle;

10 a) *loppukäyttäjällä viestintäpalvelua tai lisäarvopalvelua käyttävää tai käyttöönsä pyytävää* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ei tarjoa käyttöön yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja eikä yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja;

11 a) *mikroyrityksellä* mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa (2003/361/EY) tarkoitettua mikroyritystä ja *pienellä yrityksellä* mainitussa komission suosituksessa tarkoitettua pientä yritystä;

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

11 b) *numeroista riippumattomalla henkilöiden välisellä viestintäpalvelulla* henkilöiden välisen viestintäpalvelua, joka ei yhdisty kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden avulla;

12 a) *pienalueen langattomalla liityntäpisteellä* laajakaistaiset mobiiliyhteydet tai langattoman lähiverkon yhteydet mahdollistavaa langattoman lähiverkon laitetta tai matkaviestinverkon lyhyellä kantamalla toimivaa laitetta;

27 a) *tietojen antamisella pysyvällä tavalla* tietojen antamista henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että vastaanottaja voi tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina;

32 a) *tukkumarkkinoilla toimivalla yrityksellä* yritystä, joka ei itse eikä mikään samaan kirjanpitolain (1336/1997) 6 §:ssä tarkoitettuun konserniin kuuluva yritys eikä mikään yritys, johon samalla lopullisella omistajalla on kirjanpitolain 5 §:n mukainen määräysvalta harjoita tai suunnittele harjoittavansa toimintaa millään vähittäismarkkinoilla. Yritys ei saa myöskään olla sidottu toimimaan yksinoikeussopimuksella tai muulla yksinoikeutta tosiasiallisesti tarkoitettavalla sopimuksella toisen yrityksen kanssa, joka toimii vähittäismarkkinoilla;

36 a) *videonjakoalustapalvelulla* elinkeinotoiminnassa tarjottavaa palvelua tai palvelun erotettavissa olevaa osaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on tarjota yleisölle sellaisia ohjelmia tai käyttäjien tuottamia videoita, joista videonjakoalustapalvelun tarjoaja ei ole toimituksellisessa vastuussa, ja joiden sisällön esittämisen, asiansanoituksen, järjestämisen ja muun organisoimisen videonjakoalustan tarjoaja määrittää automaattisilla keinoilla, algoritmeilla tai muilla keinoilla;

36 b) *videonjakoalustan tarjoajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa videonjakoalustapalvelua;

37) *viestintäpalvelulla* palvelua, joka muodostuu kokonaan tai pääosin viestien siirtämisestä viestintäverkossa sekä siirto- ja lähetyspalvelua joukkoviestintäverkossa ja henkilöiden välisen viestinnän palvelua;

43 a) *yhdenmukaistetuilla radiotaajuuksilla toimivalla matkaviestinverkolla* sellaista matkaviestinverkkoa, joka toimii taajuusalueella, jonka saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevat yhdenmukaistetut ehdot on vahvistettu teknisellä täytäntöönpanotoimenpiteellä Euroopan yhteisön radiotaajuuspolitiikan sääntelyjärjestelmästä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 676/2002/EY (*radiotaajuuspäätös*) 4 artiklan mukaisesti.

4 §

Toiminnan harjoittamista koskevat ilmoitusvelvollisuudet

Toiminnan harjoittajan, on ennen toiminnan aloittamista tehtävä sähköisesti ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle:

- 1) yleisestä teletoiminnasta (*teletoimintailmoitus*);
- 2) muusta kuin toimiluvanvaraisesta televisiotoiminnasta, jos palvelun tarjoaja on sijoittautunut Suomeen (*ohjelmistotoimintailmoitus*);
- 3) tilausohjelmalvelun tarjoamisesta, jos palvelun tarjoaja on sijoittautunut Suomeen (*tilausohjelmalveluilmoitus*);

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

4) jos toiminnan harjoittaja tarjoaa maanpäällisessä digitaalisessa joukkoviestintäverkossa li-
nearista maksutelevisiopalvelua käyttäen suojauksen purkujärjestelmää (*maksutelevisiopalve-
luilmoitus*);

5) videonjakoalustapalvelun tarjoamisesta, jos palvelun tarjoaja on sijoittautunut Suomeen (*vi-
deonjakoalustapalveluilmoitus*).

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä toiminnasta, joka on
lyhytaikaista tai muuten merkitykseltään vähäistä tai jos toiminta koskee numeroista riippuma-
tonta henkilöiden välisen viestintäpalvelun tarjoamista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on annettava kaikki valvonnan kannalta tar-
peelliset yrityksen tai yhteisön yksilöinti- ja yhteystiedot sekä kuvaus harjoitettavasta toiminnas-
ta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista sekä ilmoi-
tuksen muodosta ja toimittamisesta.

Ilmoituksessa annettuihin tietoihin vaikuttavista toiminnan muutoksista ja toiminnan lopetta-
misesta on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos teleyritys tai maksutelevisiopalvelun tarjoaja ei ennakoimattoman syyn vuoksi voi enää
tarjota tilaajalle sopimuksen mukaista viestintäpalvelua tai muuta palvelua eikä noudattaa palve-
lun irtisanomisessa sopimusehtojen mukaista menettelyä, yrityksen on viipymättä tai viimeistään
kaksi viikkoa ennen palvelun lakkaamista ilmoitettava tilaajalle ja Liikenne- ja viestintävirastol-
le palvelun lakkaamisesta. Teleyrityksen on samalla ilmoitettava tilaajan käytettävissä olevista
keinoista turvata viestiensä säilyminen.

Jos 5 momentissa tarkoitettu viestintäpalvelun lakkaaminen johtuu verkkopalvelun katkaise-
misesta, on verkkoyrityksen, jonka viestintäverkossa palveluyritys toimii, ilmoitettava asiasta
viestintäpalvelua tarjoavalle teleyritykselle ja Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään neljä
viikkoa ennen verkkopalvelun katkaisemista.

4 a §

Audiovisuaalisten sisältöpalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuus

Audiovisuaalisen sisältöpalvelun tarjoajan on pidettävä ainakin seuraavat tiedot palvelun vas-
taanottajien saatavilla helposti, välittömästi ja jatkuvasti:

1) palveluntarjoajan nimi, maantieteellinen osoite sijoittautumisvaltiossa, sähköpostiosoite tai
verkko-osoite sekä sellaiset muut yhteystiedot, joiden avulla palveluntarjoajaan voidaan saada
yhteys nopeasti, suoraan ja tehokkaasti;

2) tieto jäsenvaltiosta, jonka lainkäyttövaltaan palveluntarjoaja kuuluu sekä tieto keskeisistä
sääntelyviranomaisista;

3) tiedot palveluntarjoajan omistusrakenteesta.

5 §

Ilmoitusluettelo

Liikenne- ja viestintävirasto välittää vastaanottamansa teletoimintailmoitukset Euroopan säh-
köisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

6 §

Verkkotoimilupaa edellyttävä toiminta

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, vähäisen paikallisen verkkopalvelun tarjoaminen sellaisessa rajatulla alueella toimivassa matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletointia, ei edellytä verkkotoimilupaa, jos verkkopalvelua tarjotaan 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tällaiseen käyttöön osoitetulla taajuusalueella.

7 a §

Vertaisarviointimenettely

Liikenne- ja viestintäministeriön on ilmoitettava Euroopan komission radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle ryhmälle tarkoituksesta myöntää 8 §:ssä tarkoitettussa menettelyssä verkkotoimilupa yhdenmukaistetuilla radiotaajuuksilla toimivalle matkaviestinverkolle. Ilmoitus on tehtävä ennen verkkotoimiluvan julistamista haettavaksi. Liikenne ja viestintäministeriön on samalla ilmoitettava, pyytääkö se ryhmää järjestämään vertaisarviointimenettelyn.

Jos vertaisarviointimenettely järjestetään liikenne- ja viestintäministeriön pyynnöstä tai poikkeuksellisesti radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän aloitteesta, liikenne- ja viestintäministeriön tulee perustella, kuinka 1 momentissa tarkoitettu verkkotoimiluvan myöntäminen edistäisi Euroopan unionin yleisiä ja taajuuspoliittisia tavoitteita. Liikenne- ja viestintäministeriö voi pyytää radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevältä ryhmältä lausunnon antamastaan selvityksestä.

8 §

Verkkotoimiluvan myöntäminen

Valtioneuvosto voi tehdä yhteistyötä Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Euroopan komission radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän kanssa valmistellessaan verkkotoimiluvan myöntämistä.

11 §

Verkkotoimiluvan myöntäminen huutokaupalla

Valtioneuvoston on myönnettävä 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupa yritykselle tai yhteisölle, joka on tehnyt huutokaupassa voittavan tarjouksen taajuuskaistasta tai taajuuskaistaparista, jollei ole erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen ilmeisesti vaarantavan kansallista turvallisuutta.

Huutokaupan järjestää Liikenne- ja viestintävirasto. Huutokauppa tulee järjestää siten, että se on puolueeton, selkeä, avoin, syrjimätön sekä teknologia- ja palveluriippumaton.

Myönnettävien taajuuskaistojen tai taajuuskaistaparien määrästä, yritystä ja yhteisöä kohden myönnettävien taajuuksien enimmäismäärästä, käytettävästä huutokauppamallista, tarjousten si-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

tovuudesta sekä huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto julistaa huutokaupan päättyneeksi sen tarjouskierroksen jälkeen, jonka kuluessa yhdestäkään taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta ei enää ole tehty uusia tarjouksia.

12 §

Tarkemmat määräykset huutokauppamenettelystä

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä huutokaupassa noudatettavasta menettelystä. Määräykset voivat koskea:

- 1) huutokaupaan ilmoittautumisen tapaa ja määräaika;
- 2) tarjousten tekemistä;
- 3) tarjousten korottamista;
- 4) tarjousten siirtämistä taajuuskaistaparien ja taajuuskaistan välillä siten, että niistä jo tehtyjen tarjousten arvo ei siirtojen johdosta laske;
- 5) huuto-oikeuden määräytymistä kullakin tarjouskierroksella;
- 6) voittavan tarjouksen määräytymistä;
- 7) huutokaupan keskeyttämistä tai peruuttamista ylivoimaisen esteen tai teknisen syyn takia;
- 8) muita vastaavia huutokaupan sääntöjä sekä sen teknistä järjestämistapaa.

16 §

Verkkotoimiluvan ehdot

Valtioneuvosto myöntää verkkotoimiluvan määräajaksi, enintään 20 vuodeksi.

Valtioneuvosto myöntää verkkotoimiluvan yhdenmukaistetuilla radiotaajuuksilla toimiville matkaviestinverkoille vähintään 15 vuodeksi. Verkkotoimiluvan voi myöntää tätä lyhyemmäksi ajaksi:

- 1) rajatulle maantieteelliselle alueelle, jolla ei ole saatavilla nopeita langattomia laajakaistaverkkoja tai niiden tarjonta on rajallista;
- 2) erityiseen lyhytaikaiseen hankkeeseen;
- 3) Euroopan unionin vahvistamasta taajuusalueen yhdenmukaistetusta käytöstä poikkeavaan vaihtoehtoiseen taajuuksien käyttöön;
- 4) jotta voidaan varmistaa verkkotoimilupien voimassaolon samanaikainen päättymisen yhdellä tai useammalla taajuusalueella.

Verkkotoimiluvassa voidaan määritellä teleyrityksen maantieteellinen toimialue sekä verkon peittoalue.

Toimilupaan voidaan liittää:

- 1) 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita edistäviä vaatimuksia;
- 2) sellaisia 243 §:ssä säädettyjä vaatimuksia tai 244 §:ssä tarkoitettuja Liikenne- ja viestintäviraston teknisiä määräyksiä täydentäviä ehtoja, jotka koskevat viestintäverkkojen teknisiä ominaisuuksia tai taajuuksien tehokasta käyttöä;

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

3) ehtoja, jotka koskevat ohjelmistoluvan haltijalle varattavan kapasiteetin määrää taikka ohjelmistoluvan haltijoiden yhteistyötä kapasiteetin jakoon tai sähköiseen ohjelmaoppaaseen liittyvissä kysymyksissä;

4) lähetystekniikkaa tai lähetysten salaamista koskevia ehtoja;

5) ehtoja, jotka koskevat toimiluvan haltijan velvollisuutta poistaa toiminnastaan muulle määräysten mukaiselle radioviestinnälle aiheutuvat häiriöt sekä näiden häiriöiden poistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista;

6) ehtoja, jotka koskevat matkaviestinverkkojen verkkoteknistä yhteysnopeutta peittoalueella. Verkkotoimiluvan ehdot eivät saa estää radiotaajuuksien yhteiskäyttöä.

Verkkotoimilupa, joka koskee verkkopalvelun tarjoamista maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa, voidaan myöntää sillä ehdolla, että toimiluvanhaltija omalta osaltaan huolehtii siitä, että Yleisradio Oy sekä 22 §:ssä ja radio- ja televisiotoiminnasta annetun maakuntalain (Ålands författningssamling 2011:95) 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan haltija saavat käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin.

Valtioneuvoston on tässä pykälässä tarkoitetuilla toimilupaehdoilla huolehdittava siitä, että 6 momentissa mainitut televisio- ja radiotoiminnan harjoittajat saavat kaikissa tilanteissa käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin.

17 a §

Verkkotoimiluvan jatkaminen

Valtioneuvosto päättää viimeistään kaksi vuotta ennen 16 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä verkkotoimiluvan voimassaolon päättymistä, voidaanko yhdenmukaistetuilla radiotaajuuksilla toimivalle matkaviestinverkolle myönnetyn verkkotoimiluvan voimassaoloa jatkaa.

Valtioneuvoston on jatkettava verkkotoimiluvan voimassaoloa vähintään viidellä vuodella, jos:

1) valtioneuvostossa ei ole vireillä 19 §:ssä säädetty verkkotoimiluvan peruuttaminen;

2) Liikenne- ja viestintävirastossa ei ole vireillä 42 luvussa säädetty valvontapäätös tai pakkokeino toimiluvanhaltijan 330 §:ssä tarkoitetun laiminlyönnin vuoksi; ja

3) verkkotoimiluvan jatkaminen ei heikennä 1 §:ssä säädettyjen tai ihmishengen turvaamiseen, yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä maanpuolustukseen liittyvien yleistä etua koskevien tavoitteiden saavuttamista.

17 b §

Verkkotoimiluvan uusiminen

Valtioneuvosto päättää kohtuullisessa ajassa tai verkkotoimiluvanhaltijan pyynnöstä aikaisintaan 5 vuotta ennen 16 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä verkkotoimiluvan voimassaolon päättymistä, voidaanko yhdenmukaistetuilla radiotaajuuksilla toimivalle matkaviestinverkolle myönnetty verkkotoimilupa uusia määräajaksi, jos uusimista ei ole verkkotoimilupaa myönnettäessä kielletty.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

18 §

Verkkotoimiluvan siirtäminen

Jos määräysvalta muuttuu yrityskaupassa, joka on kilpailulain (948/2011) mukaan ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 (*EY:n sulautuma-asetus*) mukaan Euroopan komissiolle, jäljempänä *komissio*, valtioneuvoston päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä kun yrityskauppaa koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Valtioneuvoston on verkkotoimiluvan haltijan pyynnöstä siirrettävä 11 §:ssä säädettyssä menettelyssä myönnetty verkkotoimilupa, jos:

1) valtioneuvostolla ei ole erityisen painavia perusteita epäillä siirron estävän kilpailua tai vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta; ja

2) on ilmeistä, että toiminta jatkuu toimiluvan ehtojen mukaisena eikä valtioneuvostolla ole perusteita epäillä, ettei verkkotoimiluvan uusi haltija kykenisi niitä noudattamaan.

Valtioneuvoston on julkaistava tieto 8 §:n 2 momentissa tarkoitetuista verkkotoimiluvista.

20 §

Taajuuksien käyttöoikeuden vuokraaminen

Toimiluvanhaltija, jonka toimilupa on myönnetty 8 §:n 2 momentissa tarkoitettussa huutokauppanamenettelyssä, voi vuokrata käyttöoikeuden toimiluvassa tarkoitettuihin taajuuksiin toiselle yritykselle tai yhteisölle. Toimiluvan ja siihen liittyvän 39 §:ssä säädetyn radioluvan ja 44 §:ssä säädetyn taajuusvarauksen mukaisista velvoitteista vastaa kuitenkin edelleen toimiluvanhaltija.

Valtioneuvoston on hyväksyttävä toimiluvanhaltijan hakemuksesta käyttöoikeuden vuokraaminen toiselle yritykselle, jos:

1) ei ole erityisen painavia perusteita epäillä vuokraamisen vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta tai estävän kilpailua; ja

2) vuokralle antaja sitoutuu vastaamaan verkkotoimiluvan ehtojen noudattamisesta.

Valtioneuvoston on päätettävä hyväksymisestä kahden kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta.

Hyväksymisestä päättää Liikenne- ja viestintävirasto, jos taajuudet vuokrataan vähäisen paikallisen verkkopalvelun tarjoamiseen rajatulla alueella toimivassa matkaviestinverkossa.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä käyttöoikeuden vuokraaminen 2 momentissa säädetyn mukaisesti. Liikenne- ja viestintäviraston on päätettävä hyväksymisestä kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta. Jos hakemuksen hyväksymisellä voisi olla vaikutuksia kansalliseen turvallisuuteen tai kilpailuun markkinoilla, asian ratkaisee valtioneuvosto.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen; ja

26 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen yleisen edun televisiotoimintaan

Ohjelmistotoimilupa on myönnettävä, jos:

- 6) lähetyksiin sisältyy 211 §:ssä tarkoitetut ääni- ja tekstityspalvelut;
- 7) hakija on toimittanut riittävän selvityksen ohjelmiston jakelun järjestämisestä; ja
- 8) ohjelmiston päivittäinen lähetysaika on vähintään 8 tuntia.

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

30 §

Ohjelmistotoimiluvan siirtäminen

Jos määräysvalta muuttuu yrityskaupassa, joka on kilpailulain mukaan ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai EY:n sulautuma-asetuksen mukaan komissiolle, toimilupaviranomaisen päätös on annettava kahden kuukauden kuluessa siitä, kun yrityskauppaa koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Toimilupaviranomaisten toimivalta määräytyy 25 §:n 3 momentin mukaisesti. Jos toimilupasia siirtyy Liikenne- ja viestintävirastolta valtioneuvoston ratkaistavaksi, valtioneuvoston tulee ratkaista asia kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asia on siirretty.

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

1) ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tätä lakia, arpajaislain (1047/2001) 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpojen myymisestä ja välittämisestä, kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta, tämän lain 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja taikka syyllistynyt rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen;

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

39 §

Radiolupa

Radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön ei tarvita radiolupaa, jos radiolähetintä käytetään ainoastaan Liikenne- ja viestintäviraston sille määrämällä yhteistaajuudella ja sen vaatimusten mukaisuus on varmistettu tässä laissa säädetyllä tavalla. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tällaisen radiolähettimen käyttöä rajoittavia määräyksiä, jotka ovat taajuuksien tehokkaan ja taroituksenmukaisen käytön sekä häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia.

Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos eivät tarvitse radiolupaa radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähetintä käytetään ainoastaan Liikenne- ja viestintäviraston 96 §:n 1 momentin nojalla antamassa määräyksessä yksinomaan puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen käyttöön määrätyillä taajuusalueilla.

-----

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radioluvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto. Hakemuksessa on esitettävä Liikenne- ja viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Radiolupa sähköisten viestintäpalvelujen käyttöön tarkoitetuille radiotaajuuksille on myönnettävä kuuden viikon kuluessa siitä, kun Liikenne- ja viestintävirasto on saanut kaikki asian ratkaisemiseksi tarpeelliset asiakirjat. Liikenne- ja viestintävirasto voi pidentää kuuden viikon määräaikaan enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, kohtuullisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemusten täydentämiseksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Jos yksittäisen radioluvan myöntämisellä voi olla vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, Liikenne- ja viestintäviraston on lupapäätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa. Jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen tai ilmeisesti kansalliseen turvallisuuteen, valtioneuvosto myöntää radioluvan.

Radiolupa myönnetään enintään 10 vuodeksi kerrallaan. Edellä 6 §:ssä tarkoitetun toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähettimen, 22 §:ssä tarkoitetun digitaalisen televisio- ja radiotoiminnan ja 34 §:ssä tarkoitetun analogisen radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähettimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

Edellä 11 §:ssä tarkoitetussa huutokauppanettelyssä toimiluvan saaneelle tai tällaisen toimiluvan siirron saajalle Liikenne- ja viestintävirasto myöntää radioluvan hakemuksesta sen jälkeen, kun toimiluvan haltija on suorittanut 287 §:ssä säädetyin toimilupamaksun ensimmäisen maksuerän.

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestäväseen toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle peittoalueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Radiolupa myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vähäiseen, rajatulla alueella harjoitettavaan radiotoimintaan enintään vuodeksi kerrallaan.

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan on myönnettävä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen.

41 §

Radioluvan ja taajuusvarauksen myöntämisen edellytykset

Jollei tämän pykälän 2—4 momentista muuta johdu, radiolupa tai 44 §:ssä säädetty edellytykset täyttävä taajuusvaraus on myönnettävä, jos:

1) sitä haetaan taajuusalueelle, joka 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai 96 §:n 1 momentin nojalla annetussa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön;

2) taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattavaksi;

3) radiolähtetimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu; ja

4) ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liitettyjä ehtoja tai vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

42 §

Lupaehdot

Suuren häiriöriskin aiheuttavan radiolähtetimen lupaehdoissa voidaan määrätä, että kuuden kuukauden kuluessa lähtetimen käyttöön oikeuttavan radioluvan voimaantulosta tai lähtetimen teknisiä ominaisuuksia koskevan radioluvan muutoksen voimaantulosta on tarkastettava, että lähtetin ja sen toiminta ovat määräysten ja radioluvan ehtojen mukaisia. Liikenne- ja viestintävirasto tekee tarkastuksen luvanhaltijan hakemuksesta. Liikenne- ja viestintävirasto määrää ne radiolähtetinlajit, joiden katsotaan aiheuttavan suuren häiriöriskin ja antaa tarkemmat määräykset niiden tarkastusmenettelystä sekä lähtetmien säätämisestä ja muista lähtetimen käytön edellytyksistä.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

45 §

Taajuusvarauksen myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää 6 §:ssä tarkoitetun verkkotoimiluvan haltijalle taajuusvarauksen toimiluvan voimaantulosta lukien ilman hakemusta.

Jos 6 §:ssä säädetyn verkkotoimiluvan mukaisen toiminnan radioluvan voimassaolo lakkaa toimiluvan ollessa vielä voimassa, taajuusvaraus tulee uudelleen voimaan ilman hakemusta.

51 §

Markkinamäärittely

Liikenne- ja viestintäviraston on säännöllisin väliajoin määriteltävä merkitykselliset viestintämarkkinat, joista se tekee markkina-analyysin 52 §:n mukaisesti. Liikenne- ja viestintäviestintäviraston on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon komission markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat sekä komission suositus merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista. Lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa otettava huomioon 51 a §:ssä tarkoitetun maantieteellisen kartoituksen tulos.

51 a §

Viestintäverkkoja koskeva maantieteellinen kartoitus

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein maantieteellinen kartoitus laajakaistaverkkojen kattavuudesta.

Virasto voi sisällyttää kartoitukseen ennusteen laajakaistaverkkojen saatavuudesta. Ennusteen tulee sisältää asianmukaiset tiedot yritysten tai viranomaisen aikeesta ottaa käyttöön uusia verkkoja sekä laajentaa tai parantaa olemassa olevia verkkojaan siltä osin kuin tällaisia tietoja on saatavilla ja ne voidaan toimittaa kohtuullisin toimin.

Virasto voi nimetä alueet, joille kartoituksen ja ennusteen mukaan ei suunnitella otettavan käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoa tai suunnitella verkon parannuksia tai laajennuksia, joilla olemassa olevan verkon latausnopeus nostetaan vähintään 100 megabittiin sekunnissa sillä ajanjaksolla, jonka ennuste kattaa.

Virasto voi pyytää yrityksiä ja viranomaisia ilmoittamaan aikeistaan ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja nimetyillä alueilla. Jos joku yritys tai viranomainen mainitun pyynnön perusteella ilmoittaa tällaisista aikomuksistaan, virasto voi velvoittaa muita yrityksiä ilmoittamaan vastaavista aikeistaan tai aikeistaan tehdä olemassa olevaan verkkoon merkittäviä parannuksia tai laajennuksia nimetyillä alueella. Viraston on ilmoitettava kiinnostuksensa ilmaiselle yritykselle, onko alueella olemassa tai todennäköisesti tulossa viestintäverkko. Viraston on noudatettava tehokasta, puolueetonta, avointa ja syrjimätöntä menettelyä.

Viranomaisen on otettava huomioon kartoituksen ja ennusteen tulokset sekä nimetyt alueet laatiessaan kansallisia laajakaistasuunnitelmia, myöntäessään julkista tukea laajakaistaverkkojen rakentamiseen, asettaessaan verkkotoimilupien peittovelvoitteita sekä tarkastaessaan yleispalveluvollisuuden soveltamisalaan kuuluvien palveluiden saatavuutta.

Markkina-analyysi ja päätös huomattavasta markkinavoimasta

Liikenne- ja viestintäviraston on kilpailutilanteen selvittämiseksi tehtävä merkitykselliseksi määritellyistä tukku- ja vähittäismarkkinoista säännöllisin väliajoin markkina-analyysi. Markkina-analyysi on tehtävä viimeistään kolmen vuoden kuluttua komission antamasta markkinasuosituksesta, jos kyseessä on aiemmin määrittelemättömät markkinat ja vähintään viiden vuoden välein, jos kyseessä ovat jo aiemmin määritellyt markkinat. Viiden vuoden määräaika voidaan pidentää enintään vuodella, jos Liikenne- ja viestintävirasto pyytää sitä komissiolta vähintään neljä kuukautta ennen määräajan päättymistä, eikä komissio kiellä sitä kuukauden kuluessa pyynnöstä. Liikenne- ja viestintäviraston on markkina-analyysia tehdessään otettava mahdollisimman tarkasti huomioon komission markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat.

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimeltä apua markkina-analyysin tekemiseen, jos Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, ettei se pysty tekemään markkina-analyysia 1 momentin mukaisessa aikataulussa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa markkinoilla 53, 53 a tai 54 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia, jos:

- 1) markkinoille tulolle on suuria ja pysyväisluonteisia rakenteellisia, oikeudellisia tai sääntelyllisiä esteitä;
- 2) markkinarakenne ei ole omiaan johtamaan todelliseen kilpailuun merkityksellisellä aikavälillä; ja
- 3) pelkän kilpailulainsäädännön soveltaminen ei riitä korjaamaan markkinoiden häiriöitä.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee katsoa, että 3 momentissa tarkoitettut edellytykset täyttyvät automaattisesti, jos tarkastellut markkinat sisältyvät komission suositukseen merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista luetelluilla markkinoilla, jollei se erikseen totea, ettei yksi tai useampi 3 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä täyty.

Liikenne- ja viestintäviraston on 1 momentissa tarkoitettua markkina-analyysia tehdessään arvioitava markkinoita ennakoivasta näkökulmasta ottaen huomioon:

- 1) markkinoiden kehityssuunnat, jotka vaikuttavat tosiasiallisen kilpailun syntymisen todennäköisyyteen;
- 2) tukku- ja vähittäismyyntitason kilpailurajoitukset;
- 3) muut toimenpiteet ja velvollisuudet, joita kyseisille markkinoille on asetettu; sekä
- 4) muille merkityksellisille markkinoille huomattavan markkinavoiman perusteella asetetut velvollisuudet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yhdessä toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan jäsenvaltion, jäljempänä *ETA-valtion*, asianomaisen sääntelyviranomaisen kanssa pyytää Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä tekemään analyysin mahdollisista valtioiden rajat ylittävistä markkinoista, joiden perusteella komissio voi antaa päätöksiä, joissa määritellään valtioiden rajat ylittävät markkinat.

Jos kyseessä ovat valtion rajat ylittävät markkinat, Liikenne- ja viestintäviraston on markkina-analyysia tehdessään toimittava yhteistyössä toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa sekä tehtävä tämän kanssa yhteen sovitetusti päätös 53, 53 a tai 54 §:n mukaisesti asetettavista, muutettavista tai poistettavista velvollisuuksista. Liikenne- ja viestintävirasto voi toimia yhteistyössä toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa myös tilanteessa, jossa maiden markki-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

naolot ovat riittävän yhtenäiset. Liikenne- ja viestintäviraston ja toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon Euroopan komission markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yhdessä toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa pyytää Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisen yhteistyöelintä tekemään analyysin mahdollisesta valtioiden rajat ylittävistä loppukäyttäjien kysynnästä. Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä pyynnön, jos se havaitsee vakavia ongelmia kysyntään vastaamisessa 51 §:ssä tarkoitettussa komission suosituksessa luetelluilla markkinoilla. Liikenne- ja viestintäviraston on perusteltava pyyntö ja osoitettava sen tueksi näyttöä. Jos Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin antaa analyysin perusteella suuntaviivoja yhteisistä lähestymistavoista, Liikenne- ja viestintäviraston on otettava ne mahdollisimman tarkasti huomioon 53, 53 a ja 54 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia asettaessaan.

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään määrättävä yritys huomattavan markkinavoiman yritykseksi, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan tietyillä markkinoilla yksin tai yhdessä muiden kanssa sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista tai muista käyttäjistä. Liikenne- ja viestintäviraston on arvioidessaan yrityksen huomattavaa markkinavoimaa otettava erittäin tarkasti huomioon komission markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat.

Yrityksellä, jolla on 9 momentin mukaan tietyillä markkinoilla huomattava markkinavoima, voidaan katsoa olevan sama asema myös niihin läheisessä yhteydessä olevilla markkinoilla, jos yritys kykenee laajentamaan markkinavoimaansa ensimmäisiltä markkinoilta niihin läheisessä yhteydessä oleville markkinoille ja siten vahvistamaan markkinavoimaansa myös näillä markkinoilla.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä, jos markkina-analyysin perusteella markkinoiden kilpailutilanteessa havaitaan tapahtuneen merkityksellisiä muutoksia. Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään poistettava yritykseltä huomattavan markkinavoiman asema tietyillä markkinoilla, jos markkina-analyysin perusteella havaitaan, ettei yrityksellä enää ole 9 momentissa tarkoitettua huomattavaa markkinavoimaa tai jos muuttuneet olosuhteet markkinoilla eivät enää täytä 3—5 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Huomattavan markkinavoiman yrityksen tulee ilmoittaa velvollisuuksien poistamisesta niille osapuolille, joita velvollisuuksien poistaminen koskee. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa määräajan ilmoituksen tekemiselle sekä vahvistaa ilmoitukseen liittyviä erityisedellytyksiä ja irtisanomisaikoja.

53 §

Tukkumarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään asetettava huomattavan markkinavoiman yritykselle 56, 61 ja 65 §:ssä sekä 10 luvussa tarkoitettuja velvollisuuksia, jos ne ovat tarpeen kilpailun esteiden poistamiseksi tai kilpailun edistämiseksi kyseisillä merkityksellisillä markkinoilla.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle, jolla katsotaan olevan 52 §:n 9 momentissa tar-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

koitettu huomattava markkinavoima myös kyseisten markkinoiden läheisessä yhteydessä olevilla markkinoilla, 68—71 ja 74 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia.

Liikenne- ja viestintäviraston on 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien asettamista harkitessaan arvioitava, riittäisivätkö 55 §:n perusteella asetettavat velvollisuudet, kaupalliset käyttöoikeustarjoukset tai 53, 53 a tai 54 §:n perusteella aiemmin asetetut velvollisuudet loppukäyttäjien edun turvaamiseksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltavaan päämäärään, ja niitä asetettaessa tulee erityisesti ottaa huomioon:

- 1) yhteenliittämisen tai käyttöoikeuden tekninen ja taloudellinen tarkoituksenmukaisuus markkinoiden kehitysaste ja yhteenliittämisen tai käyttöoikeuden laatu huomioon ottaen;
- 2) käyttöoikeuden toteuttamiskelpoisuus käytettävissä oleva kapasiteetti huomioon ottaen;
- 3) tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset;
- 4) huomattavan markkinavoiman yrityksen tekemät investoinnit ja riskit huomioiden erityisesti erittäin suuren kapasiteetin verkkoon tehtävät investoinnit;
- 5) tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä;
- 6) asiaan liittyvät teollis- ja tekijänoikeudet;
- 7) eurooppalaisten palvelujen tarjoaminen;
- 8) odotettavissa oleva teknologinen kehitys, joka vaikuttaa verkon suunnitteluun ja hallintaan;
- 9) tarve varmistaa teknologianeutraalius.

Huomattavaa markkinavoimaa koskevassa päätöksessään Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava yrityksille asetettavien velvollisuuksien vaikutukset markkinoille.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos 1—3 momentissa tarkoitetuissa seikoissa taikka markkinoiden kilpailutilanteessa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

53 a §

Ainoastaan tukkumarkkinoilla toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet

Poiketen siitä, mitä 53 §:n 1 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään asettaa ainoastaan tukkumarkkinoilla toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle ainoastaan 56 §:n 3 momentissa ja 61, 67 ja 68 §:ssä sekä 71 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja velvollisuuksia, jos ne ovat perusteltuja markkina-analyysin ja ainoastaan tukkumarkkinoilla toimivan huomattavan markkinavoiman yrityksen toimintaa koskevan ennakoarvioinnin perusteella.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos sen perusteena olevissa seikoissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia. Mainitussa momentissa tarkoitettujen yritysten on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle merkityksellisistä muutoksista ilman aiheetonta viivästystä.

Liikenne- ja viestintäviraston on lisäksi muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos se ainoastaan tukkumarkkinoilla toimivan huomattavan markkinavoiman yrityksen asiakkailleen tarjoamien ehtojen ja edellytysten perusteella arvioi, että on syntynyt tai voi todennäköisesti syntyä käyttäjiin haitallisesti vaikuttavia kilpailuongelmia sekä tarvittaessa asetettava päätöksellään yritykselle 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien lisäksi 56 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 69—71 ja 74 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

54 §

Vähittäismarkkinoilla huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja loppukäyttäjien etujen suojelemiseksi asettaa vähittäismarkkinoilla toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle lisäksi velvollisuuden noudattaa:

- 1) Liikenne- ja viestintäviraston asettamia enimmäishintoja;
- 2) kustannussuuntautunutta hinnoittelua;
- 3) vastaavilla markkinoilla käytettävää hinnoittelua; tai
- 4) hinnoittelun valvontaa koskevia velvollisuuksia.

55 §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman aseman perusteella asetettavat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään asettaa teleyritykselle sekä 55 a §:n 1 momentissa, 55 d §:n 2 momentissa ja 55 e §:ssä tarkoitettulle yritykselle tässä laissa jäljempänä säädettyin edellytyksin muunkin kuin huomattavan markkinavoiman perusteella 7 a luvun mukaisia käyttöoikeuden luovutusta ja yhteenliittämistä koskevia sekä näihin liittyviä velvollisuuksia.

Asetettujen velvollisuuksien on oltava puolueettomia, avoimia, oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava 1 momentin perusteella asetettujen velvollisuuksien ja ehtojen tuloksia viiden vuoden kuluttua velvollisuuksien asettamisesta. Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava tai peruutettava 1 momentissa tarkoitettu päätös, jos velvollisuuden asettamisen edellytyksenä olleissa olosuhteissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

7 a luku

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen ja yhteenliittämiseen liittyvät velvollisuudet

55 a §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle ja muille johtojen ja kaapeleiden omistajille muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella velvollisuuden luovuttaa käyttöoikeuden johtoihin ja kaapeleihin sekä niiden liitännäistoimintoihin rakennuksissa tai päätöksessä määriteltyyn ensimmäiseen rakennuksen ulkopuolella sijaitsevaan keskittimeen tai jakelupisteeseen saakka, jos johtojen ja kaapeleiden toisintaminen olisi taloudellisesti tehontonta tai fyysisesti mahdotonta.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää 1 momentin mukaiseen velvollisuuteen määräyksiä johtojen ja kaapeleiden sekä niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen käyttöoikeudesta, avoimuudesta ja syrjimättömyydestä, käyttöoikeuden kustannusten jakamisesta sekä mahdollisesta muokautumisesta riskitekijöiden huomioimiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentin mukaisen velvollisuuden käyttöoikeuden luovuttamiseen ensimmäistä keskitintä tai jakelupistettä pidemmälle, jos johtojen ja kaapelien toisintamiseen liittyvät taloudelliset tai fyysiset esteet ovat niin suuria ja pysyväisluonteisia, että 1 momentin mukaisesti asetettu velvollisuus ei riitä estämään kilpailun vähenemistä merkittävästi. Virasto voi asettaa velvollisuuden käyttöoikeuden luovuttamiseen oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin sellaiseen pisteeseen asti, joka on riittävän lähellä loppukäyttäjiä ollakseen kaupallisesti kannattava. Viraston tulee ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen suuntaviivat pistettä määriteltessään. Virasto voi liittää velvollisuuteen aktiivisia tai virtuaalisia käyttöoikeuksia koskevia velvollisuuksia, jos se on teknisesti ja taloudellisesti perusteltua.

Liikenne- ja viestintävirasto ei saa asettaa 3 momentin mukaisia velvollisuuksia, jos 53 a §:n mukaisesti ainoastaan tukkumarkkinoilla toimiva yritys asettaa muiden teleyritysten saataville vastaavanlaisen vaihtoehdon, jonka kautta muut teleyritykset voivat saada käyttöoikeuden toisten johtoihin, kaapeleihin sekä niiden liitännäistoimintoihin oikeudenmukaisin, syrjimättömin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin.

Poiketen siitä, mitä 4 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään asettaa 3 momentin mukaisia velvollisuuksia, jos ainoastaan tukkumarkkinoilla toimivan yrityksen verkko on julkisesti rahoitettu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi soveltaa 4 momenttia myös sellaisiin teleyrityksiin, jotka tarjoavat käyttöoikeuden erittäin suuren kapasiteetin verkkoon oikeudenmukaisin, syrjimättömin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin.

Liikenne- ja viestintävirasto ei saa asettaa 3 momentin mukaisia velvollisuuksia, jos velvollisuuksien asettaminen vaarantaisi uuden verkon käyttöönoton taloudellisen ja rahoituksellisen toteutettavuuden.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei voida asettaa johtojen ja kaapeleiden omistajille, jos kyseessä olevat johdot ja kaapelit palvelevat julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua turvallisuusverkkotoimintaa.

55 b §

Sähköisen ohjelmaoppaan ja ohjelmointirajapinnan käyttöoikeuden luovutukseen liittyvien velvollisuuksien asettaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella velvollisuuden luovuttaa käyttöoikeuden oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin:

1) digitaalisen television tai radion sähköiseen ohjelmaoppaaseen, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että tiedot 227 §:ssä tarkoitetun siirtovelvoitteen piiriin kuuluvista digitaalisista televisio- ja radiolähetyksistä ja lisäpalveluista saatetaan yleisön saataville sähköisessä ohjelmaoppaassa;

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

2) televisio- tai radiojärjestelmän ohjelmointirajapintaan, jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että 227 §:ssä tarkoitetun siirtovelvoitteen piiriin kuuluvat digitaaliset televisio- ja radiolähetykset ja lisäpalvelut voidaan liittää käytössä olevaan ohjelmointirajapintaan.

55 c §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat passiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttöön ja paikallisiin verkkovierailusopimuksiin liittyvät velvoitteet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella velvollisuuden passiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttöön sekä velvollisuuden tehdä paikallisia verkkovierailua koskevia sopimuksia. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa velvollisuuden, jos se on välittömästi tarpeen radiotaajuuksien käyttöön perustuvien palveluiden tarjoamiseksi paikallisesti ja jos muiden yritysten ei ole mahdollista saada käyttöoikeutta vastaavaan infrastruktuuriin oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa velvollisuuden ainoastaan, jos alueella on ylitsepääsemättömiä taloudellisia tai fyysisiä esteitä radiotaajuuksia edellyttävien verkkojen tai palveluiden tarjoamiseen käytettävän infrastruktuurin markkinaehtoiselle käyttöön- otolle, minkä vuoksi loppukäyttäjillä on erittäin rajalliset mahdollisuudet päästä verkkoon tai käyttää palveluita. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa velvollisuuksia ainoastaan, jos mahdollisuudesta asettaa velvollisuuksia on selkeästi todettu 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkko- toimilupaa tai 39 §:n 1 momentissa tarkoitettua radiolupaa myönnettäessä.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee 1 momentissa tarkoitettuja velvoitteita asettaessaan ottaa huomioon:

- 1) tarve maksimoida laajakaistayhteydet Euroopan unionissa, tärkeimmillä liikenneväylillä ja erityisalueilla sekä käyttäjien saatavilla olevaa palveluvalikoimaa ja palveluiden laatua;
- 2) radiotaajuuksien tehokas käyttö;
- 3) yhteiskäytön tekninen toteutettavuus sekä siihen liittyvät ehdot;
- 4) infrastruktuuri- ja palvelukilpailu;
- 5) teknologinen innovointi;
- 6) kannusteiden luominen infrastruktuurin käyttöönottoon.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentin mukaisia käyttöoikeusvelvollisuuksia myös aktiiviseen infrastruktuuriin, jos 1 momentin mukaiset velvollisuudet eivät riitä tilanteen korjaamiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 314 §:n mukaisen riita-asioiden ratkaisemisen yhteydessä määrätä 1 momentin mukaisen infrastruktuurin käyttöoikeuden saajalle velvollisuuden antaa infrastruktuurin haltijalle alueella, jota 1 momentin mukainen velvollisuus koskee, oikeuden niiden radiotaajuuksien yhteiskäyttöön, joiden käyttöön saajalla on käyttöoikeus.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

55 d §

Muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat yhteenliittämiseen liittyvät velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa muun kuin huomattavan markkinavoiman perusteella teleyritykselle, joka hallitsee käyttäjien yhteyksiä viestintäverkkoon:

1) 61 §:n mukaisen yhteenliittämismuutoksen, jos velvollisuuden asettaminen on viestintäverkkojen päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi välttämätöntä; ja

2) velvollisuuden tehdä palveluistaan yhteentoimivia toisen teleyrityksen palvelujen kanssa siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa velvollisuuden tehdä palveluistaan yhteentoimivia myös numeroista riippumattoman henkilöiden välisten viestintäpalveluiden tarjoajille, jos yrityksen tarjoama palvelu on kattavuudeltaan ja käyttäjäkunnaltaan merkittävä, jos velvollisuuden asettaminen on välttämätöntä loppukäyttäjien päästä päähän -liitettävyyden ja henkilöiden välisten viestintäpalveluiden yhteentoimivuuden varmistamiseksi ja kyseinen yhteentoimivuus muuten vaarantuisi. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tällaisen velvollisuuden ainoastaan, jos komissio on hyväksynyt asiassa täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää 2 momentin mukaiseen velvollisuuteen oikeasuhtaisia velvollisuuksia, jotka koskevat viranomaisten ja muiden palveluntarjoajien antamien merkityksellisten tietojen julkaisemista, käytön sallimista, muuttamista ja levitystä sekä velvollisuuden käyttää eurooppalaisia tai kansainvälisiä standardeja ja eritelmiä.

55 e §

Rinnakkain sijoittaminen ja yhteiskäyttö

Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa verkkoyrityksen sallimaan toiselle teleyritykselle omaisuuden yhteiskäytön tai rinnakkain sijoittamisen, jos verkkoyritys on:

1) 233 §:ssä tarkoitetun päätöksen perusteella sijoittanut telekaapelin tai radiomaston, siihen liittyvän laitteen, kaapelin, vähäisen rakennelman taikka pylvään toisen omistamalle tai hallitsemalle alueelle;

2) 233 §:ssä tarkoitetun päätöksen perusteella sijoittanut matkaviestinverkon tukiaseman, siihen liittyvän laitteen tai kaapelin toisen omistamaan tai hallitsemaan rakennukseen; taikka

3) 236 §:ssä tarkoitetulla tavalla kiinnittänyt rakennuksiin tai rakennelmiin tarpeellisia laitteita.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden, jos rakentamista tai sijoittamista ei muutoin voida järjestää tyydyttävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin. Velvollisuuden asettamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei sillä estetä tai rajoiteta kohtuuttomasti verkkoyrityksen omaa käyttöä. Liikenne- ja viestintäviraston asettamien velvollisuuksien tulee olla puolueettomia, avoimia, syrjimättömiä ja oikeasuhtaisia.

Jolleivät asianosaiset sovi yhteiskäyttöön tai rinnakkain sijoittamiseen liittyvistä kustannuksista, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä aiheutuvien kustannusten jakamisesta.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

55 f §

Puhelinverkon laskevan liikenteen hinnoittelu

Poiketen siitä, mitä 71 §:ssä säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto ei saa päätöksellään asettaa teleyritykselle laskevan liikenteen hinnoittelua koskevia velvollisuuksia.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle laskevan liikenteen hinnoittelua koskevia velvollisuuksia, jos komissio päättää olla asettamatta unionin laajuisia puhelinverkon laskevan liikenteen enimmäishintoja. Liikenne- ja viestintäviraston on ennen päätöksen tekemistä tehtävä 52 §:ssä tarkoitettu markkina-analyysi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään niistä periaatteista, perusteista ja parametreista, joita Liikenne- ja viestintäviraston tulee käyttää asettaessaan enimmäishintoja merkityksellisillä markkinoilla.

Liikenne- ja viestintäviraston on vuosittain raportoitava komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle laskevan liikenteen hinnoittelun soveltamisesta.

8 luku

Käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet

56 §

Huomattavan markkinavoiman perusteella asetettavat käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 53 a §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden luovuttaa kohtuulliseksi katsottava käyttöoikeus rakennustekniseen infrastruktuuriin, kuten rakennusten, niiden sisääntulojen ja kaapelointien, mastojen, antennien, tornien, muiden tukirakennelmien, kaapelikanavien ja -kaivojen, tyhjien putkien ja jakamoiden käyttöoikeuden luovuttaminen. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa velvollisuuden, jos se on tarpeen kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymiseksi tai loppukäyttäjien eduksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 1 momentin mukaisen velvollisuuden myös sellaiseen infrastruktuuriin, joka ei ole 52 §:n mukaisen markkina-analyysin mukaisesti osa merkityksellisiä markkinoita, jos se katsoo velvollisuuden olevan tarpeellinen ja oikeassa suhteessa 1 §:ssä säädettyihin tavoitteisiin.

Jos 1 momentin mukaan asetetut velvollisuudet eivät riittävällä tavalla edistä kilpailua ja loppukäyttäjien etuja, Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 53 a §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden luovuttaa myös kohtuulliseksi katsottava muu kuin 1 momentissa tarkoitettu käyttöoikeus viestintäverkkoon taikka viestintäverkkoon tai viestintäpalveluun liittyvään liitännäistoimintoon tai liitännäispalveluun. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa velvollisuuden käyttöoikeuden luovuttamiseen, jos se on tarpeen kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymiseksi vähittäismyynnissä tai loppukäyttäjien edun turvaamiseksi. Tällainen käyttöoikeus voi sisältää velvollisuuden:

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

- 1) luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkkoon ja verkon osiin;
- 2) luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkon kapasiteettiin;
- 3) tarjota rinnakkain sijoittamista ja muita liitännäistoimintojen yhteiskäyttötapoja, kuten kaapelikanavien, -laittilojen ja radiomastojen käyttöoikeuden luovuttaminen;
- 4) luovuttaa käyttöoikeus sellaisiin liitännäispalveluihin, jotka mahdollistavat viestintäverkon tai viestintäpalvelun tarjoamisen tai tukevat palvelujen tarjoamista kyseisen verkon tai palvelun kautta;
- 5) tarjota matkaviestinverkkojen verkkovierailuihin liittyviä toimintoja ja muita sellaisia palveluja, joita tarvitaan päästä päähän -palvelujen yhteen toimivuuden varmistamiseksi käyttäjälle saakka;
- 6) mahdollistaa toisen teleyrityksen tarjoamien puhelinpalvelujen käyttäminen sekä puhelu-kohtaisesti valintakoodin avulla että käyttämällä sellaista ennalta valintaa, joka voidaan tarvittaessa ohittaa valintakoodilla;
- 7) luovuttaa käyttöoikeus aktiivisiin tai virtuaalisiin verkkoelementteihin ja palveluihin;
- 8) olla peruuttamatta jo myönnettyä toimintojen käyttöoikeutta;
- 9) neuvotella käyttöoikeutta pyytävien yritysten kanssa vilpittömässä mielessä;
- 10) tarjota tiettyjä palveluja tukkumyynissä kolmansille osapuolille jälleenmyyntiä varten;
- 11) luovuttaa muun 1—10 kohdassa tarkoitettuihin rinnastettavan kohtuulliseksi katsottavan 1 momentissa tarkoitettua käyttöoikeuden.

Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää 1—3 momentissa tarkoitettuun käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuteen vilpittömyyttä, kohtuullisuutta ja määräaikoja koskevia ehtoja.

Edellä 1 tai 3 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos käyttöoikeuden luovutus johtaa tietosuojan tai kansallisen turvallisuuden vaarantumiseen tai se on yrityksen kannalta teknisesti epätarkoituksenmukaista tai muutoin kohtuutonta.

59 §

Oma käyttö tai kohtuullinen tuleva tarve

Huolimatta edellä 56 §:n nojalla asetetusta velvollisuudesta velvollisuutta ei ole, jos käyttöoikeuden kohde on teleyrityksen omassa käytössä taikka se on tarpeen sen omaa kohtuullista tulevaa tarvetta varten.

60 §

Neuvottelovelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä menettelyistä, joita sovelletaan käyttöoikeuden saamiseksi ja yhteenliittämiseksi.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

61 §

Yhteenliittämismuutoksen huomattavan markkinavoiman perusteella

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 53 a §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden liittää viestintäverkko yhteen toisen teleyrityksen viestintäverkon kanssa (*yhteenliittämismuutos*). Tällöin sen on neuvoteltava yhteenliittämisestä toisen verkkoyrityksen kanssa ehdoin, jotka eivät ole ristiriidassa mainitulla päätöksellä asetettujen velvoitteiden kanssa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää 1 momentissa tarkoitettuun yhteenliittämismuutokseen vilpittömyyttä, kohtuullisuutta ja määräaikoja koskevia ehtoja.

Teleyrityksen, jolle Liikenne- ja viestintävirasto on asettanut yhteenliittämismuutoksen, on noudatettava 63 ja 64 §:ää, jos yhteenliittämismuutoksen sisällöstä ei muutoin päästä sopimukseen.

65 §

Puhelinverkon käytöstä perittävä korvaus

Yhteenliittämismuutoksen teleyrityksen on hinnoiteltava erikseen toiselta teleyritykseltä perittävä korvaus verkon käytöstä puheyhteyden muodostamiseen silloin, kun yhteys muodostetaan teleyrityksen verkosta toisen teleyrityksen verkkoon (*nouseva liikenne*) ja yhteys muodostetaan:

- 1) ilmaisnumeroon; taikka
  - 2) palvelunumeroon.
-

10 Luku

Muut velvollisuudet

67 §

Käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuteen liittyvät tekniset velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttöoikeuden luovutusvelvollisuutta ja yhteenliittämistä koskevassa päätöksessään asettaa teleyritykselle sellaisia teknisiä velvollisuuksia ja luovutusvelvollisuuden käyttöä koskevia ehtoja, jotka ovat välttämättömiä, jotta käyttöoikeuden luovutusvelvollisuus voidaan teknisesti toteuttaa.

68 §

Syrjimättömyysvelvollisuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 53 a §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle käyttöoikeuden luovutusta tai yhteenliittämistä koskevan syrjimättömyysvelvollisuuden.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

Syrjimättömyysvelvollisuudella tarkoitetaan velvollisuutta noudattaa hinnoittelua (*syrjimätön hinnoittelu*) tai ehtoa (*syrjimätön ehto*), joka kohtelee samanlaisessa tilanteessa olevia teleyrityksiä tasapuolisesti. Jos teleyritys käyttää tiettyä palvelua itse tai tarjoaa sitä tytäryhtiölleen tai muulle sellaiselle taholle, sen on tarjottava vastaavaa palvelua vastaavin ehdoin ja vastaavanlaatuksena kilpailevalle teleyritykselle.

69 §

Avoimuutta koskevat velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 53 a §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle velvollisuuden julkaista kirjanpito tiedot, tarjonnan ja käytön ehdot, tekniset eritelvät, verkon ominaisuudet ja odotettavissa oleva kehitys, hinnasto sekä tehdyt sopimukset ja muut käyttöoikeuden luovuttamisen tai yhteenliittämisen kannalta merkitykselliset tiedot siltä osin, kun ne eivät sisällä liikesalaisuuksia tai luottamuksellisia tietoja.

Jos teleyritykselle on asetettu 68 §:ssä tarkoitettu syrjimättömyysvelvollisuus, sille voidaan asettaa velvollisuus julkaista käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä koskeva viitetarjous. Viitetarjouksen on oltava niin yksilöity, etteivät käyttöoikeuden pyytäjät joudu maksamaan tuotteista, jotka eivät ole tarjottavan palvelun kannalta välttämättömiä.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintäviraston on velvoitettava teleyritys julkaisemaan viitetarjous, jos sille on asetettu velvollisuus luovuttaa käyttöoikeus viestintäverkkoon tai sen osaan. Liikenne- ja viestintäviraston on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen suuntaaviivat ja tarvittaessa varmistettava, että keskeiset suorituskykyindikaattorit ja vastaavat palvelutasot määritellään.

71 §

Käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen hinnoittelua koskevat velvollisuudet

---

Asettaessaan 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua velvollisuutta noudattaa kustannussuuntautunutta hinnoittelua, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa huomattavan markkinavoiman yrityksen myös noudattamaan säännellyn tuotteen tai palvelun hinnoittelussa Liikenne- ja viestintäviraston etukäteen määrittämää enimmäishintaa. Enimmäishinta voidaan asettaa, jos hinnoitteluvastainen hinnoittelu aiheuttaisi vakavaa haittaa kyseisillä markkinoilla eikä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua velvollisuutta voida pitää riittävänä kilpailun esteiden poistamiseksi tai kilpailun edistämiseksi näillä markkinoilla. Enimmäishinta voidaan asettaa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Edellä 1—4 momentissa tarkoitettujen hinnoitteluvastuuksien tulee:

---

5) sallia kohtuullinen tuotto säänneltyyn toimintaan sitoutuneelle pääomalle ottaen huomioon investointiin liittyvät riskit.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

74 §

Kustannuslaskentajärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto voi 53 tai 53 a §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle velvollisuuden käyttää kustannuslaskentajärjestelmää, jos se on tarpeen yritykselle asetetun hinnoitteluvollisuuden valvomiseksi.

Yritys saa itse määrittää käyttämänsä kustannuslaskentajärjestelmän. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin asettaa yritykselle 53 tai 53 a §:n nojalla säänneltyjen tuotteiden tai palvelujen osalta kustannuslaskentajärjestelmää koskevia vaatimuksia kustannusten kohdentamisesta pääluokkiin, jos se on tarpeen yritykselle asetetun hinnoitteluvollisuuden valvomiseksi. Yrityksen tulee laatia käyttämästään kustannuslaskentajärjestelmästä Liikenne- ja viestintävirastolle kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja ne säännöt, joiden mukaan kustannukset kohdennetaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kustannuslaskentajärjestelmän avulla kerättävistä tiedoista, kustannusten pääluokista sekä kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksesta. Määräykset voivat koskea:

- 1) kustannuslaskentajärjestelmän ja hinnoittelun välisen yhteyden osoittamisessa välttämättömiä tietoja;
- 2) kustannusten kohdentamista pääluokkiin ja sääntöjä, joiden mukaan kustannukset kohdennetaan;
- 3) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen sisältöä ja muotoa;
- 4) kustannuslaskentajärjestelmän kuvauksen toimittamista Liikenne- ja viestintävirastolle.

75 §

Kustannuslaskentajärjestelmän valvonta

Yrityksen tulee valita tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja tarkastamaan yrityksen kustannuslaskentajärjestelmä yrityksen tilintarkastuksen yhteydessä. Tilintarkastajan on laadittava tarkastuksesta kertomus. Yrityksen on julkaistava kertomus ja toimitettava se pyydettyäessä Liikenne- ja viestintävirastolle yrityksen tilikauden päättymistä seuraavan elokuun loppuun mennessä.

---

77 §

Omistajanvaihdosta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Huomattavan markkinavoiman yrityksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään kolme kuukautta etukäteen aikeestaan siirtää paikallisverkkonsa tai huomattava osa siitä perustamalleen erilliselle liiketoimintayksikölle tai sellaiselle erilliselle oikeushenkilölle, jolla on eri omistaja. Huomattavan markkinavoiman yrityksen on lisäksi ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle tätä aietta koskevista muutoksista sekä omistajanvaihdoksen lopputuloksesta.

Huomattavan markkinavoiman yritys voi 1 momentissa tarkoitettun mukaisen omistajanvaihdoksen toteutuessa tarjota 81 a §:n mukaisessa menettelyssä sellaisia hyväksyttäviä ja riittävän

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

yksityiskohtaisia sitoumuksia käyttöoikeusehdoista, joita sovelletaan sen verkkoon tosiasiallisen ja syrjimättömän käyttöoikeuden varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoituksen vastaanotettuaan tehtävä uusi 52 §:n mukainen markkina-analyysi kyseiseen viestintäverkkoon liittyvillä markkinoilla, jos luovutuksella on merkittävä vaikutus kyseisillä markkinoilla. Liikenne- ja viestintäviraston on markkina-analyysia tehdessään huomioitava 2 momentin mukaiset sitoumukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa omistajanvaihdoksen kohteena olevalle verkolle 53 §:n mukaisia velvollisuuksia, jos se katsoo, että 3 momentin mukaiset sitoumukset eivät ole lain ta-voitteet huomioon ottaen riittäviä.

80 §

Tietojen luottamuksellisuus teleyritysten välillä

Teleyritys saa käyttää 7, 7 a, 8 ja 10 luvussa tarkoitettua käyttöoikeuden luovutusta tai 9 luvussa tarkoitettua yhteenliittämistä koskevien neuvottelujen yhteydessä saatuja ja 79 §:n nojalla saatuja toista teleyritystä koskevia tietoja vain siihen tarkoitukseen, jota varten ne on teleyritykselle annettu. Tietoja saavat teleyrityksessä käsitellä ainoastaan ne, jotka tarvitsevat tietoja välttämättä työssään. Tietoja on muutoinkin käsiteltävä siten, ettei toisen teleyrityksen liikesalaisuuksia vaaranneta.

---

81 a §

Huomattavan markkinavoiman yrityksiä koskeva sitoumusmenettely

Liikenne- ja viestintävirasto voi huomattavan markkinavoiman yrityksen hakemuksesta päätöksellään määrätä osin tai kokonaan sitovaksi huomattavan markkinavoiman yrityksen tekemiä käyttöoikeusehtoihin tai investointiehtoihin liittyviä sitoumuksia, jotka voivat liittyä:

1) yhteistyöjärjestelyihin, jotka saattavat vaikuttaa 53 §:ssä tarkoitettujen velvollisuuksien asettamisen arviointiin;

2) 81 b §:ssä tarkoitettuihin yhteisinvestointisopimuksiin;

3) 77 §:ssä tarkoitettuihin omistajanvaihdoksiin; tai

4) muihin 1—3 kohtaa vastaaviin seikkoihin.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä yrityksen hakemuksen perusteella markkinatesti liit-tyen erityisesti sitoumukseen liitettyihin ehtoihin. Liikenne- ja viestintäviraston ei tarvitse tehdä markkinatestiä, jos huomattavan markkinavoiman yrityksen sitoumus ei selkeästi täytä tämän py-kälän mukaisia ehtoja tai edellytyksiä.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioidessaan 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua yhteistyö-järjestelyä otettava erityisesti huomioon:

1) näyttö tarjottujen sitoumusten oikeudenmukaisuudesta ja kohtuullisuudesta;

2) tarjottujen sitoumusten avoimuus kaikille markkinaosallistujille;

3) käyttöoikeuksien asettaminen viipymättä saataville oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syr-jimättömin ehdoin ennen vähittäispalveluiden käyttöönottoa; ja

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

4) tarjottujen sitoumusten yleinen riittävyys liittyen kestävän kilpailun mahdollistamiseen ja erittäin suuren kapasiteetin verkkojen yhteistyössä tapahtuvan käyttöönoton edistämiseen loppukäyttäjien edun turvaamiseksi.

Huomattavan markkinavoiman yrityksen sitoumuksen on sisällettävä riittävän yksityiskohtaiset tiedot 3 momentin mukaisen arvioinnin tekemiseksi.

Järjestelyt määrätään sitoviksi määräajaksi. Yhteisinvestointeja koskevat 81 b §:ssä tarkoitetut sitoumukset voidaan määrätä sitoviksi vähintään seitsemäksi vuodeksi. Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava sitoumusten sitovuuden jatkamista, kun niitä koskeva määräaika päättyy.

Liikenne- ja viestintäviraston on 52 §:ssä tarkoitettua markkina-analyysia tehdessään huomioitava tämän pykälän mukaisesti sitovaksi määräämänsä sitoumukset.

81 b §

Yhteisinvestoinnit erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään 81 a §:n mukaisessa menettelyssä asettaa huomattavan markkinavoiman yrityksen ja yhden tai useamman muun teleyrityksen välisen valokuituelementeistä loppukäyttäjän tiloihin tai tukiasemaan asti koostuvaa erittäin suuren kapasiteetin verkkoa koskevan yhteisinvestointisopimuksen sitovaksi, jos se täyttää tässä pykälässä säädetyt edellytykset. Liikenne- ja viestintävirasto ei saa asettaa sitovan yhteisinvestointisopimuksen mukaiselle verkolle 53, 53 a ja 54 §:n nojalla asetettavia velvollisuuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi perustelluissa tapauksissa asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle 8—10 luvun mukaisia velvollisuuksia, jos se toteaa, että velvollisuuksien asettaminen on välttämätöntä markkinoilla olevien merkittävien kilpailuongelmien ratkaisemiseksi näiden markkinoiden erityispiirteiden vuoksi.

Päätöksen edellytyksenä on, että yhteisinvestointia koskeva tarjous täyttää vähintään seuraavat edellytykset:

1) yhteisinvestointia koskeva tarjous on syrjimättömästi avoin kaikille teleyrityksille missä tahansa verkon käyttöiän vaiheessa;

2) verkon yhteisinvestoijat voivat tosiasiallisesti kilpailla tuotantoketjun loppupään markkinoilla;

3) yhteisinvestoijat saavat oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin yhteisinvestoinnin kohteena olevan verkon täyden kapasiteetin käyttöoikeuden;

4) yhteisinvestoijat voivat osallistua yhteisinvestointiin arvoltaan ja ajoitukseltaan joustavalla osuudella, jota on mahdollista kasvattaa tulevaisuudessa;

5) yhteisinvestoijat saavat vastavuoroiset oikeudet oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin yhteisinvestoinnin kohteena olevaan verkkoon sen jälkeen, kun verkko on otettu käyttöön;

6) tarjouksessa vahvistetaan etukäteen yhteisinvestointihankkeen etenemissuunnitelma;

7) yhteisinvestoinnissa saavutetut oikeudet on mahdollista siirtää eteenpäin samoin oikeuksin; ja

8) yhteisinvestointia koskeva tarjous on tehty vilpittömässä mielessä.

Huomattavan markkinavoiman yrityksen on julkaistava tarjous yhteisinvestointiin hyvissä ajoin ja muiden kuin 53 a §:n mukaisten ainoastaan tukumarkkinoilla toimivien yritysten osalta vähintään kuusi kuukautta ennen verkon käyttöönottoa. Yhteisinvestointia koskeva tarjous on

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

julkaistava yrityksen verkkosivuilla, siten että se on helposti havaittavissa ja saatavilla. Lisäksi yksityiskohtaiset tiedot tarjousta koskien on annettava viipymättä.

Huomattavan markkinavoiman yritys voi sisällyttää tarjoukseen kohtuullisia ehtoja, jotka liittyvät yritysten taloudelliseen valmiuteen osallistua yhteisinvestointiin.

Jos yhteisinvestoinnilla korvataan huomattavan markkinavoiman yrityksen aikaisempaa verkkoa uudella valokuituelementteihin perustuvalla verkolla, sellaisten yritysten, jotka eivät osallistu yhteisinvestointiin tulee saada pääsy yhteisinvestoinnin kohteena olevaan verkkoon samoin laatua, nopeutta ja loppukäyttäjien saavutettavuutta koskevin ehdoin, jotka olivat saatavilla vanhassa verkossa ennen sen korvaamista yhteisinvestoinnin kohteena olevan verkon käyttöönottoa ja jotka Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa 1 momentissa tarkoitettulla päätöksellään. Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää 1 momentin mukaiseen päätökseen ehtoja, joilla käyttöoikeuden laatua voidaan syrjimättömästi mukauttaa huomioiden vähittäismarkkinoiden kehityksen ja yhteisinvestointiin liittyvien kannustimien säilyminen.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee ottaa yhteisinvestointisitoumusta arvioidessaan huomioon Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen suuntaviivat.

Liikenne- ja viestintävirasto voi liittää yhteisinvestointisopimukseen huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden toimittaa vuosittain vaatimuksenmukaisuusvakuutuksia.

81 c §

Huomattavan markkinavoiman yrityksen aikaisemman verkon korvaaminen tai poistaminen käytöstä

Huomattavan markkinavoiman yrityksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, kun se aikoo poistaa käytöstä tai korvata uudella verkolla olemassa olevaa verkkoaan tai sen osia. Ilmoitus on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sähköisenä.

Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ja viimeistään kuusi kuukautta ennen käytöstä poistamisen tai korvaamisen suunniteltua aloituspäivää. Jos käytöstä poistamisen tai korvaamisen aikataulu määräytyy huomattavan markkinavoiman yrityksestä riippumattomista syistä, sen on ilmoitettava aiotusta korvaamisesta tai poistamisesta viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ilmoitukseen on liitettävä riittävät tiedot korvaamista tai poistamista suunnittelevasta huomattavan markkinavoiman yrityksestä, poistettavasta tai purettavasta verkosta sekä suunnitelluista toimenpiteistä. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja sen sähköisestä tekemisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi ennen ilmoitettua aloituspäivää asettaa päätöksellään huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuksia soveltaa läpinäkyvää aikataulua sekä irtisanomis- tai siirtymäaikaa koskevia ehtoja tai muita ehtoja verkkoa korvattaessa tai poistettaessa käytöstä, jos se on tarpeen kilpailun ja loppukäyttäjien edun turvaamiseksi. Jos Liikenne- ja viestintävirasto asettaa päätöksellään tässä momentissa tarkoitettuja velvollisuuksia, sen on tehtävä päätös velvollisuuksien asettamisesta vähintään kaksi kuukautta ennen ilmoitettua aloituspäivää, jos ilmoitus on toimitettu Liikenne- ja viestintävirastolle 2 momentin mukaisesti kuusi kuukautta ennen ilmoitettua aloituspäivää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi ennen ilmoitettua aloituspäivää asettaa päätöksellään kohtuullisia velvollisuuksia sen varmistamiseksi, että saatavilla on vähintään vastaavanlaatuisia vaihtoehtoisia tuotteita, joilla voi saada käyttöoikeuden aiemmat verkkoelementit korvaavaan parannettuun verkkoinfrastruktuuriin, jos se on tarpeen kilpailun ja loppukäyttäjien edun turvaami-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

seksi. Kilpailun ja loppukäyttäjien etu ei vaadi vaihtoehtoisten tuotteiden saatavuutta etenkin tilanteessa, jossa käytöstä poistettava tai korvattava verkko ei ole ollut tosiasiallisesti käytössä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa 53, 53 a ja 54 §:n perusteella asetetut velvollisuudet niiltä verkon osilta, jotka ovat ilmoitettu käytöstä poistettavaksi tai korvattavaksi, jos käyttöoikeuden tarjoaja on:

1) vahvistanut asianmukaiset edellytykset siirtymälle asettamalla saataville vähintään vastaavanlaatuisen vaihtoehtoisen käyttöoikeustuotteen, joka mahdollistaa samojen loppukäyttäjien saavuttamisen kuin olemassa olevassa infrastruktuurissa tai muulla vastaavalla tavalla; ja

2) noudattanut tämän pykälän mukaisia sekä Liikenne- ja viestintäviraston tämän pykälän perusteella asettamia edellytyksiä ja menettelyitä.

82 §

Markkinamäärittelyä, markkina-analyysia ja huomattavaa markkinavoimaa koskeva kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on varattava komissiolle, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle ja muiden ETA-valtioiden sääntelyviranomaisille tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa:

- 1) komission suosituksesta poikkeavaa markkinamäärittelyä;
- 2) markkina-analyysia;
- 3) huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä;
- 4) 76 §:ssä tarkoitettua päätöstä;
- 5) 55 §:ssä tarkoitettua muuta kuin huomattavan markkinavoiman yritystä koskevaa päätöstä;
- 6) 270 §:n 4 momentissa tarkoitettua velvollisuuden poistamista koskevaa päätöstä.

Liikenne- ja viestintäviraston on lykättävä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä kahdella kuukaudella, jos komissio ilmoittaa pitävänsä päätösehdotusta Euroopan unionin oikeuden vastaisena tai katsovansa sen muodostavan esteen sisämarkkinoille. Liikenne- ja viestintäviraston on kuuden kuukauden kuluessa komission ilmoituksesta peruttava 1 momentissa tarkoitettu päätöksensä tai muutettava sitä, jos komissio tätä vaatii.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto muuttaa 1 momentissa tarkoitettua päätösehdotusta komission vaatimuksesta, Liikenne- ja viestintäviraston on varattava niille asianosaisille, joiden oikeutta tai etua päätös koskee, mahdollisuus antaa lausuntonsa muutetusta päätösehdotuksesta 310 §:n mukaisesti sekä tehtävä uusi 1 momentin mukainen ilmoitus komissiolle. Liikenne- ja viestintäviraston on lopullista päätöstä tehdessään otettava mahdollisimman tarkasti huomioon myös 1 momentissa tarkoitettut lausunnot. Liikenne- ja viestintäviraston on annettava päätös tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä 1 momentin mukainen ilmoitus yhdessä toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa, jos markkinamäärittely on laadittu toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa 52 §:n 7 momentin mukaisesti.

83 §

Yritykselle asetettavaa velvollisuutta koskeva kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on varattava komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa päätöstä, jolla Liikenne- ja viestintävirasto asettaa, muuttaa tai poistaa huomattavan markkinavoiman perusteella tai muulla perusteella 7 a tai 8—10 luvussa tarkoitetut velvoitteet lukuun ottamatta 55 f tai 76 §:ään perustuvaa päätöstä.

Liikenne- ja viestintäviraston on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon 1 momentissa tarkoitetut lausunnot.

Jos komissio ilmoittaa katsovansa, että Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettu päätösehdotus muodostaisi esteen yhtenäismarkkinoille tai vakavasti epäilevänsä, ettei Liikenne- ja viestintäviraston päätösehdotus ole Euroopan unionin oikeuden mukainen, Liikenne- ja viestintäviraston on lykättävä päätöksen tekemistä kolmella kuukaudella komission ilmoituksesta. Liikenne- ja viestintäviraston on tällöin jatkettava päätöksen valmistelua yhteistyössä komission ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen kanssa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 3 momentissa mainitun määräajan kuluessa muuttaa päätösehdotustaan tai perua sen. Jos Liikenne- ja viestintävirasto muuttaa päätösehdotustaan tai pitää sen sellaisenaan voimassa, komissio voi antaa Liikenne- ja viestintäviraston päätösehdotuksesta vielä ratkaisusuosituksen tai peruuttaa 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksensa. Liikenne- ja viestintäviraston on annettava lopullinen päätöksensä tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle kuukauden kuluessa ratkaisusuosituksen antamisesta. Määräaikaa voidaan kuitenkin jatkaa, jos se on tarpeen asianosaisten kuulemiseksi.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto päättää olla muuttamatta tai perumatta päätöstä komission suosituksesta huolimatta, sen on perusteltava päätöksensä. Poiketen siitä, mitä 4 ja 5 momentissa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston mahdollisuudesta olla muuttamatta tai peruuttamatta päätösehdotustaan, Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava tai peruutettava 55 a §:n 3 momentin tai 81 b §:n mukainen päätösehdotus, jos komissio tätä päätöksellään vaatii.

Liikenne- ja viestintäviraston on varattava 1 momentin mukainen tilaisuus antaa lausunto yhdessä toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa, jos päätös on valmisteltu toisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa 52 §:n 7 momentin mukaisesti.

84 §

Menettely kiireellisissä tapauksissa

Markkinamäärittely, markkina-analyysi sekä Liikenne- ja viestintäviraston päätös huomattavasta markkinavoimasta ja teleyritykselle asetettavasta velvollisuudesta voidaan tehdä komissiota, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä ja muiden ETA-valtioiden sääntelyviranomaisia kuulematta, jos toimenpide on:

- 1) kiireellinen;
- 2) välttämätön kilpailun ja kuluttajien edun turvaamiseksi;
- 3) tilapäinen; sekä
- 4) oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu toimenpide viipymättä tiedoksi komissiolle, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle ja muiden ETA-valtioiden sääntelyviranomaisille.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

85 §

Yleispalveluyrityksen nimeäminen

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään nimettävä yksi tai useampi teleyritys tai yhteys-tietopalvelua tarjoava yritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella. Nimeämismenettelyn on oltava tehokas, puolueeton, avoin ja syrjimätön. Nimeämismenettelyssä on tarvittaessa huomioitava myös 51 a §:n mukaiset maantieteelliset kartoitukset. Yleispalveluyritykseksi on nimettävä se yritys, jolla on parhaat edellytykset yleispalvelun tarjontaan.

86 §

Yleisiä puhelinpalveluita koskeva yleispalveluvelvollisuus

Teleyritys, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjälle ja mikroyritykselle vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän on oltava sellainen, että kaikki, myös vammaiset henkilöt, voivat käyttää hätäpalveluja, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluja. Tarjottavan liittymän on oltava saatavilla myös ilman pakollisia lisäpalveluita tai -toimintoja.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä vammaisten henkilöiden erityistarpeista. Ennen asetuksen antamista Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa laadittava niistä selvitys.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä on teknisesti toteutettava tai mitä teknisiä ominaisuuksia liittymässä on oltava, jotta myös vammaiset henkilöt voivat sitä käyttää.

87 §

Internetyhteyspalvelua koskeva yleispalveluvelvollisuus

Teleyritys, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on 85 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt internetyhteyspalvelussa yleispalveluyritykseksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta keskimääräisen käyttäjän kannalta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjälle tai mikroyritykselle vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Tarjottavan liittymän on oltava saatavilla myös ilman pakollisia lisäpalveluita tai -toimintoja. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän on mahdollistettava kaikille käyttäjille ja mikroyrityksille tarkoituksenmukainen internetyhteys, ottaen huomioon käyttäjien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset. Eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä an-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

netun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972, jäljempänä *teledirektiivi*, liitteessä V mainittujen palveluiden tulee olla käytettävissä tarjottavalla liittymällä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkoituksenmukaisen internetyhteyden vähimmäisnopeudesta. Ennen asetuksen antamista Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa laadittava selvitys tiedonsiirtopalvelujen markkinoista, käyttäjien ja tilaajien enemmistön käytössä olevasta yhteysnopeudesta ja teknisestä kehitystasosta sekä arvio sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille. Liikenne- ja viestintäviraston tulee selvityksessä huomioida myös Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen tarkoituksenmukaisen internetyhteyden palvelun määrittämisen parhaita käytäntöjä koskeva raportti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä on teknisesti toteutettava tai mitä teknisiä ominaisuuksia liittymässä on oltava.

88 §

Liittymän tarjoamista koskevat muut oikeudet ja velvollisuudet

Yleispalveluyritys voi tarjota 86 ja 87 §:ssä tarkoitettuja palveluja myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle tai mikroyritykselle kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Yleispalveluyrityksen on tarjottava tilaajana olevalle luonnolliselle henkilölle mahdollisuus maksaa 86 ja 87 §:ssä tarkoitettua liittymän rakentamisesta johtuva korvaus useammassa maksuerässä. Yleispalveluyritys saa kieltäytyä velvollisuudestaan vain, jos kieltäytymiselle on tilaajana olevan luonnollisen henkilön maksukykyyn liittyvä painava peruste.

Yleispalveluyrityksellä on oikeus kieltäytyä tekemästä käyttäjän tai mikroyrityksen kanssa sopimusta 86 ja 87 §:ssä tarkoitettua liittymästä, jos tämä on asetettu syytteeseen tai viimeisen vuoden aikana tuomittu jonkin teleyrityksen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häirinnästä taikka jos tilaajalla on yleispalveluyrityksen tarjoaman toisen liittymän käytöstä aiheutuneita maksamattomia, eräntyneitä ja riidattomia velkoja.

91 a §

Velvollisuus ilmoittaa verkon luovuttamisesta

Teleyritys, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on 85 §:ssä tarkoitettulla tavalla nimennyt yleispalveluyritykseksi, on velvollinen ilmoittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle, jos se luovuttaa yleispalvelun tarjonnassa välttämättömän verkon tai verkonosan yleispalveluyrityksestä erilliselle oikeushenkilölle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi ilmoituksen jälkeen muuttaa, peruuttaa tai asettaa yleispalveluvelvollisuuksia 85 §:n mukaisesti.

93 §

Yleispalvelun nettokustannukset

Yleispalvelun nettokustannuksilla tarkoitetaan niitä palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia, joita yleispalveluyritys ei saa katetuiksi palvelun tuottamilla tuloilla.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

Jos on ilmeistä, että yleispalvelun tarjonta muodostaa yleispalveluyritykselle kohtuuttoman taoudellisen rasitteen, ja yleispalveluyritys sitä vaatii, Liikenne- ja viestintäviraston on laskettava yleispalvelun nettokustannukset. Nettokustannusten laskennan periaatteiden, sekä yksityiskoh- taisten tietojen käytettävistä menetelmistä tulee tällöin olla yleisesti saatavilla.

Liikenne- ja viestintävirasto ei ole nettokustannuksia laskiessaan sidottu yleispalveluyrityksen ilmoittamiin tietoihin tai sen kustannuslaskennassa käytettyihin periaatteisiin.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on laskenut nettokustannukset, sen tulee julkaista vuosiraportti, joka sisältää yksityiskohtaiset tiedot yleispalveluvollisuuksien kustannuksista ja jossa yksilöidään kaikkien asianosaisten yritysten osuudet, sekä mahdolliset markkinaedut, joita yritys on voinut saada yleispalveluvollisuuksien johdosta, jollei liikesalaisuutta koskevista kansallisista ja unionin säännöistä muuta johdu.

95 §

Taajuuksien käyttöä ja taajuussuunnitelmaa koskeva valtioneuvoston asetus

Valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan yleiset periaatteet 3 momentissa tarkoitettujen taajuuksien käytölle. Säädettyä viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien taajuuksien käytöstä on noudatettava tekniikka- ja palveluriippumattomuutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa asetuksessa voidaan kuitenkin poiketa verkko- ja viestintäpalvelujen:

- 1) tekniikkariippumattomuudesta:
  - a) haitallisten häiriöiden välttämiseksi;
  - b) yleisön suojelemiseksi sähkömagneettisilta kentiltä;
  - c) palvelujen teknisen laadun, taajuuksien yhteiskäytön tai yleisen edun tavoitteiden saavuttamiseksi; sekä
- 2) palveluriippumattomuudesta:
  - a) ihmishengen turvallisuuden takaamiseksi;
  - b) sosiaalisen, alueellisen tai maantieteellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi;
  - c) taajuuksien tehottoman käytön välttämiseksi;
  - d) kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan taajuussuunnitelma:

- 1) 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun verkkotoimilupaa edellyttävään teletoimintaan ja 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yleiseen teletoimintaan tarkoitetuille taajuusalueille;
- 2) 22 ja 34 §:ssä tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen tarkoitetuille taajuusalueille;
- 3) 96 §:n 5 momentissa tarkoitetuille taajuusalueille;
- 4) tuotekehitys-, testaus- ja opetustoimintaan tarkoitetuille taajuusalueille; sekä
- 5) Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ssä tarkoitettuun julkisen palvelun televisio- ja radiotoimintaan tarkoitetuille taajuusalueille.

Ennen kuin valtioneuvosto vahvistaa taajuussuunnitelman, teleyrityksille, Yleisradio Oy:lle ja muille taajuusalueiden käyttäjäryhmille on varattava tilaisuus tulla kuulluksi taajuussuunnitelmasta. Valtioneuvoston on tarkasteltava taajuussuunnitelmaa uudelleen, jos 3 momentissa tarkoi-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

tettuun julkiseen palveluun tai toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuusalueita tai jos tässä momentissa mainittu taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Liikenne- ja viestintäministeriön on ilmoitettava komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille, jos 1 momentissa tarkoitettulla valtioneuvoston asetuksella sallitaan 3 momentissa tarkoitettulla taajuusalueella Euroopan unionissa yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttötarkoituksesta poikkeava vaihtoehtoinen käyttö.

Euroopan unionissa yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttö on mahdollistettava mahdollisimman pian ja viimeistään 30 kuukauden kuluttua radiotaajuuspäätöksen mukaisesta taajuusalueen teknisestä täytäntöönpanotoimenpiteestä. Valtioneuvosto voi poiketa tästä määräajasta, jos:

1) taajuusalueen vaihtoehtoinen käyttö perustuu 2 momentin 2 kohdan a tai d alakohdassa tarkoitettuun yleisen edun tavoitteeseen;

2) taajuuksia ei ole koordinoitu kolmannen maan kanssa ja taajuuksien käyttö johtaisi haitallisiin häiriöihin; tai

3) kansallisen turvallisuuden, puolustuksen tai ylivoimaisen esteen vuoksi.

Edellä 6 momentissa tarkoitettua määräaika voidaan lykätä enintään 30 kuukautta, jos:

1) taajuuksia ei ole koordinoitu Euroopan unionin jäsenvaltion kanssa ja taajuuksien käyttö johtaisi haitallisiin häiriöihin; tai

2) on tarpeen varmistaa nykyisten käyttäjien tekninen siirtyminen taajuuksilta.

Valtioneuvoston on tarkasteltava uudelleen 6 momentissa tarkoitettua poikkeusta vähintään joka toinen vuosi. Valtioneuvoston on ilmoitettava 6 ja 7 momentissa tarkoitettua poikkeuksesta komissiolle ja sellaiselle Euroopan unionin jäsenvaltiolle, jonka taajuuskäyttöön asia voi vaikuttaa.

96 §

Taajuuksien käytöstä annetut Liikenne- ja viestintäviraston määräykset

---

Liikenne- ja viestintävirasto voi radiotaajuuksien yhteiskäytön edistämiseksi tai muusta perustellusta syystä sallia 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyille radiotaajuusalueelle tai tämän pykälän 1 momentin nojalla annetussa määräyksessä tarkoitettulle taajuusalueelle myös muuta kuin sen käyttötarkoituksen mukaista radioviestintää, jos muu radioviestintä ei vähäistä enempää rajoita taajuusalueen käyttöä sen ensisijaisiin käyttötarkoituksiin eikä aiheuta haitallisia häiriöitä ensisijaisten käyttötarkoitusten mukaiselle radioviestinnälle.

99 §

Numerointia koskeva Liikenne- ja viestintäviraston määräys

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava tietoja numeroalueista, joita voidaan käyttää myös Suomen alueen ulkopuolella, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

100 §

Numerointipäätös

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös numeron tai tunnuksen myöntämisestä (*numerointipäätös*) kolmen viikon kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos numerolla tai tunnuk-
sella on poikkeuksellista taloudellista arvoa, numerointipäätös voidaan kuitenkin tehdä kuuden
viikon kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Numeron tai tunnuksen käyttöoikeuden saanut teleyritys ei saa syrjiä muita teleyrityksiä nii-
den palvelujen käyttöön tarvittavien numeroiden ja tunnusten osalta.

102 §

Puhelinnumeron siirrettävyys

Tilaaajan oikeus puhelinnumeron siirtämiseen on voimassa vähintään 1 kuukauden irtisanomis-
päivästä, jollei hän luovu tästä oikeudesta. Tilaaajan sopimus siirrettävän numeron osalta päättyy
automaattisesti, kun siirto saadaan päätökseen. Luovuttavan ja vastaanottavan teleyrityksen on
tiedotettava tilaajalle siirtoprosessin etenemisestä.

103 §

Puhelinnumeron siirrettävyyttä koskevat tekniset määräykset

Liikenne- ja viestintäviraston määräykset voivat koskea:

- 1) puhelinnumeroita, jotka teknisistä syistä vapautetaan siirtovelvoitteesta;
- 2) siirrettävyyden teknistä toteuttamistapaa;
- 3) siirrettyyn numeroon liittyvän puhelun ohjausta;
- 4) siirrettyjä puhelinnumeroita koskevan tiedotuspalvelun järjestämistä;
- 5) muita 1—4 kohdassa mainittuihin verrattavia numeron siirrettävyyden teknisiä edellytyksiä;
- 6) luovuttavan ja vastaanottavan teleyrityksen tehtäviä palveluntarjoajaa vaihdettaessa;
- 7) tilaajalle siirtoprosessista tiedottamisen yksityiskohtia.

106 §

Soveltamisala ja säännösten pakottavuus

Tämän osan säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa tilaaajan vahingoksi, ellei 2 momentista
muuta johdu.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

Mitä 118 §:ssä, 125 §:n 2—4 momentissa, 126 §:ssä, 134 §:n 1 momentissa ja 135 §:ssä säädetään, sovelletaan muun kuin kuluttajan kanssa tehtävään sopimukseen vain, jos muuta ei ole sovittu.

Mitä 106 b §:ssä, 108 a §:n 1 ja 3 momentissa, 109 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:ssä, 118 §:n 2 momentissa, 119 §:ssä ja 121—124 §:ssä säädetään, sovelletaan kuluttajien lisäksi myös mikroyrityksen, pienen yrityksen ja voittoa tavoittelemattoman yhteisön kanssa tehtävään sopimukseen, jos muuta ei ole sovittu.

106 a §

Soveltamisalan rajoitukset

Tämän osan säännöksiä ei 107 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sovelleta mikroyrityksiin, jotka tarjoavat vain numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja. Niiden on kuitenkin ennen sopimuksen tekemistä ilmoitettava tästä tilaajalle.

Mitä 109 §:n 2—5 momentissa sekä 114 ja 116 §:ssä säädetään, ei sovelleta numeroista riippumattomiin henkilöiden välisiin viestintäpalveluihin.

Mitä 106 b §:ssä, 107 §:n 3 ja 4 momentissa, 109 §:n 2 ja 4 momentissa, 112 §:n 1 momentissa ja 113 §:ssä säädetään, ei sovelleta laitteiden välisiin siirtopalveluihin.

Mitä 108, 112, 118, 119, 121, 122, 128 ja 134 §:ssä säädetään, ei sovelleta itsenäisesti vastiketta tarjottavaan viestintäpalveluun.

15 luku

Viestintäpalvelusopimus

106 b §

Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot ja sopimustiivistelmä

Teleyrityksen on ennen viestintäpalvelusopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 8 a §:ssä tai 6 luvun 9 §:ssä tarkoitetut tiedot. Tiedot on annettava selkeästi ja ymmärrettävästi sekä pysyvällä tavalla. Jos tietojen antaminen pysyvällä tavalla ei ole mahdollista, teleyrityksen on annettava tiedot kuluttajan saataville asetetussa helposti ladattavassa asiakirjassa, josta teleyritys ilmoittaa kuluttajalle. Tällöin teleyrityksen on kiinnitettävä kuluttajan huomio asiakirjan lataamisen tärkeyteen tietojen säilyttämiseksi, myöhempää käyttöä varten sekä tietojen toisintamiseksi muuttumattomina.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa teledirektiivin liitteen VIII täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä ennen viestintäpalvelusopimuksen tekemistä annettavista tiedoista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot on pyydetäessä annettava vammaisille **henkilöille** soveltuvassa muodossa ~~noudattaen tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2019/882, jäljempänä esteettömyysdirektiivi.~~

Teleyrityksen on annettava kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä maksutta helpopolukuinen sopimustiivistelmä. Sopimustiivistelmä on tehtävä sopimustiivistelmän mallista, jota yleisesti

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on määrä käyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti, annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 2019/2243 vahvistettua mallia käyttäen. Jos sopimustiivistelmää on teknisesti mahdotonta antaa ennen sopimuksen tekemistä, se on annettava viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen. Tällöin sopimus tulee voimaan vasta, kun kuluttaja on sopimustiivistelmän saatuaan vahvistanut hyväksyvänsä sopimuksen.

107 §

Sopimusehdot ja tietojen julkaiseminen

Viestintäpalvelusopimuksissa ei saa olla kuluttajien kannalta kohtuuttomia ehtoja tai rajoituksia.

Teleyritys ei saa soveltaa tilaajiin erilaisia kansalaisuuteen, asuinpaikkaan tai sijoittautumispaikkaan perustuvia ehtoja, elleivät erilaiset ehdot ole objektiivisesti perusteltuja.

Teleyrityksen on julkaistava:

- 1) käyttämänsä vakiosopimusehdot;
- 2) viestintäpalveluja koskevat hinnastot;
- 3) tarjoamiensa numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen osalta tiedot hätäpalvelun saatavuudesta sekä liittymänhaltijan sijaintitiedon saatavuudesta ja sen rajoituksista;
- 4) tarjoamiensa numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen osalta, tieto siitä, onko hätäpalvelujen käyttö mahdollista;
- 5) tiedot vammaisille tarkoitettuja tuotteita ja palveluja koskevista yksityiskohdista.

Edellä 3 momentissa tarkoitettut tiedot on julkaistava siten, että ne ovat helposti saatavilla ilman korvausta. Tiedot on myös julkaistava vammaisten henkilöiden käyttöön soveltuvassa muodossa ~~noudattaen esteettömyysdirektiiviä~~.

108 §

Viestintäpalvelusopimus

Teleyrityksen ja tilaajan välinen viestintäpalvelusopimus on tehtävä kirjallisesti.

Internetyhteyspalvelun tiedonsiirtonopeuden ja eräiden muiden internetyhteyspalvelua koskevien tietojen ilmoittamisesta viestintäpalvelusopimuksessa säädetään avointa internetyhteyttä koskevista toimenpiteistä ja yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla annetun direktiivin 2002/22/EY sekä verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun asetuksen (EU) N:o 531/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/2120, jäljempänä *EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus*.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

108 a §

Teleyrityksen toimittama palvelupaketti

Jos teleyritys toimittaa internetyhteyspalvelua tai numeroihin perustuvaa henkilöiden välistä viestintäpalvelua kuluttajalle pakettina yhdessä muiden palveluiden tai päätelaitteen kanssa, pakettiin kaikkiin palveluihin ja päätelaitteeseen sovelletaan soveltuvin osin 106 b §:n 4 momenttia, 107 §:n 3 ja 4 momenttia, 109 §:n 1, 2 ja 4 momenttia, 110 a §:n 1 momenttia, 114 §:n 4 momenttia sekä 116 §:n 2, 6 ja 7 momenttia.

Jos kuluttajalla on lain mukaan oikeus purkaa 1 momentissa tarkoitettuun pakettiin sisältyvää palvelua tai päätelaitetta koskeva sopimus sillä perusteella, että kyseinen palvelu tai päätelaite ei ole ollut sopimuksen mukainen tai sitä ei ole toimitettu, kuluttajalla on oikeus purkaa kaikki pakettiin sisältyviä palveluja tai päätelaitetta koskevat sopimukset.

Jos teleyritys on tehnyt sopimuksen kuluttajan kanssa internetyhteyspalvelun tai numeroihin perustuvan henkilöiden välisen viestintäpalvelun toimittamisesta ja kuluttaja hankkii teleyritykseltä aikaisempaan sopimukseen liittyvän lisäpalvelun tai päätelaitteen, uusi sopimus ei saa pidentää alkuperäisen sopimuksen voimassaoloa, elleivät kuluttaja ja teleyritys nimenomaisesti sovi toisin.

109 §

Viestintäpalvelusopimuksen kesto

Viestintäpalvelusopimus on voimassa toistaiseksi, jollei erikseen toisin sovi.

Teleyritys saa tehdä kuluttajan kanssa enintään 24 kuukauden määräaikaisen sopimuksen. Kuluttajan kanssa tehtävä matkaviestinverkon määräaikainen puhelinliittymäsopimus saa kuitenkin olla voimassa enintään 12 kuukautta.

Kuluttaja on velvollinen maksamaan viestintäpalvelusopimukseen perustuvat maksut vasta siitä lukien, kun yhteys on käytettävissä.

Jos määräaikainen sopimus jatkuu sopimuskauden päätyttyä automaattisesti, sopimus on tämän jälkeen tilaajan irtisanottavissa päättymään kahden viikon kuluttua irtisanomisesta. Teleyrityksen on ilmoitettava tilaajalle sopimuksen automaattisesta jatkumisesta, keinoista irtisanoa sopimus sekä annettava edullisempia hintoja koskevaa neuvontaa hyvissä ajoin ennen määräaikaisen sopimuksen päättymistä. Tiedot on ilmoitettava pysyvällä tavalla.

Teleyrityksen tulee tarjota kuluttajalle maksuton ja helppokäyttöinen mahdollisuus tarkastaa välittömästi matkaviestinverkon määräaikaisen puhelinliittymäsopimuksensa päättymispäivämäärä. Mahdollisuus tulee tarjota tekstiviestillä tai muulla vastaavalla helppokäyttöisellä ja välittömän tarkastamisen mahdollistavalla tavalla. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä palvelun teknisestä toteuttamistavasta.

110 a §

Internetyhteyspalvelun tarjoajan vaihtaminen

Tilaajan vaihtaessa internetyhteyspalvelun tarjoajaa luovuttava ja vastaanottava teleyritys ovat velvollisia varmistamaan palvelun jatkumisen lukuun ottamatta korkeintaan vuorokauden kat-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

kosta, jollei tämä ole teknisesti mahdotonta. Niiden on tiedotettava tilaajalle vaihtoprosessin etenemisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa internetyhteyspalvelun jatkuvuutta ja vaihtoprosessia koskevia teknisiä määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) internetyhteyspalvelun jatkuvuuden teknistä toteuttamistapaa;
- 2) luovuttavan ja vastaanottavan teleyrityksen tehtäviä palveluntarjoajaa vaihdettaessa;
- 3) tilaajalle vaihtoprosessista tiedottamisen yksityiskohtia;
- 4) muita 1 ja 2 kohdassa mainittuihin verrattavia internetyhteyspalvelun jatkuvuuden teknisiä edellytyksiä.

Tilaaajan internetyhteyspalvelua koskeva sopimus luovuttavan palveluntarjoajan kanssa päättyy, kun internetyhteyspalvelun vaihtoprosessi on suoritettu loppuun.

112 §

Käyttöraja, ennakkomaksu ja vakuus

Teleyritys tai kuluttaja voi asettaa kohtuullisen euromääräisen käyttörajan viestintäpalvelulle.

---

113 §

Teleyrityksen tiedonantovelvollisuus

Jos viestintäpalveluja laskutetaan käytetyn ajan tai määrän perusteella, teleyrityksen on tarjottava kuluttajalle maksuton mahdollisuus palvelun käytöstä kertyvien maksujen seuraamiseen. Teleyrityksen on ilmoitettava kuluttajalle ja kuluttajan liittymän käyttäjälle ennen kuin hinnoittelumalliin sisältyvä käyttömäärän yläraja täyttyy ja kun hinnoittelumalliin sisältyvä palvelu on käytetty kokonaan.

114 §

Sopimuksen muuttaminen

Teleyrityksen on ilmoitettava tilaajalle sopimusehtojen muutoksesta, niiden sisällöstä ja muutoksen perusteesta viimeistään kuukautta ennen kuin muutetut ehdot tulevat voimaan. Teleyrityksen on ilmoitettava tilaajalle samanaikaisesti tämän oikeudesta irtisanoa sopimuksensa, jos tilaaja ei hyväksy muutettuja sopimusehtoja. Ilmoitus on tehtävä selkeästi ja ymmärrettävästi pysyvällä tavalla. Jos tilaaja haluaa käyttää oikeuttaan irtisanoa sopimus, se on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa teleyrityksen ilmoituksesta. Jos kyseessä on laitteiden välinen siirtopalvelu, tätä momenttia sovelletaan ainoastaan kuluttajien, mikroyritysten, pienten yritysten ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kanssa tehtyihin sopimuksiin.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

116 §

Sopimuksen irtisanominen

Kuluttaja voi irtisanoa viestintäpalvelusopimuksen suullisesti tai kirjallisesti. Kuluttajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa toistaiseksi voimassa oleva sopimus päätymään kahden viikon kuluttua irtisanomisesta.

Tilaaajalla on oikeus irtisanoa viestintäpalvelusopimus päätymään kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos teleyritys ilmoittaa muuttavansa sopimusehtoja tilaajan vahingoksi. Jos sopimusehtojen muutos johtuu suoraan lainsäädännön muutoksista, tilaaajalla ei kuitenkaan ole oikeutta irtisanoa määräaikaista viestintäpalvelusopimusta.

Teleyrityksen on lähetettävä kuluttajalle irtisanomisesta kirjallinen vahvistus.

Teleyrityksen on irtisanottava viestintäpalvelusopimus kirjallisesti.

Kuluttajalla on sopimuksen määräaikaisuudesta huolimatta oikeus irtisanoa sopimus päätymään kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos kuluttaja on joutunut maksuvaikeuksiin sairauden, työttömyyden tai vastaavan hänestä riippumattoman syyn takia taikka jos sopimuksen pitäminen voimassa on muun erityisen syyn takia hänen kannaltaan kohtuutonta.

Jos tilaaajalla on 2 tai 5 momentin nojalla oikeus irtisanoa määräaikainen sopimus ennen sopimuskauden päättymistä, teleyritys ei saa periä tilaaajalta viestintäpalvelusopimuksen käyttämättä jäävään sopimusaikaan kohdistuvia maksuja lukuun ottamatta korvausta tilaajan haltuun jäävästä sopimukseen sisältyneestä päätelaitteesta. Jos tilaaja haluaa sopimuksen päättyessä pitää itsellään sopimukseen sisältyvän päätelaitteen, teleyritys ei saa periä päätelaitteesta laitteen käypää arvoa tai jäljellä olevalta sopimuskaudelta perittävää maksua suurempaa korvausta.

Teleyrityksen on poistettava päätelaitteen käyttöä koskevat estot viimeistään silloin, kun 6 momentissa tarkoitettu korvaus on suoritettu teleyritykselle. Eston poistamisesta ei saa periä maksua.

Jos kyse on laitteiden välistä siirtopalvelua koskevasta sopimuksesta, 2, 6 ja 7 momenttia sovelletaan ainoastaan kuluttajien, mikroyritysten, pienten yritysten ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kanssa tehtyihin sopimuksiin.

117 §

Sopimuksen purkaminen

Teleyrityksellä on oikeus purkaa viestintäpalvelusopimus, jos viestintäpalvelu on ollut 115 §:n nojalla suljettuna vähintään kuukauden ja sulkemisen edellytykset ovat edelleen voimassa.

---

118 §

Viestintäpalvelun toimituksen viivästys ja oikeus pidättäytyä maksusta

---

Tilaaaja on velvollinen maksamaan viestintäpalvelusopimukseen perustuvat maksut vasta siitä lukien, kun yhteys on käytettävissä. Palvelun kytkemisen jälkeen kuluttajalla on oikeus pidättäytyä

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

maksamasta sellaista osaa maksusta, joka on tarpeen viivästykseen perustuvan vakiokorvauksen ja vahingonkorvauksen vakuudeksi.

119 §

Vakiokorvaus

Kuluttajalla on oikeus vakiokorvaukseen silloin, kun toimitus on 118 §:ssä säädetyllä tavalla viivästynyt. Vakiokorvauksen määrä on vähintään 20 euroa kultakin alkavalta viivästysviikolta, kuitenkin enintään 160 euroa.

Oikeutta vakiokorvaukseen ei kuitenkaan ole, jos teleyritys osoittaa viivästyksen johtuneen sen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta esteestä, jota sen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia se ei ole kohtuudella voinut välttää tai voittaa.

Jos viivästys johtuu henkilöstä, jota teleyritys on käyttänyt apunaan sopimuksen tai sen osan täyttämiseksi, teleyritys vapautuu vastuusta vain, jos myös tämä henkilö olisi 2 momentin mukaan vapaa vastuusta.

121 §

Virheen oikaisu

Teleyritys on velvollinen korjaamaan virheen tai uusimaan suorituksen ilman, että siitä aiheutuu kuluttajalle kustannuksia. Teleyritys ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siitä aiheutuisi teleyritykselle kohtuuttomia kustannuksia tai kohtuutonta haittaa. Kustannusten kohtuuttomuutta ja kohtuutonta haittaa arvioitaessa on erityisesti otettava huomioon virheen merkitys ja suorituksen arvo, jos se olisi sopimuksen mukainen.

Vaikka kuluttaja ei vaatisi virheen korjaamista tai suorituksen uusimista, teleyritys saa omalla kustannuksellaan oikaista virheen, jos se kuluttajan ilmoittaessa virheestä viipymättä tarjoutuu tekemään sen. Kuluttaja saa kieltäytyä oikaisusta, jos siitä aiheutuisi hänelle olennaista haittaa tai vaaraa siitä, että kuluttajalle aiheutuvat kustannukset jäävät korvaamatta taikka jos kieltäytymiseen on muu erityinen syy.

Teleyritys ei saa vedota siihen, ettei se ole saanut tilaisuutta oikaisuun, jos kuluttaja on korjauttanut virheen, eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että kuluttaja olisi jäänyt odottamaan teleyrityksen oikaisua.

122 §

Hinnanalennus ja vakiohyvitys

Jollei virheen korjaaminen tai uusi suoritus tule kysymykseen taikka jollei tällaista oikaisua suoriteta kohtuullisessa ajassa siitä, kun kuluttaja on ilmoittanut virheestä, kuluttajalla on oikeus virhettä vastaavaan hinnanalennukseen.

Kuluttajalla on oikeus vakiohyvitykseen, jos 120 §:ssä tarkoitettu virhe perustuu toimituksen keskeytykseen. Vakiohyvityksen määrä on vähintään 20 euroa kultakin alkavalta keskeytysviivä-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

kolta, kuitenkin enintään 160 euroa. Jos kuluttajalle maksetaan vakiohyvitys, hänellä ei ole oikeutta 1 momentissa tarkoitettuun hinnanalennukseen saman keskeytyksen johdosta.

Oikeutta vakiohyvitykseen ei kuitenkaan ole, jos teleyritys osoittaa keskeytyksen johtuneen sen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta esteestä, jota sen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia se ei ole kohtuudella voinut välttää tai voittaa.

123 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Kuluttajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii toimituksen viivästyksen taikka keskeytyksen tai muun viestintäpalvelussa olevan virheen vuoksi. Jos kuluttajalla on oikeus 119 §:ssä tarkoitettuun vakiokorvaukseen, oikeus vahingonkorvaukseen on vain siltä osin kuin vahinko ylittää maksetun vakiokorvauksen määrän.

Teleyritys vastaa toimituksen viivästyksestä taikka keskeytyksestä tai muusta viestintäpalvelun virheestä aiheutuneesta välillisestä vahingosta vain, jos vahinko on aiheutunut huolimattomuudesta teleyrityksen puolella. Välillisenä vahinkona pidetään:

- 1) ansion menetystä, joka kuluttajalle aiheutuu viivästyksen, keskeytyksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;
- 2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta;
- 3) viestintäpalvelun käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä siihen rinnastettavaa olennaista haittaa.

124 §

Virhettä tai viivästystä koskeva ilmoitusvelvollisuus

Kuluttaja ei saa vedota viivästykseen, ellei hän ilmoita viivästyksestä teleyritykselle kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun palvelu on toimitettu. Kuluttaja ei saa vedota virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä teleyritykselle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän on havainnut virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita.

Kuluttaja saa 1 momentin estämättä vedota viivästykseen tai virheeseen, jos teleyritys on menettänyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti taikka, jos viestintäpalvelu ei vastaa laissa tai sen nojalla annetussa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä asetettuja vaatimuksia.

129 §

Hinnoista sekä numerointimuutoksista tiedottaminen

Teleyrityksen on annettava tilaajille vähintään kerran vuodessa tietoja viestintäpalvelujen edullisimmista hinnoista.

Teleyrityksen on tehokkaasti ja hyvissä ajoin tiedotettava tilaajille puhelinverkkoa koskevista numerointimuutoksista.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

130 §

Palvelun laatua koskeva julkaisuvelvollisuus

Internetyhteyspalvelun ja yleisesti saatavilla olevan henkilöiden välisen viestintäpalvelun tarjoajan tulee julkaista ajantasaista tietoa yrityksen tarjoamien palvelujen laadusta ja ominaisuuksista sekä palvelujen soveltuvuudesta vammaisille käyttäjille.

Teleyritysten palvelun laadun varmistamista koskevien toimenpiteiden tulee olla EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen mukaisia.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräyksen 1 momentissa tarkoitetuista julkaistavista tiedoista ja tietojen julkaisutavasta ottaen huomioon Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen suuntaviivat.

16 luku

Internetyhteyspalvelua ja numeroihin perustuvia viestintäpalveluja koskevat erityiset säännökset

---

134 a §

Käyttämättä jääneen saldon palautus palveluntarjoajaa vaihdettaessa

Jos kuluttaja on maksanut ennakolta palveluista, luovuttavan teleyrityksen on palautettava kuluttajan pyynnöstä käyttämättä jäänyt saldo tämän vaihtaessa palveluntarjoajaa. Teleyritys voi periä palauttamisesta maksun vain, jos siitä on viestintäpalvelusopimuksessa sovittu. Maksu saa olla enintään teleyritykselle palauttamisesta aiheutuneiden todellisten kustannusten suuruinen.

157 §

Velvollisuus säilyttää tiedot viranomaistarpeita varten

Sen estämättä, mitä tässä osassa säädetään välitystietojen käsittelystä, sisäministeriön päätöksellään erikseen nimeämän teleyrityksen (*säilytysvelvollinen yritys*) on huolehdittava jäljempänä säädetyin edellytyksin, että säilytysvelvollisuuden piiriin 2 ja 3 momentin mukaisesti kuuluvat tiedot säilytetään 4 momentissa säädettyjen säilytysaikojen mukaisesti. Säilytysvelvollisuus ei koske merkitykseltään vähäistä teletoimintaa. Säilytettäviä tietoja saa käyttää ainoastaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

167 §

Tietojen merkitseminen verkkotunnusrekisteriin ja tietojen julkaiseminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi julkaista internet-sivuillaan ja sen lisäksi muussa sähköisessä palvelussa tietoja verkkotunnusrekisteristä. Henkilötietojen suojasta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) ja sitä täydentävässä tietosuojalaissa (1050/2018). Rekisterin tietojen luovuttamiseen sovelletaan muutoin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:ää

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä merkitsemisen teknisestä toteuttamistavasta ja merkitsemisen yhteydessä ilmoitettavista tiedoista sekä verkkotunnuksen käyttäjän tunnistamisesta.

171 §

Verkkotunnushallinnon järjestäminen

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on:

- 1) hallinnoida fi-maatunnusta;
- 2) ylläpitää ja kehittää fi-verkkotunnustoimintaa;
- 3) huolehtia fi-juuren nimipalvelimien siirtoyhteyksistä ja yhdysliikenteestä internetiin;
- 4) valvoa verkkotunnusvälittäjien toimintaa;
- 5) huolehtia fi-verkkotunnustoiminnan tietoturvasta.

185 §

Tiedon saannin estoa koskeva määräys

Käräjäoikeus voi syyttäjän tai tutkinnanjohtajan hakemuksesta taikka sen hakemuksesta, jonka oikeutta asia koskee, määrätä 184 §:ssä tarkoitetun tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajan sakon uhalla estämään tallentamansa tiedon saannin, jos tieto on ilmeisesti sellainen, että sen sisällön pitäminen yleisön saatavilla tai sen välittäminen on säädetty rangaistavaksi tai korvausvastuun perusteeksi. Hakemus on käsiteltävä kiireellisesti. Hakemusta ei voida hyväksyä varaamatta palvelun tarjoajalle ja sisällön tuottajalle tilaisuutta tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu määräys voidaan syyttäjän tai tutkinnanjohtajan hakemuksesta kohdistaa tietoa välittävään teleyritykseen, jos 1 momentin mukaista tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajaa ei pystytä tunnistamaan tai jos se on sijoittautunut Suomen lainkäyttövallan ulkopuolelle ja on ilmeistä, että määräyksen kohteena olevan tiedon pitäminen yleisön saatavilla tai sen välittäminen on rikos, josta ankarin säädetty rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta. Teleyritykselle kohdistettu määräys tulee panna teknisesti täytäntöön niin, ettei verkon käyttäjien

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

luottamuksellisen viestin salaisuuden suoja vaarannu. Määräys voidaan antaa vain, jos tiedon saannin estoa koskevien hyötyjen voidaan katsoa olevan merkittävästi suuremmat kuin verkon käyttäjien sananvapauteen ja muihin perusoikeuksiin kohdistuvat rajoitukset, eikä määräystä voida pitää teleyrityksen kannalta kohtuuttomana. Arvioinnissa tulee huomioida ainakin käsillä olevan rikoksen vakavuus sekä rikoksen suhde muihin määrättävän eston yhteydessä mahdollisesti estyviin sisältöihin tai palveluihin. Teleyritykselle kohdistettua määräystä ei voida hyväksyä vaaraamatta teleyritykselle tilaisuutta tulla kuulluksi. Edellä 1 momentissa tarkoitettun palvelun tarjoajan ja sisällön tuottajan kuulemiseen sovelletaan mitä 1 momentissa säädetään.

Käräjäoikeuden määräys on annettava tiedoksi myös sisällön tuottajalle. Jos sisällöntuottaja on tuntematon, käräjäoikeus voi määrätä tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajan huolehtimaan tiedoksiannosta.

Määräys raukeaa, jollei sen kohteena olevan tiedon sisältöön tai välittämiseen perustuvasta rikoksesta nosteta syytetä tai, jos kysymys on korvausvastuusta, panna vireille kannetta kolmen kuukauden kuluessa määräyksen antamisesta. Käräjäoikeus voi syyttäjän, asianomistajan tai asianosaisen edellä tarkoitettuna määräaikana esittämästä vaatimuksesta pidentää tätä määräaika enintään kolmella kuukaudella.

Tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajalla, sisällön tuottajalla ja teleyrityksellä on oikeus hakea määräyksen kumoamista siinä käräjäoikeudessa, jossa määräys on annettu. Määräyksen kumoamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 8 lukua. Tuomioistuim huolehtii kuitenkin tarpeellisista toimenpiteistä syyttäjän kuulemiseksi. Kumoamista on haettava 14 päivän kuluessa siitä, kun hakija on saanut tiedon määräyksestä. Tietoa ei saa saattaa uudelleen saataville kumoamista koskevan asian käsittelyn ollessa vireillä, ellei asiaa käsittelevä tuomioistuim toisin määrää. Myös syyttäjällä on oikeus hakea muutosta päätökseen, jolla määräys on kumottu.

186 §

Toimivaltainen tuomioistuim

Edellä 185 §:ssä tarkoitettu hakemus tutkitaan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajalla tai teleyrityksellä on kotipaikka. Hakemus voidaan kuitenkin aina tutkia myös Helsingin käräjäoikeudessa. Käräjäoikeus on päätösvaltainen myös, kun siinä on yksin puheenjohtaja.

206 §

Soveltamisala ja sen rajoitukset

Tätä lakia ei sovelleta:

---

2) sanoma- ja aikakauslehtien sähköisten versioiden toimitukselliseen sisältöön sisällytettyihin videoklippeihin ja liikkuviin kuviin.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

209 §

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Tilausohjelmajärjestelmän tarjoajan on varattava eurooppalaisille teoksille vähintään 30 prosentin osuus ohjelmaluettelossaan ja varmistettava näiden teosten näkyvyys ohjelmaluettelossaan. Velvoitetta ei sovelleta tilausohjelmajärjestelmän tarjoajaan, jolla on pieni liikevaihto tai pieni yleisö taikka jos velvoitteen soveltaminen olisi käytännössä mahdotonta tai perusteetonta.

211 §

Ohjelmiston saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville

Suomen- tai ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin ja tilausohjelmajärjestelmien ohjelmistoihin on liitettävä tekstitys sekä muihin ohjelmiin selostus tai palvelu, jossa tekstitetyn ohjelman teksti muutetaan ääneksi (*ääni- ja tekstityspalvelu*) siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä Yleisradio Oy:stä annetussa laissa tarkoitettuihin julkisen palvelun televisio-ohjelmistoihin ja tilausohjelmajärjestelmässä saatavilla oleviin ohjelmistoihin. Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä myös valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin useita eri yleisöryhmiä palveleviin televisio-ohjelmistoihin ja yleisen edun televisio-ohjelmistoihin sekä niiden tilausohjelmajärjestelmien ohjelmistoihin. Ääni- ja tekstityspalvelua ei kuitenkaan tarvitse liittää suorana lähetyksenä lähetettäviin musiikkiesityksiin eikä urheiluohjelmiin. Tekstityspalvelu tulee toteuttaa laadukkaasti siten, että tekstitys on käyttäjälle riittävän selkeää ja ymmärrettävää.

Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset muun kuin julkisen palvelun televisiotoiminnan harjoittajille eivät saa ylittää yhtä prosenttia televisiotoiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta.

Ääni- ja tekstityspalvelun osuuden on oltava 2 momentissa tarkoitettujen yleisen edun televisio-ohjelmistojen ja useita eri yleisöryhmiä palvelevien ohjelmistojen osalta 75 prosenttia ohjelmista ja julkisen palvelun ohjelmistojen osalta 100 prosenttia ohjelmista. Ääni- ja tekstityspalvelun osuuden on oltava 2 momentissa tarkoitetuissa tilausohjelmajärjestelmissä 30 prosenttia ohjelmistoista.

Audiovisuaalisen sisältöpalvelun tarjoajan on raportoitava Liikenne- ja viestintävirastolle toimistaan palvelujen esteettömyyden toteuttamiseksi. Audiovisuaalisen sisältöpalvelun tarjoajan on lisäksi laadittava esteettömyyttä koskevia toimintasuunnitelmia siitä, kuinka sen palveluja saatetaan jatkuvasti ja asteittain esteettömiksi. Toimintasuunnitelma tulee antaa Liikenne- ja viestintävirastolle.

Valtioneuvoston asetuksella:

- 1) voidaan säätää ääni- ja tekstityspalvelun teknisestä toteuttamisesta ja lähettämisestä;
- 2) säädetään ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvasta ohjelmatuntikohtaisesta kustannuksesta;
- 3) annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mikä katsotaan useita eri yleisöryhmiä palvelevaksi ohjelmistoksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö määrää päätöksellään ne useita eri yleisöryhmiä palvelevat ohjelmistot, joihin ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

216 §

Eräiden audiovisuaalisten ohjelmien keskeyttäminen mainoksilla

Televisiotoiminnassa lähetettävän elokuvan, televisiota varten tehdyn elokuvan ja uutisohjelman saa keskeyttää mainoksilla ja teleostoslähetyksillä kerran kutakin aikataulun mukaista 30 minuutin jaksoa kohti.

Lastenohjelman saa keskeyttää mainoksilla kerran kutakin aikataulun mukaista 30 minuutin jaksoa kohti kuitenkin vain, jos ohjelman aikataulun mukainen kesto on enemmän kuin 30 minuuttia. **Lastenohjelmaa ei saa keskeyttää teleostoslähetyksillä.**

Uskonnollisten tilaisuuksien televisiolähetyksiä ei saa **keskeyttää** mainoksilla eikä teleostoslähetyksillä.

217 a §

Päälle liittämiset

Audiovisuaalisia sisältöpalveluita ei saa muunnella, keskeyttää eikä liittää ohjelman päälle kaupallisiin tarkoituksiin ilman audiovisuaalisen sisältöpalvelun tarjoajan nimenomaista suostumusta.

220 §

Tuotesijoittelu

Tuotteen, palvelun tai tavaramerkin saa sijoittaa audiovisuaaliseen ohjelmaan vastiketta vastaan (*tuotesijoittelu*) lukuun ottamatta uutis- ja ajankohtaisohjelmia, kuluttaja-asiaohjelmia, uskonnollisia ohjelmia ja lastenohjelmia.

Tuotesijoitteluna pidetään myös vastikkeetonta merkittävän arvokkaan tarpeiston tai tuotepalkinnon antamista käytettäväksi audiovisuaalisessa ohjelmassa. Tällaista tuotesijoittelua saa käyttää muissa kuin lastenohjelmissa.

221 §

Tuotesijoittelun toteuttaminen

Tuotesijoittelussa ei saa:

1) vaikuttaa tuotesijoittelulla ohjelmien sisältöön tai niiden sijoitteluun ohjelmistossa tai ohjelmaluettelossa;

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

222 §

Teleostoslähetysten ja televisiomainosten aikarajoitukset

Mainosten ja teleostoslähetysten osuus kello 6.00:n ja 18.00:n välisenä aikana ja kello 18.00:n ja 24.00:n välisenä aikana ei saa ylittää 20 prosenttia, lukuun ottamatta kanavia, joilla lähetetään pelkästään teleostoslähetyksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta:

1) televisiotoiminnan harjoittajan tai muiden samaan lähetystoiminnan harjoittajien ryhmään kuuluvien yhteisöjen ilmoituksiin niiden omista audiovisuaalisista ohjelmista ja audiovisuaalisista sisältöpalveluista;

2) ohjelmiin suoraan liittyviin oheistuotteisiin;

3) sponsorointia koskeviin ilmoituksiin;

4) tuotesijoitteluun;

5) 224 §:ssä tarkoitettuun aatteelliseen tai yhteiskunnalliseen mainontaan;

6) 225 §:ssä tarkoitettuihin teleostoslähetyksille varattuihin ohjelmapaikkoihin;

7) neutraaleihin ruutuihin toimituksellisen sisällön ja televisiomainosten tai teleostoslähetysten välillä eikä yksittäisten mainosten välillä.

26a luku

Videonjakoalustapalveluihin sovellettavat säännökset

226 a §

Soveltamisala

Tätä lukua, 214 §:n 1 momenttia, kuluttajansuojalain 2 luvun 2 §:ä, tupakkalain (549/2016) 9 lukua, alkoholilain (1102/2017) 7 lukua ja lääkelain (395/1987) 91, 91 a—91 c, 92 a ja 93 a §:ä sovelletaan Suomeen sijoittautuneen videonjakoalustan tarjoajan tarjoamaan videonjakoalustapalveluun.

226 b §

Sijoittautuminen

Videonjakoalustan tarjoajan katsotaan sijoittautuneen Suomeen tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY ("*Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä*") 2 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdan mukaisissa tilanteissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään videonjakoalustan tarjoajan sijoittautumisesta Suomeen audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (*audiovisuaalisia mediapalveluita koskeva direktiivi*) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU 28 a artiklan 2—4 mukaisissa tilanteissa.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

226 c §

Videonjakoalustan tarjoajaan sovellettavat velvollisuudet

Videonjakoalustapalvelulla on oltava käyttöehdot. Videonjakoalustan tarjoajan on sisällytettävä käyttöehtoihin määräykset:

1) joissa kielletään sellaisten ohjelmien, käyttäjien tuottamien videoiden ja audiovisuaalisen kaupallisen viestinnän lataaminen videonjakoalustapalveluun, jotka sisältävät rikoslain:

a) 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa rangaistavaksi säädettyä terroristisessa tarkoituksessa tehtyä julkista kehottamista rikokseen;

b) 17 luvun 18 §:n 1 momentin 1 kohdassa rangaistavaksi säädettyä sukupolisiveellisyttä loukkaavan kuvan levittämistä;

c) 17 luvun 18 a §:ssä säädettyä törkeää sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittämistä;

d) 17 luvun 17 §:ssä rangaistavaksi säädettyä väkivaltakuvauksen levittämistä

e) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rangaistavaksi säädettyä kiihottamista kansanryhmää vastaan;

f) 11 luvun 10 a §:ssä tarkoitettua törkeää kiihottamista kansanryhmää vastaan; ja

2) joiden mukaan kuluttajansuojalain 2 luvun 2 §:n, tupakkalain 9 luvun, alkoholilain 7 luvun ja lääkelain 91, 91 a—91 c, 92 a ja 93 a §:n vaatimuksia on noudatettava ohjelmiin ja käyttäjien tuottamiin videoihin sisältyvässä audiovisuaalisessa kaupallisessa viestinnässä.

Videonjakoalustan tarjoajan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että:

1) videonjakoalustapalvelussa on käytössä mekanismeja, joilla käyttäjät voivat ilmoittaa tai ilmoittaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sisällöstä;

2) videonjakoalustapalvelussa on käytössä järjestelmiä, joiden avulla käyttäjille selvitetään, miten 1 kohdassa tarkoitettua sisällöstä tai ilmoitukset on otettu huomioon;

3) videonjakoalustapalvelussa on tarjolla toiminto, jonka avulla käyttäjät voivat ilmoittaa, sisältävätkö videot audiovisuaalista kaupallista viestintää; ja

4) videonjakoalustapalvelun käyttäjille ilmoitetaan selvästi, kun ohjelmat tai käyttäjien tuottamat videot sisältävät audiovisuaalista kaupallista viestintää, jos tällaisesta viestinnästä on ilmoitettu 3 kohdan mukaisesti tai videonjakoalustan tarjoaja on siitä tietoinen.

Videonjakoalustan tarjoajan on noudatettava lain 214 §:n 1 momentin, kuluttajansuojalain 2 luvun 2 §:n, tupakkalain 9 luvun, alkoholilain 7 luvun ja lääkelain 91, 91 a—91 c, 92 a ja 93 a §:n vaatimuksia markkinoimaansa, myymäänsä tai järjestämäänsä audiovisuaaliseen kaupalliseen viestintään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla oikeassa suhteessa kyseessä olevan sisällön luonteeseen ja siitä mahdollisesti aiheutuvaan haittaan nähden ottaen huomioon videonjakoalustapalvelun koko ja tarjotun sisällön luonne, siitä mahdollisesti aiheutuva haitta sekä videonjakoalustan tarjoajien sekä sisällön luoneiden tai videonjakoalustalle ladanneiden käyttäjien oikeudet. Tässä pykälässä tarkoitettua toimenpiteitä ei saa johtaa sisällön ennakkotarkastukseen tai alustalle lataamiseen sovellettavaan suodattamiseen.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

228 §

Kanavapaikkanumerointi

Maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa toimivalla teleyrityksellä ja televisio- ja radiotoiminnan harjoittajalla on velvollisuus huolehtia osaltaan siitä, että ohjelmistojen kanavapaikkanumerointi on käyttäjien kannalta selkeä ja tarkoituksenmukainen. Kanavapaikkanumerointiin tehtävät muutokset on ajoitettava ohjelmistotoimilupakauden vaihtumisen yhteyteen. Muuna ajankohtana toteutettaviin muutoksiin on oltava erityisen painava syy.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa päätöksen kanavapaikkanumeroinnista. Kanavapaikkanumeroinnissa tulee asettaa etusijalle Yleisradio Oy:n ja 26 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan haltijan ohjelmistot.

229 §

Teleyrityksen oikeus sijoittaa telekaapeli, tukiasema ja radiomasto

Teleyrityksellä on tässä luvussa säädetyin edellytyksin oikeus sijoittaa toisen omistamalle tai hallitsemalle alueelle yleisiä tietoliikenneyhteyksiä palveleva:

- 1) telekaapeli sekä siihen liittyvä laite, vähäinen rakennelma ja pylvä;
- 2) matkaviestinverkon radiomasto tukiasemineen sekä niihin liittyvä laite, kaapeli ja vähäinen rakennelma;
- 3) pienalueen langattomana liityntäpisteenä toimiva matkaviestinverkon tukiasema, jonka vaatimustenmukaisuus on varmistettu tässä laissa säädetyllä tavalla ja joka täyttää teledirektiivin 57 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun komission täytäntöönpanosäädöksen tekniset ja fyysiset ominaisuudet, sekä siihen liittyvä laite ja kaapeli;
- 4) muu kuin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu matkaviestinverkon tukiasema sekä siihen liittyvä laite ja kaapeli.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tukiaseman sijoittamiseen tai käyttöönottoon ei tarvita muualla laissa edellytettyä viranomaisen myöntämää hallinnollista lupaa, elleivät arkkitehtuuriltaan, historialtaan tai luonnoltaan arvokkaiden rakennusten, rakennelmien tai alueiden suojeluun taikka yleiseen turvallisuuteen liittyvät syyt sitä edellytä.

Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu tukiasema sekä siihen liittyvä laite ja kaapeli saadaan sijoittaa myös toisen omistamaan tai hallitsemaan rakennukseen tässä luvussa säädetyin edellytyksin. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen rakennelmien, verkon osien ja laitteiden sijoittamiseen liittyvistä muista edellytyksistä säädetään erikseen.

Teleyrityksen on sovittava 1 momentissa tarkoitetusta sijoittamisesta kiinteistön, rakennuksen tai muun rakennelman omistajan tai haltijan kanssa. Jollei sijoittamisesta ole päästy sopimukseen kiinteistön tai rakennuksen omistajan kanssa, sijoittamista koskeva asia voidaan viedä kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätettäväksi.

Jos kiinteistö, rakennus tai muu rakennelma, joka teknisesti soveltuu 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tukiaseman sijoittamiseen tai jota tarvitaan tämän yhdistämiseen runkoverkkoon, on viranomaisen määräysvallassa, viranomaisen on asetettava etukäteen saataville ehdot mahdollisuudesta sijoittaa tukiasema kiinteistölle, rakennukseen tai rakennelmaan. Ehtojen on oltava oikeudenmukaisia, kohtuullisia, avoimia ja syrjimättömiä. Niissä voidaan huomioida 2 momentissa tarkoitettuja perusteita. Viranomaisen on asetettava ehdot saataville verkkoinfrastruktuurin yh-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

teisrakentamisesta ja käytöstä annetun lain (276/2016) 5 §:ssä tarkoitettussa keskitetyssä tietopisteessä. Viranomaisen on hyväksyttävä kaikki ehdot täyttävät, käyttöoikeutta koskevat kohtuulliset pyynnöt. Tässä momentissa tarkoitettu sijoittamista koskeva asia voidaan viedä kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätettäväksi.

Edellä 5 momentissa viranomaisella tarkoitetaan valtion viranomaisia, kunnallisia viranomaisia ja valtion liikelaitoksia.

Sopimus 1 momentissa tarkoitettujen telekaapelin, radiomaston, tukiaseman sekä niihin liittyvien rakennelmien ja laitteiden sijoittamisesta sitoo myös kiinteistön, rakennelman tai rakennuksen uutta omistajaa ja haltijaa.

Mitä tässä pykälässä säädetään kiinteistön omistajasta ja haltijasta, koskee myös yleisen alueen omistajaa ja haltijaa.

234 §

Sijoittamisen edellytykset

Telekaapeli on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005) tarkoitettulle teialueelle tai kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) tarkoitettulle yleiselle alueelle.

237 §

Korvaukset sijoittamisesta

Kiinteistön omistajalla ja haltijalla, rakennuksen omistajalla ja haltijalla, rakennelman omistajalla ja haltijalla sekä kunnalla yleisen alueen omistajana ja haltijana on oikeus saada täysi korvaus 229 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettusta sijoittamisesta. Korvauksesta säädetään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä *lunastuslaki*.

---

244 §

Viestintäverkkoa ja viestintäpalvelua koskevat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 243 §:ssä tarkoitettuja viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen laatua, tietoturvallisuutta ja yhteensopivuutta koskevia määräyksiä. Määräykset voivat koskea:

- 1) tärkeysluokittelua, tehon syöttöä, varmistamista ja varatiejärjestelyjä;
- 2) viestintäverkon ja siihen kuuluvan laittilan sähköistä ja fyysistä suojaamista;
- 3) suorituskykyä, tietoturvallisuutta ja häiriöttömyyttä sekä niiden ylläpitoa, seuranta ja verkohallintaa;
- 4) menettelyä vika- ja häiriötilanteissa sekä tietoturvallisuuden ja toimintavarmuuden ylläpitämiseksi;

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

- 5) viestintäverkon rakennetta ja sen liityntäpisteen teknisiä ominaisuuksia;
- 6) hätäliikenteen teknistä toteutusta ja varmistamista;
- 7) veloituksen teknistä toteutusta;
- 8) yhteenliittämistä, yhteentoimivuutta, merkinantoa ja synkronointia;
- 9) antennijärjestelmän ja yhteisantennijärjestelmän teknisiä ominaisuuksia;
- 10) laajakuvatelevisiopalveluja ja laajakuvatelevisio-ohjelmia vastaanottavan televisioverkon teknisiä ominaisuuksia;
- 11) sähköisen ohjelmaoppaan aloitussivun sisältöä ja rakennetta;
- 12) teknistä dokumentointia ja tilastointia sekä näihin liittyvien asiakirjojen muotoa ja tietojen säilyttämistä;
- 13) noudatettavia standardeja;
- 14) liitännäistoimintoja ja liitännäispalveluja siltä osin kuin niillä on vaikutusta 243 §:ssä säädettyihin viestintäverkkoa tai viestintäpalvelua koskeviin vaatimuksiin;
- 15) viestintäverkon peittoalueen teknistä määrittämistä;
- 16) muita 1—15 kohdassa tarkoitettuihin verrattavia viestintäverkolle tai viestintäpalvelulle asetettavia teknisiä vaatimuksia.

244 a §

Viestintäverkon kriittisissä osissa käytettävät laitteet

Viestintäverkkolaitetta ei saa käyttää yleisen viestintäverkon kriittisissä osissa, jos on painavia perusteita epäillä, että laitteen käyttäminen vaarantaisi kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta siten, että käytöllä mahdollistettaisiin ulkomainen tiedustelutoiminta tai toiminta, jolla häirittäisiin, lamautettaisiin tai muuten vahingollisella tavalla vaikutettaisiin Suomen tärkeisiin etuihin, yhteiskunnan perustoimintoihin tai kansanvaltaiseen yhteiskuntajärjestykseen. Viestintäverkon kriittisenä osana pidetään verkon keskeisiä toimintoja ja toimenpiteitä, joilla kontrolloidaan tai ohjataan olennaisella tavalla verkkoon pääsyä ja verkossa kulkevaa liikennettä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös ydinvoimaloiden, satamien, lentokenttien ja vastaavien yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta keskeisten toimijoiden yleiseen viestintäverkkoon liitettyyn erillisverkkoon.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa omasta aloitteestaan tai ulkopuolisen tahon aloitteesta velvoittaa viestintäverkon omistajan tai muun haltijan poistamaan viestintäverkkolaitteen verkkonsa kriittisistä osista. Ennen päätöksen tekemistä Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava viestintäverkon omistajaa tai muuta haltijaa ja varattava sille mahdollisuus korjata havaitut turvallisuuspuutteet, paitsi jos kuulemista ja korjaustoimenpiteitä ei voida toteuttaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee antaa viestintäverkon omistajalle tai muulle haltijalle neuvontaa tämän pykälän tulkinnasta hallintolain 8 §:n mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa asiakirja ja ilmaista salassa pidettävä tieto muille viranomaisille, jos se on välttämätöntä tämän pykälän mukaisen tehtävän hoitamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä viestintäverkkojen, erityisesti niiden kriittisten osien, teknisestä määrittelystä 244 b §:ssä tarkoitettun verkkoturvallisuuden neuvotte-lukunnan suositukset huomioiden.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

244 b §

Verkkoturvallisuuden neuvottelukunta

Valtioneuvoston asettama verkkoturvallisuuden neuvottelukunta arvioi kokonaisvaltaisesti kansallisen turvallisuuden toteutumista viestintäverkoissa. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina liikenne- ja viestintäministeriön, sisäasiainhallinnon, puolustushallinnon, ulkoasiainhallinnon, työ- ja elinkeinoministeriön ja muiden viestintäverkkojen turvallisuuden kannalta keskeisten hallinnonalojen edustajat sekä keskeisten teleyritysten edustajat ja edunvalvojat.

Verkkoturvallisuuden neuvottelukunnan tehtävänä on toimivaltaisten viranomaisten päätöksenteon tueksi seurata viestintäverkkojen ja teknologian kehittymistä ja verkkoturvallisuutta koskevan lainsäädännön soveltamiskäytäntöä sekä käsitellä ja esittää suosituksia:

1) viestintäverkkojen ja -teknologian kehittymisestä ja viestintäverkkojen kriittisten osien määrittelystä;

2) kansallisen turvallisuuden edistämisestä ja suojaamisesta viestintäverkoissa, erityisesti verkon kriittisissä osissa;

3) toimenpiteistä niiden riskien torjumiseksi, jotka vaikuttavat viestintäverkkojen turvallisuuteen ja kansallisen turvallisuuden toteutumiseen;

4) lainsäädännön muuttamiseksi verkkoturvallisuuden parantamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa neuvottelukunnan tehtävien hoitamisessa tarvittavia, omiin lakisääteisiin tehtäviinsä liittyviä, tietoja **neuvottelukunnalle**, jos tiedot ovat välttämättömiä neuvottelukunnan tehtävien hoitamiseksi eivätkä sisällä luotamuksellisia viestejä, välitystietoja tai sijaintitietoja.

Neuvottelukunnan jäsenen sovelletaan tämän pykälän mukaisissa tehtävissä **mitä** viranomaisten toiminnan julkisuudesta **annetun lain (621/1999) 23 §:ssä on säädetty viranomaisen palveluksessa olevan vaitiolovelvollisuudesta ja hyväksikäyttökiellosta** sekä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

253 § (Uusi)

Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet

Luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön, joka valmistaa tai valmistuttaa radiolaitetta tai jolle radiolaitte suunnitellaan ja joka markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään varustettuna (radiolaitteen valmistaja), on:

8) suoritettava tarvittaessa radiolaitteen käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille sekä tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;

10) ilmoitettava radiolaitteen käyttäjien ja Liikenne- ja viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä postiosoite yhteyspisteineen, josta valmistajaan saa yhteyden; tiedot on ilmoitettava radiolaitteessa tai, jos se

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;

---

253 b § (Uusi)

Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet

Unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa kolmannelta maasta tuodun radiolaitteen unionin markkinoille (*radiolaitteen maahantuoja*), on:

---

5) ilmoitettava radiolaitteen käyttäjien ja Liikenne- ja viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa radiolaitteessa tai, jos se ei ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;

---

7) suoritettava tarvittaessa radiolaitteen käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille, tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja tarvittaessa pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;

---

260 § (Uusi)

Riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely

Jos Liikenne- ja viestintävirasto arvioinnin yhteydessä havaitsee, että radiolaite ei täytä sille tämän lain mukaisesti asetettuja vaatimuksia eikä muita toimenpiteitä ei pidetä riittävinä, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään viipymättä kaikkiin tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vastaamaan vaatimuksia tai radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta taikka sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Markkinoilta poistamisella tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan radiolaitteen asettaminen saataville markkinoilla. Palautusmenettelyllä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ottaa radiolaitteen käyttäjillä jo olevat tuotteet takaisin sekä antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa.

Jos talouden toimija ei toteuta riittäviä korjaavia toimenpiteitä 2 momentin mukaisesti asetussa määräajassa, Liikenne- ja viestintävirasto voi ryhtyä tarvittaviin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joilla kielletään talouden toimijaa saattamasta markkinoille, asettamasta saataville kansallisilla markkinoilla tai luovuttamasta vaatimustenvastaiseksi todettua radiolaitetta, taikka vaatimustenvastaisen radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta. Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä muista tuotteen markkinoille saataville asettamisen rajoittamiseksi tarvittavista liitännäisistä toimenpiteistä. Lisäksi talouden toimija voidaan velvoittaa järjestämään radiolaitetta koskeva palautusmenettely ottamalla radiolaitteen käyttäjiltä takaisin radiolaite, joka aiheuttaa riskin, ja an-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

tamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa, jos toimenpiteet markkinoilta poistamiseksi eivät ole riittäviä. Väliaikainen kieltäminen on voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan 261 §:ssä tarkoitetun menettelyn jälkeen.

---

264 §

Erityistarkoituksiin käytettävät radiolaitteet

Mitä 251—253, 253 a—253 e ja 254—263 §:ssä säädetään, ei koske:

- 1) yksinomaan radioamatöörien käytössä olevia radiolaitteita, joita ei ole asetettu saataville markkinoilla;
- 2) laivavarustelaissa (1503/2011) tarkoitettuja laivanvarusteita;
- 3) yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2111/2005, (EY) N:o 1008/2008, (EU) N:o 996/2010, (EU) N:o 376/2014 ja direktiivien 2014/30/EU ja 2014/53/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 552/2004, (EY) N:o 216/2008 ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1139 138 artiklassa määritellyjä ilmailuvälineitä;
- 4) ammattikäyttöön tarkoitettuja yksilöllisesti suunniteltuja laitesarjoja, joita käytetään ainoastaan tutkimus- tai kehityslaitoksissa näiden toimintaan liittyviin käyttötarkoituksiin;
- 5) radiolaitteita, joita käytetään yksinomaan yleisen turvallisuuden varmistamiseen, maanpuolustukseen, valtion muissa turvallisuusasioissa tai valtion toiminnassa rikosoikeuden alalla.

265 §

Pätevyyden osoittaminen

Pätevyydistodistuksen saamiseksi on suoritettava pätevyystutkinto. Tutkinnossa on osoitettava kyky radioviestinnän lajiin liittyvien sääntöjen, ohjeiden ja laitteiden tuntemus sekä tarvittava kielitaito. Jos meriradioviestinnän pätevyystodistusta haetaan sen vuoksi, että hakijan on tarkoitus toimia kansainvälisessä liikenteessä olevan kauppa-aluksen turvallisuusradioviestintään tarkoitettuna radiolähteen käyttäjänä, on hakijan lisäksi oltava iältään vähintään 18-vuotias ja osoitettava, että hän täyttää pätevyystodistuksen saamiseksi laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) 4 §:ssä tarkoitetut terveysvaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto määrää tutkintovaatimukset sekä päätöksellään hyväksyy ne Liikenne- ja viestintäviraston palveluksessa olevat, jotka toimivat tutkinnon vastaanottajina. Hakemuksesta myös viraston ulkopuolinen voidaan hyväksyä tutkinnon vastaanottajaksi. Tutkinnon vastaanottajalla tulee olla tehtävän edellyttämä taito ja kokemus. Tutkinnon vastaanottajan on suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava, mitä hallintolaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja kielilaissa säädetään. Tutkintoon liittyvien suoritteiden maksullisuudesta ja määrästä säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

266 §

Pätevyyden ylläpitäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta kelpoisuustodistuksen sille, joka 1 momentissa tarkoitetulla tavalla osoittaa pätevyytensä ylläpitämisen sekä osoittaa, että täyttää terveydeltään ja iältään kelpoisuustodistuksen saamiseksi määrätty vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä pätevyyden ylläpitämisen osoitukseksi myös muun maan toimivaltaisen viranomaisen antaman todistuksen pätevyyden ylläpitämisestä.

270 §

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävälle yritykselle asetettavat velvollisuudet

Suojauksen purkujärjestelmää käyttävä yritys on velvollinen antamaan toiselle yritykselle edellä mainitun jakelun edellyttämiä teknisiä palveluja oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään poistaa 1 momentin mukaisen velvollisuuden, jos suojauksenpurkujärjestelmää käyttävällä yrityksellä ei ole 52 §:n mukaista huomattavaa markkinavoimaa, jos velvollisuuksien muuttaminen tai poistaminen ei estä 227 §:n mukaisen siirtovelvoitteen toteuttamista eikä ehkäise kilpailua digitaalitelevisio- ja digitaaliradiopalveluiden vähittäismarkkinoilla tai suojauksen purkujärjestelmien tai niiden liitännäistoimintojen markkinoilla.

275 §

Häiriöilmoitukset Liikenne- ja viestintävirastolle

Teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle, jos sen palveluun kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää viestintäpalvelun toimivuuden tai häiritsee sitä olennaisesti. Teleyrityksen on ilmoitettava myös ilman aiheutonta viivästystä häiriön tai sen uhan arvioitu kesto ja vaikutukset, korjaustoimenpiteet sekä ne toimenpiteet, joilla häiriön toistuminen pyritään estämään. Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa komissiolle ja Euroopan unionin kyberturvallisuusvirastolle vuosittain tiivistelmäraportin ilmoituksista.

Edellä 247 a §:ssä tarkoitetun verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan, hakukonepalvelun tarjoajan sekä pilvipalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle sen palveluun kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä.

Jos häiriöistä ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa teleyrityksen tai palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettu häiriö on merkittävä, sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 ja 2 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltioita ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille. Edellä 1 momentissa tarkoitettusta häiriöstä on lisäksi tarvittaessa ilmoitettava Euroopan unionin kyberturvallisuusvirastolle.

278 §

Yleinen hätänumero

Teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjät saavat puhelimitse, tekstiviestillä sekä muulla hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010) säädetyllä tavalla yhteyden maksutta yleiseen hätänumeroon 112.

Teleyrityksen on viipymättä ilmoitettava **hätäkeskukselle**, meripelastuskeskukselle ja meripelastuslohkokeskukselle 1 momentissa tarkoitettujen hätäilmoitusten välittämisen kannalta merkittävistä viestintäverkon, verkkopalvelun ja viestintäpalvelun vikatilanteista ja häiriötilanteista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädetyin velvollisuuden täyttämiseksi välttämättömistä teknisistä toimenpiteistä.

279 §

Velvollisuus välittää vaaratiedotteita

Teleyritys sekä se, jolla on 34 §:ssä tarkoitettu lupa radiotoiminnan harjoittamiseen tai 26 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa yleisen edun televisiotoiminnan harjoittamiseen, on velvollinen välittämään viivytyksettä yleisölle vaaratiedotteen, jonka antamisesta säädetään vaaratiedotteesta annetussa laissa (466/2012, vaaratiedotelaki). Vaaratiedotteen vastaanottamisesta ei saa periä käyttäjältä erillistä korvausta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna toiminnanharjoittajana on huolehdittava siitä, että vaaratiedote voidaan välittää myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa. Toiminnanharjoittajana on myös osallistuttava vaaratiedotusjärjestelmän viranomaisen aloitteesta tapahtuvaan säännölliseen testaamiseen.

Yleisradio Oy:n velvollisuudesta välittää vaaratiedote ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa säädetään Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n 2 momentin 7 kohdassa.

Vaaratiedotteen sisältöä ei saa muuttaa sitä välitettäessä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua vaaratiedotteiden välittämisestä ja vasteajoista sekä 2 momentissa tarkoitettua välittämiseen varautumisesta.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

280 §

Teleyrityksen velvollisuus välittää kohdennettu viranomaistiedote

Kohdennetulla viranomaistiedotteella tarkoitetaan ihmisten tai omaisuuden suojelemiseksi välitettävää tiedotetta, joka välitetään matkaviestinverkossa tekstiviestillä tai muulla viestillä tietyllä alueella tai alueilla oleviin päätelaitteisiin tai liittyisiin tilanteissa, jossa väestön tiedottaminen on ihmisten henkeen, terveyteen tai omaisuuteen kohdistuvan uhkan vuoksi välttämätöntä muissa kuin vaaratiedotteesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetuissa vaaratiedotteella varoittamista edellyttävissä olosuhteissa.

Teleyritys on velvollinen välittämään kohdennetun viranomaistiedotteen, jos tiedote tulee välitettäväksi **Hätäkeskuslaitokselta**.

Kohdennetun viranomaistiedotteen välittämisestä päättää toimivaltainen ministeriö.

Kohdennettu viranomaistiedote tulee välittää viranomaisen päättämällä kielillä ja määräämillä alueilla tiedotteen välittämishetkellä sijaitseviin päätelaitteisiin tai liittyisiin. Teleyritys ei saa muuttaa kohdennetun viranomaistiedotteen sisältöä.

Kohdennettu viranomaistiedote on välitettävä heti, kun se on mahdollista tavanomaista verkko- ja viestintäpalvelua kohtuuttomasti haittaamatta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kohdennettujen viranomaistiedotteen välittämisestä, vasteajoista ja välittämiseen varautumisesta.

283 §

Viestintäverkon kriittisen järjestelmän palauttaminen Suomeen

Teleyrityksen on huolehdittava siitä, että sen tarjoaman internetyhteyspalvelun, puhelinpalvelun, tekstiviestipalvelun ja 227 §:ssä tarkoitettujen ohjelmistojen siirtämisen kannalta kriittinen viestintäverkon järjestelmä sekä sen ohjaus, ylläpito ja hallinta voidaan valmiuslain 60 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaista toimivaltuutta käytettäessä viipymättä palauttaa Suomeen ja että teleyrityksen tarjoamaa palvelua tai järjestelmää voidaan ylläpitää mainitun pykälän 1 momentin mukaisessa menettelyssä määritellystä paikasta. Velvollisuus ei koske merkitykseltään vähäisiä viestintäpalveluja.

287 §

Toimilupamaksu

Toimilupamaksu maksetaan toimilupakauden aikana erissä. Toimilupamaksun ensimmäinen erä voidaan kuitenkin periä jo ennen toimilupakauden alkamista. Maksuaikataulusta säädetään muilta osin valtioneuvoston asetuksella. Maksu määrätään maksettavaksi Liikenne- ja viestintäviraston päätöksellä.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

288 §

Markkinaehtoinen taajuusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto perii vuosittain valtiolle maksettavan markkinaehtoisen taajuusmaksun valtioneuvoston 6 §:n 1 momentin nojalla tele- ja televisiotoimintaan vastikkeetta myöntämän verkkotoimiluvan, 17 a §:n nojalla jatkettun verkkotoimiluvan ja 17 b §:n nojalla uusitun verkkotoimiluvan haltijalta sekä puolustusvoimilta. Maksu peritään taajuuksista, jotka on osoitettu 39 §:ssä säädetyllä radioluovalla:

- 1) verkkotoimiluvan haltijalle;
  - 2) verkkotoimiluvan haltijan verkolle, jota käytetään muuhun televisiotoimintaan kuin yleisen edun televisiotoimintaan;
  - 3) tai 96 §:n nojalla annetulla Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä puolustusvoimien käyttöön.
-

289 §

Tietoyhteiskuntamaksu

Tietoyhteiskuntamaksu on 0,12 prosenttia teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoiminnan liikevaihdosta maksun määräämistä edeltävällä tilikaudella. Jos liikevaihto on kuitenkin alle 300 000 euroa, maksuvelvollisuutta ei ole.

---

293 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu

Yleisradio Oy sekä televisio- tai radiotoiminnan harjoittaja, jolla on 22 §:n 1 momentissa tai 34 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjelmistotoimilupa, ovat velvollisia suorittamaan televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun.

Maksuvelvollisuus alkaa kalenterivuonna, jona televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan toimiluvan saamisesta on kulunut 6 kuukautta. Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksua ei palauteta, vaikka televisio- tai radiotoiminnan harjoittaja lopettaa toimintansa kesken kalenterivuotta.

301 a §

Korvaus poistetuista viestintäverkkolaitteista

Viestintäverkon omistajalla tai muulla haltijalla on oikeus saada valtion varoista täysi korvaus 244 a §:n 1 momentin mukaisessa käyttökiellossa olevasta tai mainitun pykälän 3 momentin nojalla poistettavaksi määrätystä viestintäverkkolaitteesta, jos viestintäverkkolaite on otettu käyttöön ennen lain voimaantuloa. Korvauksen perusteena ovat viestintäverkkolaitteen poistamisesta

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

ja korvaamisesta aiheutuneet tosiasialliset kustannukset ja muut taloudelliset menetykset. Viestintäverkon omistajan tai muun haltijan on huolehdittava siitä, että laitteen poistamisesta ja korvaamisesta **tai muista toimenpiteistä** aiheutuvat kulut jäävät mahdollisimman pieniksi. Korvaamisesta päättää Liikenne- ja viestintävirasto. Korvausta koskeva päätös on annettava samassa yhteydessä kuin 244 a §:n **3 momentin** mukainen poistomääräys tai viimeistään neljän kuukauden kuluessa **poistomääräyksestä taikka jos poistomääräystä ei ole tehty, viimeistään neljän kuukauden kuluessa korvausta koskevasta erillisestä hakemuksesta.**

Edellä 1 momentissa tarkoitetun korvauksen voi saada myös lain voimaantulon jälkeen käyttöön otetusta viestintäverkkolaitteesta, jos viestintäverkkolaitetta koskevan **käyttökiellon tai** poistomääräyksen taustalla on sellainen merkittävä ja olennainen olosuhteiden muutos tai muu syy, jota viestintäverkon omistaja tai muu haltija ei ole voinut kohtuudella ennakoida.

304 §

Liikenne- ja viestintäviraston erityiset tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on:

13) toimia muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1807 mukaisena keskitettynä yhteys- ja tietopisteenä;

14) toimia keskitettynä yhteyspisteenä audiovisuaalisten sisältöpalvelujen esteettömyyteen liittyvissä kysymyksissä;

15) toimia Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto ENISAsta ja tieto- ja viestintätekniikan kyberturvallisuustifioinnista sekä asetuksen (EU) N:o 526/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/881 (kyberturvallisuusasetus) mukaisena kansallisena kyberturvallisuustifioinnin viranomaisena;

16) valvoa teledirektiivin 75 artiklan nojalla annettavan komission delegoidun säädöksen mukaisia unionin laajuisia laskevan liikenteen enimmäishintoja. Liikenne- ja viestintävirasto voi vaatia teleyritystä muuttamaan laskevan liikenteen hintoja, mikäli hinnoittelu ei ole delegoidun säädöksen vaatimusten mukaista;

17) pitää tarvittaessa yllä teledirektiivin 103 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua riippumatonta vertailuvälinettä sekä hyväksyä *vertailuvälineen* tarjoajan hakemuksesta mainitun artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan vaatimukset täyttävä riippumaton vertailuväline.

308 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston, tietosuojavaltuutetun, kilpailuviranomaisten, kuluttajaviranomaisten, markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisten sekä Kansallisen audiovisuaalisen instituutin on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

310 §

Erytynen kuulemisvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä hallintolaissa säädetään viranomaisen kuulemisvelvollisuudesta, teleyrityksiä ja käyttäjiä edustaville tahoille on ennen päätöksen tai määräyksen antamista varattava tilaisuus 30 päivän kuluessa esittää lausuntonsa huomattavalla tavalla viestintämarkkinoihin vaikuttavasta:

- 1) toimiluvan hakuilmoituksesta;
- 2) telealueita koskevasta määräyksestä;
- 3) numerointipäätöksestä;
- 4) 7, 7 a ja 8—10 luvun mukaisista päätöksistä;
- 5) 82 §:n 3 momentin mukaisesta muutetusta päätösehdotuksesta;
- 6) toimilupaehtojen muuttamisesta;
- 7) toimiluvan peruuttamisesta;
- 8) toimiluvan uusimisesta;
- 9) 270 §:n 4 momentin mukaisesta päätöksestä.

Poikkeuksellisissa tilanteissa 30 päivän määräajasta voidaan poiketa.

Toimiluvanhaltijalle ja teleyrityksiä ja käyttäjiä edustaville tahoille on ennen 17 a §:ssä säädettyä päätöstä varattava tilaisuus esittää lausuntonsa kolmen kuukauden kuluessa.

311 §

Liikenne- ja viestintäviraston ja valtioneuvoston julkaisemisvelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava 51 a §:ssä tarkoitettu maantieteellinen kartoitus ja ennuste niiltä osin, jotka eivät sisällä liikesalaisuuksia, 7, 7 a ja 8—10 luvuissa tarkoitetut päätökset, telealuejakoa koskeva määräys, numerointipäätös ja teleyritysten välistä riita-asiaa koskeva ratkaisu siten, että ne ovat teleyritysten ja käyttäjäryhmien saatavilla.

Valtioneuvoston on julkaistava toimiluvan hakuilmoitus ja toimilupapäätös 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

314 §

Yritysten välisten riita-asioiden ratkaiseminen Liikenne- ja viestintävirastossa

Liikenne- ja viestintäviraston on ratkaistava teleyrityksen ja muun yrityksen 7, 7 a ja 8—10 luvun taikka 304 §:n 2 momentin nojalla vireille saattama riita viimeistään neljän kuukauden kulluttua asian vireille tulosta. Määräaika ei koske poikkeuksellisen laajoja tai muuten poikkeuksellisissa olosuhteissa vireille saatettuja riitoja. Osapuolille päätöksen yhteydessä asetettavien velvoitteiden tulee olla tämän lain säännösten mukaisia.

Jos riita vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava riidasta Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisen yhteistyöelimelle lausunnon antamista varten. Jos rajat ylittävistä riidasta on ilmoitettu mainitulle yhteistyöelimelle, Liikenne- ja viestintävirasto ei saa ratkaista asiaa ennen kuin yhteistyöelimen lausunto on saapunut

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

tai sen antamiselle varattu määräaika on kulunut loppuun. Liikenne- ja viestintäviraston ratkaisu on annettava viimeisään kuukauden kuluttua yhteistyöelimen lausunnon saapumisesta.

315 §

Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä sille säännöllisesti kerättävistä ja luovutettavista tiedoista sekä tietojen digitaalisesta muodosta ja toimittamisesta. Määräykset voivat koskea tietoja, jotka ovat tarpeellisia:

- 1) 16 §:ssä tarkoitettujen verkkotoimiluvan ehtojen valvomiseksi;
- 2) 52 §:ssä tarkoitetun markkina-analyysin tai huomattavan markkinavoiman päätöksen valmisteleminen taikka päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;
- 3) 85 §:ssä tarkoitetun yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevan päätöksen valmisteleminen tai päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;
- 4) 304 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun tiedon keräämistä tai tiedottamista koskevan tehtävän hoitamiseksi;
- 5) 51 a §:n 1 momentissa tarkoitetun maantieteellisen kartoituksen ja 2 momentissa tarkoitetun ennusteen laatimiseksi sekä 4 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottamiseksi.

318 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisesta

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Liikenne- ja viestintävirastolla, tietosuojavaltuutetulla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla, markkina- ja tuoteturvallisuusviranomaisilla sekä Kansallisella audiovisuaalisella instituutilla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto komissiolle, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jos se on viestintämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa 170 §:n 1 momentin 7 kohdan, 171 §:n ja 275 §:n 1 ja 2 momentin nojalla saamansa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle ja verkko- ja tietoturvadirektiivin 11 artiklassa tarkoitettulle yhteistyöryhmälle, jos se on verkko- ja tietoturvallisuuden valvonnan kannalta välttämätöntä, eikä luovuttaminen vaaranna mainituissa pykälissä tarkoitettujen toimijoiden turvallisuuteen ja liikesalaisuuksiin liittyviä etuja tai annettujen tietojen luottamuksellisuutta.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

321 §

Hätäilmoituksia vastaanottavien viranomaisten tiedonsaantioikeus

Teleyritys on velvollinen luovuttamaan **häätäkeskukselle**, meripelastuskeskukselle, meripelastuslohkokeskukselle ja poliisille käsiteltäväksi:

1) sen liittymän tai päätelaitteen, josta hätäilmoitus on tehty, sijaintitiedot ja tiedot liittymän tunnisteesta, tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta; sekä

2) hätäilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän liittymän tai päätelaitteen sijaintitiedot sekä tiedot liittymän tunnisteesta, tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta, jos henkilö on hätäilmoituksen vastaanottaneen viranomaisen perustellun käsityksen mukaan ilmeisessä hädässä tai välittömässä vaarassa.

---

325 §

Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus teettää tekninen turvallisuus- ja toimivuustarkastus sekä satelliittipalveluteknologiaa koskeva tarkastus riippumattomalla asiantuntijalla. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. Riippumattomalla asiantuntijalla teetetyn teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kohteena oleva teleyritys vastaa tarkastuksen kustannuksista.

---

333 §

Teleyrityksen seuraamusmaksu

Teleyritykselle, joka toimii 53, 53 a, 54 tai 55 §:n nojalla asetetun velvollisuuden tai 81 a §:n nojalla sitovaksi annetun sitoumuksen vastaisesti eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kolmen kuukauden määräajassa oikaise menettelyään, voidaan määrätä seuraamusmaksu. Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös yritykselle, joka tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta antaa harhaanjohtavia, virheellisiä tai puutteellisia tietoja 51 a §:ssä tarkoitetun menettelyn yhteydessä eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa vähintään kolmen kuukauden määräajassa oikaise menettelyään.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

336 §

Kohtuuttoman sopimusehdon kieltäminen viestintäpalvelun tarjonnassa

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää jatkamasta 107 §:n vastaisen sopimusehdon käyttämistä tai uudistamasta sellaisen tai siihen rinnastettavan sopimusehdon käyttämistä, jos kiello on *kuultajien suojaamiseksi tarpeen*.

---

339 §

Televisio-ohjelmiston ja tilausohjelmalvelun ohjelmiston edelleen lähettämisen keskeyttäminen

Valtioneuvosto voi määrätä enintään kuukauden ajaksi keskeytettäväksi Suomen ulkopuolelta tulevan televisio-ohjelmiston ja tilausohjelmalvelun ohjelmiston edelleen lähettämisen, jos ohjelmistossa ilmeisellä tavalla toistuvasti:

1) syyllistytään rikoslain 11 luvun 10 §:ssä rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;

2) törkeästi rikotaan kuvaohjelmalain 6 §:n säännöksiä;

3) syyllistytään rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa rangaistavaksi säädettyyn terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen.

Jos 1 momentissa tarkoitettua televisio-ohjelmistosta vastuussa oleva televisiotoiminnan harjoittaja tai tilausohjelmalvelun ohjelmistosta vastuussa oleva tilausohjelmalvelun tarjoaja on sijoittautunut johonkin ETA-valtioon, edelleen lähettämisen keskeytyksen määräämisessä on noudatettava audiovisuaalisia mediapalveluita koskevan direktiivin 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyä menettelyä. Jos televisiotoiminnan harjoittaja on sijoittautunut johonkin Euroopan talousalueeseen kuulumattomaan, mutta Euroopan neuvoston televisioyleissopimuksen sopimusosapuolena olevaan valtioon, televisio-ohjelmiston edelleen lähettämisen keskeyttämisen määräämisessä on noudatettava mainitun sopimuksen 24 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyä menettelyä.

344 §

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Mitä mainitussa laissa säädetään, noudatetaan myös muutoksenhaussa kunnallisen viranomaisen päätökseen.

Päätöksen tehnyt viranomainen tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Edellä 213 §:ssä tarkoitettua lähetysoikeuden luovuttamista koskevaa Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on 2 momentista poiketen noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

345 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Poiketen siitä, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään, korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamalla voi hakea muutosta päätökseen, jonka:

- 1) valtioneuvosto on tehnyt tämän lain nojalla;
- 2) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 52, 53, 53 a, 54 tai 55 §:n nojalla tai joka koskee tällaisen päätöksen noudattamisen valvontaa;
- 3) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 85 §:n nojalla;
- 4) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 314 §:n nojalla EU:n verkkovierailuasetuksen valvonnasta;
- 5) markkinaoikeus on tehnyt tämän lain nojalla lukuun ottamatta 336 ja 337 §:ssä tarkoitettua päätöstä, johon haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua valtioneuvoston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20~~20~~.

Tämän lain 3 §:n 1, 2, 20, 26, 36 a ja 36 b kohta, 6 §:n 4 momentti, 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 28 §:n 1 momentti, 30 §:n 5 momentti, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 206 §, 209 §:n 4 momentti, 211, 216, 217 a, 220, 221 §:n 1 momentin 1 kohta, 222 §, 26 a luku sekä 304 §:n 1 momentin 14 kohta ja 339 § tulevat kuitenkin voimaan ~~jo~~ päivänä kuuta 20~~20~~.

Tämän lain 17 a ja 17 b §:ää sovelletaan vain tämän lain voimaantulon jälkeen myönnettäviin verkkotoimilupiin.

Tämän lain 56 ja 59 §:ää, 61 §:n 3 momenttia, 61, 65 ja 67—69 §:ää, 71 §:n 4 momenttia ja 5 momentin 5 kohtaa, 74 §:ää, 75 §:n 1 momenttia, 77 §:ää, 80 §:n 1 momenttia sekä 81 a—81 c §:ää sovelletaan vasta sen jälkeen, kun Liikenne- ja viestintävirasto on ensimmäisen kerran tehnyt tämän lain 52 §:n mukaisen päätöksen huomattavasta markkinavoimasta ja tämän seurauksena asettanut teleyrityksille tai muille yrityksille tämän lain mukaiset oikeudet ja velvollisuudet.

Tämän lain 26 § 3 momentin 8-kohtaa sovelletaan tämän lain voimaan tulon jälkeen myönnettäviin ohjelmistotoimilupiin.

Tämän lain 65 §:n 1 momenttia sovelletaan 31 päivästä joulukuuta 2023.

Tämän lain 108 a §:n 1 ja 2 momenttia sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen tehtäviin sopimuksiin.

Tämän lain 109 §:n 2 momenttia sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen tehtäviin viestintäpalvelusopimuksiin.

Tämän lain 134 a §:ää sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen tehtäviin sopimuksiin.

Tämän lain 244 a §:ää sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa käyttöön otettuihin viestintäverkkolaitteisiin.

Tämän lain 289 §:n 3 momenttia sovelletaan 1 päivästä maaliskuuta 2021.

2.

Laki

ajoneuvolain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ajoneuvolain (1090/2002) 25 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1042/2014, 321/2017 ja 130/2019, uusi 7 momentti, seuraavasti:

25 §

Ajoneuvon rakenne, hallintalaitteet ja varusteet

Jos markkinoille saatettuun uuteen M-luokan ajoneuvoon on asennettu kiinteästi autoradiovastaanotin, vastaanottimella tulee voida vastaanottaa ja toistaa maanpäällisiä digitaalisia ja analogisia radiolähetyksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan uusiin M-luokan ajoneuvoihin, jotka on saatettu markkinoille 1 päivänä maaliskuuta 2021 tai sen jälkeen.

3.

Laki

kuvaohjelman lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuvaohjelman lain (710/2011) 1 ja 2 §, 2 luvun otsikko, 8 §, 20 §:n 1 momentti, 25 §, 26 §:n 1 ja 2 momentti ja 27 §:n 6 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 8 §, 20 §:n 1 momentti, 25 § sekä 26 §:n 1 ja 2 momentti laissa 673/2013 ja
lisätään lakiin uusi 7 a ja 23 a § sekä 27 §:ään uusi 7 kohta seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on lasten suojeleminen heidän kehitykselleen haitallisilta kuvaohjelmilta.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kuvaohjelman tarjoamiseen ja sen valvontaan Suomessa, jos ohjelmaa tarjotaan sellaisessa televisiotoiminnassa tai tilausohjelmapalvelussa, johon sovelletaan sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia (917/2014). Muuhun kuvaohjelman tarjoamiseen ja sen valvontaan Suomessa lakia sovelletaan, jos:

- 1) ohjelmaa tarjoaa yhteisö tai elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröity Suomessa tai jolla on toimipaikka Suomessa;
- 2) ohjelmaa tarjoaa henkilö, joka on Suomen kansalainen tai jolla on vakinainen asuinpaikka Suomessa; tai
- 3) päätös ohjelman tarjoamisesta on tehty Suomessa.

Sellaiseen kuvaohjelmaan, joka sisältyy Suomen ulkopuolelta alkunsa saavaan ohjelmistoon ja jota tarjotaan Suomessa samanaikaisesti alkuperäisen lähetyksen kanssa, sovelletaan ainoastaan 4 §:n 1—3 momenttia sekä 7 ja 25—29 §:ää.

Lisäksi sellaiseen sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 36 a kohdassa tarkoitettuun videonjakoalustapalveluun, jonka tarjoajan katsotaan mainitun lain 226 b §:n mukaan sijoitautuneen Suomeen, sovelletaan tämän lain 7 a, 8, 19, 20, 23 a ja 25—28 §:ää.

2 luku

Kuvaohjelman ja videonjakoalustapalvelun tarjoaminen

7 a §

Lasten suojeleminen haitallisilta kuvaohjelmilta videonjakoalustapalveluissa

Videonjakoalustan tarjoajan on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet lasten suojelemiseksi sellaisilta kuvaohjelmilta, jotka saattavat olla haitallisia lapsen kehitykselle. Toimenpiteiden tulee olla oikeassa suhteessa kyseessä olevien kuvaohjelmien luonteeseen ja niistä mahdollisesti aiheutuvaan haittaan ottaen huomioon videonjakoalustapalvelun koko ja tarjotun palvelun luonne. Toimenpiteet eivät saa johtaa sisällön ennakkotarkastukseen tai alustalle lataamiseen sovelletta-vaan suodatukseen.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

8 §

Käytännesäännöt

Kuvaohjelmien ja videonjakoalustan tarjoajat voivat laatia käytännesääntöjä lasten suojelemiseksi haitalliselta sisällöltä ja mediakasvatuksen edistämiseksi. Kansallinen audiovisuaalinen instituutti voi tarkastaa, että käytännesäännöt ovat tämän lain mukaisia.

20 §

Yleisöpalautte

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti ottaa vastaan yleisöpalautetta lapsen kehitykselle haitallisten kuvaohjelmien tarjoamisesta ja 7 a §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden asianmukaisuudesta.

---

23 a §

Videonjakoalustan tarjoajan tiedonantovelvollisuus

Videonjakoalustan tarjoajan tulee pyynnöstä antaa Kansalliselle audiovisuaaliselle instituutille tämän lain noudattamisen valvonnassa tarpeellisia tietoja.

25 §

Huomautus ja uhkasakko

Jos kuvaohjelman tarjoaja laiminlyö 6 §:n 2—5 momentissa tai 7 §:ssä säädettyjä velvollisuuksiaan tai videonjakoalustan tarjoaja laiminlyö 7 a tai 23 a §:ssä säädettyjä velvollisuuksiaan, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti voi kehottaa sitä täyttämään velvollisuutensa. Instituutti voi asettaa kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

26 §

Valvontamaksu

Kuvaohjelmien ja videonjakoalustapalveluiden tarjoamisen valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi peritään Kansalliselle audiovisuaaliselle instituutille valvontamaksu.

Valvontamaksun on velvollinen suorittamaan yhteisö ja henkilö, jota koskee 4 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus, sekä sellainen videonjakoalustan tarjoaja, johon sovelletaan sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

27 §

Valvontamaksun suuruus

Kuvaohjelman tarjoamisen vuosittaiset valvontamaksut ovat:

- 6) valtakunnallinen televisio-ohjelmisto 600 euroa;
- 7) videonjakoalustapalvelu 400 euroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

vaaratiedotteesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaaratiedotteesta annetun lain (466/2012) 1 ja, 3—8 §, sellaisena kuin niistä 5 § on laissa 1008/2018, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan vaaratiedotteeseen, jonka viranomainen antaa välitettäväksi radiossa, televisiossa ja muihin telepäätelaitteisiin.

Kohdennetusta viranomaistiedotteesta säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014).

Viranomaisten velvollisuudesta tiedottaa, ohjata ja neuvoa muutoin kuin antamalla vaaratiedotte säädetään erikseen.

3 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Vaaratiedotteen saa antaa:

- 1) pelastuslain (379/2011) 26 §:ssä tarkoitettu pelastusviranomainen;

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

- 2) poliisilaitos;
- 3) rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 4 §:ssä tarkoitettu rajavartioviranomainen;
- 4) Häätakeskuslaitos;
- 5) Poliisihallitus;
- 6) poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu Poliisihallituksen alainen valtakunnallinen yksikkö;
- 7) Säteilyturvakeskus;
- 8) Ilmatieteen laitos;
- 9) Väylävirasto;
- 10) Liikenne- ja viestintävirasto;
- 11) Ruokavirasto;
- 12) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto;
- 13) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus;
- 14) ministeriö;
- 15) Ahvenanmaan valtionvirasto.

4 §

Vaaratiedotteen antaminen

Vaaratiedote voidaan antaa, jos se on välttämätöntä väestön varoittamiseksi silloin, kun vaarallisen tapahtuman seurauksena voi aiheutua ihmisille hengen- tai terveysvaara taikka vaara merkittävälle omaisuuden vaurioitumiselle tai tuhoutumiselle.

Toimivaltaisen viranomaisen on vaaratiedotetta antaessaan päätettävä sen maantieteellisestä kohdentamisesta joko valtakunnalliseksi tai alueelliseksi vaaran laadun ja muiden vaarasta varoittamisen kannalta oleellisten seikkojen perusteella.

Vaaratiedote voidaan lisäksi antaa, kun vaaratilanne, jonka perusteella vaaratiedote on annettu, on ohi.

Vaaratiedotteen sisällöstä ja antamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Vaaratiedotteen välittäminen väestölle

Vaaratiedote välitetään väestölle radiossa ja Häätakeskuslaitoksen tarjoamaan telepäätelaitesovellukseen.

Vaaratiedote voidaan lisäksi välittää väestölle televisiossa, jos vaaratiedotteen antava viranomainen niin päättää.

Vaaratiedote tulee välittää väestölle välittömästi.

Vaaratiedotteen sisältöä ei saa muuttaa sitä välitettäessä.

Teleyrityksen sekä televisio- ja radiotoiminnan harjoittajan velvollisuudesta välittää viranomaistietoja säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 243 §:n 1 momentin 15 kohdassa, 279 §:ssä sekä Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:n 2 momentin 7 kohdassa.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

6 §

Väestön varoittamisessa käytettävät kielet

Vaaratiedote tulee kielilain (423/2003) 32 §:n mukaisesti antaa sekä suomen että ruotsin kielellä.

Jos 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu vaarallinen tapahtuma tai sen seuraukset kohdistuvat saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:n mukaiselle saamelaisten kotiseutualueelle, vaaratiedote on mainitulla alueella annettava lisäksi saamen kielellä.

7 §

Vaaratiedottamisprosessin kulku

Toimivaltainen viranomainen lähettää vaaratiedotteen Hätäkeskuslaitokseen.

Hätäkeskuslaitos välittää vaaratiedotteen **telepäätelaitesovellukseen** sekä radiossa ja televisiossa jakelua varten Yleisradio Oy:öön.

Vaaratiedotteen lähettämisestä Hätäkeskuslaitokseen ja vaaratiedotteen välittämisestä Yleisradio Oy:öön sekä **telepäätelaitesovellukseen** voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Vaaratiedotteen kääntäminen

Hätäkeskuslaitoksen tulee tarvittaessa avustaa 3 §:n 1—3 ja 15 kohdassa mainittuja viranomaisia vaaratiedotteen kääntämisessä toiselle kansalliskielelle. Vaaratiedotteen antava viranomainen vastaa tiedotteen ja sen käännöksen sisällön oikeellisuudesta.

Vaaratiedotteen kääntämisestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

5.

Laki

maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 161 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 918/2014, seuraavasti:

161 §

Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen

Telekaapeleiden, tukiasemien ja radiomaston sijoittamisesta toisen omistamalle tai hallitsemalle kiinteistölle säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 28 luvussa. Telekaapeleiden sijoittamisesta tiealueelle säädetään liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 a §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

kuluttajansuojalain 2 luvun 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 14 §, sellaisena kuin se on laissa 1211/2013, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp

2 luku

Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteessa

14 §

Puhelinasiainnista perittävät kulut

Elinkeinonharjoittaja ei saa käyttää tekemäänsä kulutushyödykesopimusta koskevassa puhelinasiainnissa palvelua, jonka käyttämisestä kuluttajalta peritään hänen liittymäsopimuksensa mukaisen hinnan ylittäviä kuluja.

Jos elinkeinonharjoittaja rikkoo, mitä tässä pykälässä säädetään, kuluttajalla on oikeus saada elinkeinonharjoittajalta korvaus hänen liittymäsopimuksensa mukaisen hinnan ylittäneistä puhelinlinkuluista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 26.11.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Sandra Bergqvist r
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Jouni Kotiaho ps (osittain)
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Jenni Pitko vihr (osittain)
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Kari Tolvanen kok
jäsen Paula Werning sd (osittain)
varajäsen Jari Ronkainen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp
Vastalause 1

VASTALAUSE 1

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia. Esityksellä pannaan täytäntöön kansallisesti eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä annettu direktiivi (teledirektiivi) sekä audiovisuaalisia mediapalveluita koskevan direktiivin (AVMS-direktiivi) muutokset. Lisäksi direktiivien täytäntöönpanon yhteydessä ehdotetaan myös yksittäisiä muista EU:n säädöksistä sekä kansallisista tarpeista johtuvia muutoksia lainsäädäntöön. Esitys sisältää useita muutoksia muun muassa matkaviestinverkon toimilupia, huomattavaa markkinavoimaa ja käyttöoikeuden luovutusta, viestintäpalveluiden yleispalvelua, käyttäjien ja tilaajien oikeuksia, viestintäverkkojen turvallisuutta, vaaratiedottamista, audiovisuaalisia mediapalveluita sekä viranomaisten toimintaa koskevaan sääntelyyn.

Samaten esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös kuvaohjelmalakia, vaaratiedotteesta annettua lakia, maankäyttö- ja rakennuslakia sekä kuluttajansuojalakia. Nyt tehty esitys liittyy myös pääministeri Marinin hallitusohjelman strategiseen tavoitteeseen elinvoimainen Suomi. Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on toimiva viestintä ja tiedonvälitys sekä kuluttajansuojan korkean tason turvaaminen. Osaan nyt tehdyistä esityksistä liittyy puhtaasti kansallista tarvetta sekä sääntelyä. Tällaisia puhtaasti kansallisista tarpeista lähteviä ehdotuksia ovat esimerkiksi vähäisen paikallisen teletoinnin harjoittaminen rajatulla alueella ilman valtioneuvoston myöntämää toimilupaa, toimilupien verkkoteknistä yhteysnopeutta koskeva sääntely, tiedon saannin estoa koskeva sääntely, valtakunnallisten tilaajanumeroiden erityishinnoittelun poistaminen sekä tekstityksen laatuun liittyvä sääntely.

Tämän edellä olevan lisäksi kansallista liikkumavaraa on käytetty mm. määräaikaisten puhelinliittymäsopimusten keston osalta, jossa teledirektiivi määrää vain enimmäiskeston 24 kuukautta. Liikkumavaraa on käytetty myös yleispalvelun soveltamisalan osalta. Puolestaan vaaratiedottamisen osalta on päädytty sovellusperustaiseen ratkaisuun. Direktiivi mahdollistaa myös keskiteytyt, esimerkiksi tekstiviesteihin perustuvat ratkaisut.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä kannattaa lakiesityksen useimpia tavoitteita, sillä niillä vastataan ainakin osittain nykyajan haasteisiin sekä kyberturvallisuuden että kansallisen turvallisuuden muuttumisesta yleensä. Tämä on hyvä asia. Samaten valiokuntaryhmämme näkee, että laajakaistaverkkojen ja viestintäpalvelujen saatavuutta sekä palvelujen esteettömyyttä on viety oikeaan suuntaan siten, että muutoksilla edelleen parannetaan kuluttajan oikeuksia. Hyvänä esimerkkinä tästä toimii juuri määräaikaisten puhelinliittymäsopimusten kesto (enint. 24 kk).

Toisaalta valiokuntaryhmämme on tyytyväinen myös siihen, että yleispalvelun nopeutta nostettaisiin asetuksella 5 Mbit/s nopeuteen nykyisestä 2 Mbit/s. Samaten olemme ryhmänä tyytyväisiä siihen, että FM- ja digitaaliset DAB-radiot tulevat pakollisiksi varusteiksi, jos M-luokan autoon asennetaan radiolaite. Tällöin mm. vaaratiedotteiden saavutettavuus kansalaisten keskuudessa paranee nykyisestä.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp
Vastalause 1

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä näkee kuitenkin suurimpana uhkatekijänä uudistuksessa hallituksen esityksessä mainittujen lakien muuttamisen juuri niiltä osin kuin sen on tarkoitus luoda rajoitteita sananvapauden suhteen. Perusmuotoinen kiihottaminen kansanryhmää vastaan on epätarkasti määritelty säädös, jonka pohjalta on käynnistetty poliittisia ajojahteja yksittäisiä henkilöitä kohtaan jopa heidän käyttäessään uskonnonvapauden piiriin kuuluvia perusoikeuksiaan. Kyseinen säädös ei tee eroa totuudenmukaisen tai valheellisen väitteen esittämisen välillä, ja totuudenmukaisenkin tiedon julkistaminen voidaan tulkita panetteluksi tai solvaamiseksi. Käytännössä säädöstä on käytetty lähes yksinomaan muslimien ja islaminuskon kritisoimien tuomitsemiseen. Kuitenkin on nähtävissä, että esimerkiksi erääseen opposition kansanedustajaan on kohdistunut ajojahti hänen siteerattuaan Raamatun kyseisen säädöksen nojalla. Täten tämä voisi aiheuttaa tilanteen, jossa esimerkiksi TV-kanava voisi menettää toimilupansa esittämällä keskusteluohjelman, jossa osallistujat keskustelisivat Raamatun tulkinnasta. Tällainen tilanne on räikeästi ristiriidassa länsimaissa keskeisen vapaan yhteiskunnan peruspilarin, sananvapauden, kanssa. Sananvapauden näkökulmasta paras vaihtoehto olisi rajata rikoslain 11 luvun 10 §:n kriminalisointi siten, että se koskisi ainoastaan uhkausta tai valheellisen tiedon levittämistä. Koska näin ei kuitenkaan ilmeisesti ole tapahtumassa, tulee esitystä tarkentaa siten, että lakiesityksestä poistettaisiin viittaukset perusmuotoiseen kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja säilytettäisiin viittaukset ainoastaan törkeään tekemuotoon sekä julkiseen kehottamiseen rikokseen terroristisessa tarkoituksessa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 1. lakiehdotuksen 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 28 §:n 1 momentin johdantolause, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 40 §:n 8 momentti, 226 c §:n 1 mom. 1 kohdan e alakohta ja 339 §:n 1 momentin 1 kohta muutettuina (***Vastalauseen muutosehdotukset***).

Vastalauseen muutosehdotukset

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

---

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain (39/1889) 11 luvun ~~10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan~~, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp
Vastalause 1

2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen; ja

---

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistolupa

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain 11 luvun ~~10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan~~, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
  - 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.
-

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

1) ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tätä lakia, arpajaislain (1047/2001) 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpojen myymisestä ja välittämisestä, kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta, tämän lain 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja taikka syyllistynyt rikoslain 11 luvun ~~10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan~~, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen;

---

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

---

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun ~~10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan~~, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp
Vastalause 1

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radioluvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto. Hakemuksessa on esitettävä Liikenne- ja viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Radiolupa sähköisten viestintäpalvelujen käyttöön tarkoitetuille radiotaajuuksille on myönnettävä kuuden viikon kuluessa siitä, kun Liikenne- ja viestintävirasto on saanut kaikki asian ratkaisemiseksi tarpeelliset asiakirjat. Liikenne- ja viestintävirasto voi pidentää kuuden viikon määräaikaa enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, kohtuullisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemusten täydentämiseksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Jos yksittäisen radioluvan myöntämisellä voi olla vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, Liikenne- ja viestintäviraston on lupapäätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa. Jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen tai ilmeisesti kansalliseen turvallisuuteen, valtioneuvosto myöntää radioluvan.

Radiolupa myönnetään enintään 10 vuodeksi kerrallaan. Edellä 6 §:ssä tarkoitetun toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähtetimen, 22 §:ssä tarkoitetun digitaalisen televisio- ja radiotoiminnan ja 34 §:ssä tarkoitetun analogisen radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähtetimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

Edellä 11 §:ssä tarkoitetussa huutokauppanennettelyssä toimiluvan saaneelle tai tällaisen toimiluvan siirron saajalle Liikenne- ja viestintävirasto myöntää radioluvan hakemuksesta sen jälkeen, kun toimiluvan haltija on suorittanut 287 §:ssä säädetyn toimilupamaksun ensimmäisen maksuerän.

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle peittoalueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Radiolupa myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vähäiseen, rajatulla alueella harjoitettavaan radiotoimintaan enintään vuodeksi kerrallaan.

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan on myönnettävä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun ~~10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka~~ 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen.

226 c §

Videojakoalustan tarjoajaan sovellettavat velvollisuudet

Videonjakoalustapalvelulla on oltava käyttöehdot. Videonjakoalustan tarjoajan on sisällytettävä käyttöehtoihin määräykset:

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp
Vastalause 1

1) joissa kielletään sellaisten ohjelmien, käyttäjien tuottamien videoiden ja audiovisuaalisen kaupallisen viestinnän lataaminen videonjakoalustapalveluun, jotka sisältävät rikoslain:

a) 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa rangaistavaksi säädettyä terroristisessa tarkoituksessa tehtyä julkista kehottamista rikokseen;

b) 17 luvun 18 §:n 1 momentin 1 kohdassa rangaistavaksi säädettyä sukupolisiveellisyttä loukkaavan kuvan levittämistä;

c) 17 luvun 18 a §:ssä säädettyä törkeää sukupolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittämistä;

d) 17 luvun 17 §:ssä rangaistavaksi säädettyä väkivaltakuvauksen levittämistä

~~e) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rangaistavaksi säädettyä kiihottamista kansanryhmää vastaan;~~

f) 11 luvun 10 a §:ssä tarkoitettua törkeää kiihottamista kansanryhmää vastaan; ja

2) joiden mukaan kuluttajansuojalain 2 luvun 2 §:n, tupakkalain 9 luvun, alkoholilain 7 luvun ja lääkelain 91, 91 a—91 c, 92 a ja 93 a §:n vaatimuksia on noudatettava ohjelmiin ja käyttäjien tuottamiin videoihin sisältyvässä audiovisuaalisessa kaupallisessa viestinnässä.

Videonjakoalustan tarjoajan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että:

1) videonjakoalustapalvelussa on käytössä mekanismeja, joilla käyttäjät voivat ilmoittaa tai ilmoittaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sisällöstä;

2) videonjakoalustapalvelussa on käytössä järjestelmiä, joiden avulla käyttäjille selvitetään, miten 1 kohdassa tarkoitettut ilmoitukset tai ilmoitukset on otettu huomioon;

3) videonjakoalustapalvelussa on tarjolla toiminto, jonka avulla käyttäjät voivat ilmoittaa, sisältävätkö videot audiovisuaalista kaupallista viestintää; ja

4) videonjakoalustapalvelun käyttäjille ilmoitetaan selvästi, kun ohjelmat tai käyttäjien tuottamat videot sisältävät audiovisuaalista kaupallista viestintää, jos tällaisesta viestinnästä on ilmoitettu 3 kohdan mukaisesti tai videonjakoalustan tarjoaja on siitä tietoinen.

Videonjakoalustan tarjoajan on noudatettava lain 214 §:n 1 momentin, kuluttajansuojalain 2 luvun 2 §:n, tupakkalain 9 luvun, alkoholilain 7 luvun ja lääkelain 91, 91 a—91 c, 92 a ja 93 a §:n vaatimuksia markkinoimaansa, myymäänsä tai järjestämäänsä audiovisuaaliseen kaupalliseen viestintään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla oikeassa suhteessa kyseessä olevan sisällön luonteeseen ja siitä mahdollisesti aiheutuvaan haittaan nähden ottaen huomioon videonjakoalustapalvelun koko ja tarjotun sisällön luonne, siitä mahdollisesti aiheutuva haitta sekä videonjakoalustan tarjoajien sekä sisällön luoneiden tai videonjakoalustalle ladanneiden käyttäjien oikeudet. Tässä pykälässä tarkoitettut toimenpiteet eivät saa johtaa sisällön ennakkotarkastukseen tai alustalle lataamiseen sovellettavaan suodattamiseen.

339 §

Televisio-ohjelmiston ja tilausohjelmopalvelun ohjelmiston edelleen lähettämisen keskeyttäminen

Valtioneuvosto voi määrätä enintään kuukauden ajaksi keskeytettäväksi Suomen ulkopuolelta tulevan televisio-ohjelmiston ja tilausohjelmopalvelun ohjelmiston edelleen lähettämisen, jos ohjelmistossa ilmeisellä tavalla toistuvasti:

1) syyllistytään rikoslain 11 luvun ~~10 §:ssä rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai~~ 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp
Vastalause

- 2) törkeästi rikotaan kuvaohjelmalain 6 §:n säännöksiä;
- 3) syyllistytään rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa rangaistavaksi säädettyyn terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn julkiseen kehottamiseen rikokseen.

Jos 1 momentissa tarkoitettua televisio-ohjelmistosta vastuussa oleva televisiotoiminnan harjoittaja tai tilausohjelmalvelun ohjelmistosta vastuussa oleva tilausohjelmalvelun tarjoaja on sijoittautunut johonkin ETA-valtioon, edelleen lähettämisen keskeytyksen määrittämisessä on noudatettava audiovisuaalisia mediapalveluita koskevan direktiivin 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyä menettelyä. Jos televisiotoiminnan harjoittaja on sijoittautunut johonkin Euroopan talousalueeseen kuulumattomaan, mutta Euroopan neuvoston televisioyleissopimuksen sopimusosapuolena olevaan valtioon, televisio-ohjelmiston edelleen lähettämisen keskeyttämisen määrittämisessä on noudatettava mainitun sopimuksen 24 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyä menettelyä.

Helsingissä 26.11.2020

Sheikki Laakso ps
Jari Ronkainen ps

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp
Vastalause 2

VASTALAUSE 2

Perustelut

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 6 §:n 4 momentissa säädetään seuraavasti: "Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, vähäisen paikallisen verkkopalvelun tarjoaminen sellaisessa rajatulla alueella toimivassa matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletointaa, ei edellytä verkkotoimilupaa, jos verkkopalvelua tarjotaan 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tällaiseen käyttöön osoitetulla taajuusalueella."

Säädöksen tarkoituksena on mahdollistaa vähäisen paikallisen teletoinnin harjoittaminen rajatulla maantieteellisellä alueella pelkästään Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän radioluvan nojalla. Radiotoimiluvan myöntämisen ehdot ovat huomattavasti kevyemmät kuin verkkotoimilupien. Niihin ei myöskään voida liittää lupaehtoja, joilla ohjataan toimintaa ja asetetaan erilaisia vaatimuksia.

Puolustusministeriön ja sisäministeriön sekä suojelupoliisin mukaan paikallisen verkkopalvelun tarjoaminen ilman verkkotoimilupaa ja ilman riittävää valvontaa voi muodostaa turvallisuusrisikin. Esimerkiksi satama-alueiden ja viranomaiskohteiden läheisyydessä voitaisiin ilman verkkotoimilupaa harjoittaa verkkopalvelutoimintaa. Myös pienimuotoinen toiminta voi olla turvallisuuden kannalta merkittävää, jos sitä suoritetaan yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisessä paikassa tai lähellä tällaista paikkaa. Lisäksi on huomattava, mikäli rajatulla alueella toimiva verkko olisi yhteydessä ulkopuoliseen televerkkoon, olisi kyse laajemman verkon osasta.

Tietoturvallisuuden kannalta on jatkossakin keskeistä varmistaa, missä ja kenen hallussa verkkoja tosiasiaassa on. Mikäli jokin taho ilman riittäviä taustaselvityksiä voisi pelkän radioluvan varassa tarjota paikallista verkkopalvelua, riski palveluiden vihamieliselle käyttämiselle kasvaisi.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 1. lakiehdotuksen 6 §:n 4 momentti ja 95 §:n 3 momentin 1 kohta muutettuina seuraavasti (***Vastalauseen muutosehdotukset***).

Vastalauseen muutosehdotukset

6 § (*Poist.*)

Verkkotoimilupaa edellyttävä toiminta

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp
Vastalause 2

~~Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, vähäisen paikallisen verkkopalvelun tarjoaminen sellaisessa rajatulla alueella toimivassa matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa, ei edellytä verkkotoimilupaa, jos verkkopalvelua tarjotaan 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tällaiseen käyttöön osoitetulla taajuusalueella.~~

95 §

Taajuuksien käyttöä ja taajuussuunnitelmaa koskeva valtioneuvoston asetus

Valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan yleiset periaatteet 3 momentissa tarkoitettujen taajuuksien käytölle. Säädettyä viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien taajuuksien käytöstä on noudatettava tekniikka- ja palveluriippumattomuutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa asetuksessa voidaan kuitenkin poiketa verkko- ja viestintäpalvelujen:

- 1) tekniikkariippumattomuudesta:
  - a) haitallisten häiriöiden välttämiseksi;
  - b) yleisön suojelemiseksi sähkömagneettisilta kentiltä;
  - c) palvelujen teknisen laadun, taajuuksien yhteiskäytön tai yleisen edun tavoitteiden saavuttamiseksi; sekä
- 2) palveluriippumattomuudesta:
  - a) ihmishengen turvallisuuden takaamiseksi;
  - b) sosiaalisen, alueellisen tai maantieteellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi;
  - c) taajuuksien tehottoman käytön välttämiseksi;
  - d) kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan taajuussuunnitelma:

- 1) 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun verkkotoimilupaa edellyttävään teletoimintaan ~~ja 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yleiseen teletoimintaan tarkoitetuille taajuusalueille;~~
- 2) 22 ja 34 §:ssä tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen tarkoitetuille taajuusalueille;
- 3) 96 §:n 5 momentissa tarkoitetuille taajuusalueille;
- 4) tuotekehitys-, testaus- ja opetustoimintaan tarkoitetuille taajuusalueille; sekä
- 5) Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ssä tarkoitettuun julkisen palvelun televisio- ja radiotoimintaan tarkoitetuille taajuusalueille.

Ennen kuin valtioneuvosto vahvistaa taajuussuunnitelman, teleyrityksille, Yleisradio Oy:lle ja muille taajuusalueiden käyttäjäryhmille on varattava tilaisuus tulla kuulluksi taajuussuunnitelmasta. Valtioneuvoston on tarkasteltava taajuussuunnitelmaa uudelleen, jos 3 momentissa tarkoitettuun julkiseen palveluun tai toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuusalueita tai jos tässä momentissa mainittu taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Liikenne- ja viestintäministeriön on ilmoitettava komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille, jos 1 momentissa tarkoitettulla valtioneuvoston asetuksella sallitaan 3 momentissa tarkoitettulla taajuusalueella Euroopan unionissa yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttötarkoituksesta poikkeava vaihtoehtoinen käyttö.

Euroopan unionissa yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttö on mahdollistettava mahdollisimman pian ja viimeistään 30 kuukauden kuluttua radiotaajuuspäätöksen mukaisesta taajuus-

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2020 vp
Vastalause

alueen teknisestä täytäntöönpanotoimenpiteestä. Valtioneuvosto voi poiketa tästä määräajasta, jos:

1) taajuusalueen vaihtoehtoinen käyttö perustuu 2 momentin 2 kohdan a tai d alakohdassa tarkoitettuun yleisen edun tavoitteeseen;

2) taajuuksia ei ole koordinoitu kolmannen maan kanssa ja taajuuksien käyttö johtaisi haitallisiin häiriöihin; tai

3) kansallisen turvallisuuden, puolustuksen tai ylivoimaisen esteen vuoksi.

Edellä 6 momentissa tarkoitettua määräaika voidaan lykätä enintään 30 kuukautta, jos:

1) taajuuksia ei ole koordinoitu Euroopan unionin jäsenvaltion kanssa ja taajuuksien käyttö johtaisi haitallisiin häiriöihin; tai

2) on tarpeen varmistaa nykyisten käyttäjien tekninen siirtyminen taajuuksilta.

Valtioneuvoston on tarkasteltava uudelleen 6 momentissa tarkoitettua poikkeusta vähintään joka toinen vuosi. Valtioneuvoston on ilmoitettava 6 ja 7 momentissa tarkoitettua poikkeuksesta komissiolle ja sellaiselle Euroopan unionin jäsenvaltiolle, jonka taajuuskäyttöön asia voi vaikuttaa.

Helsingissä 26.11.2020

Kari Tolvanen kok

Matias Marttinen kok